

10 PAVUČINA

(nejen) studentský časopis

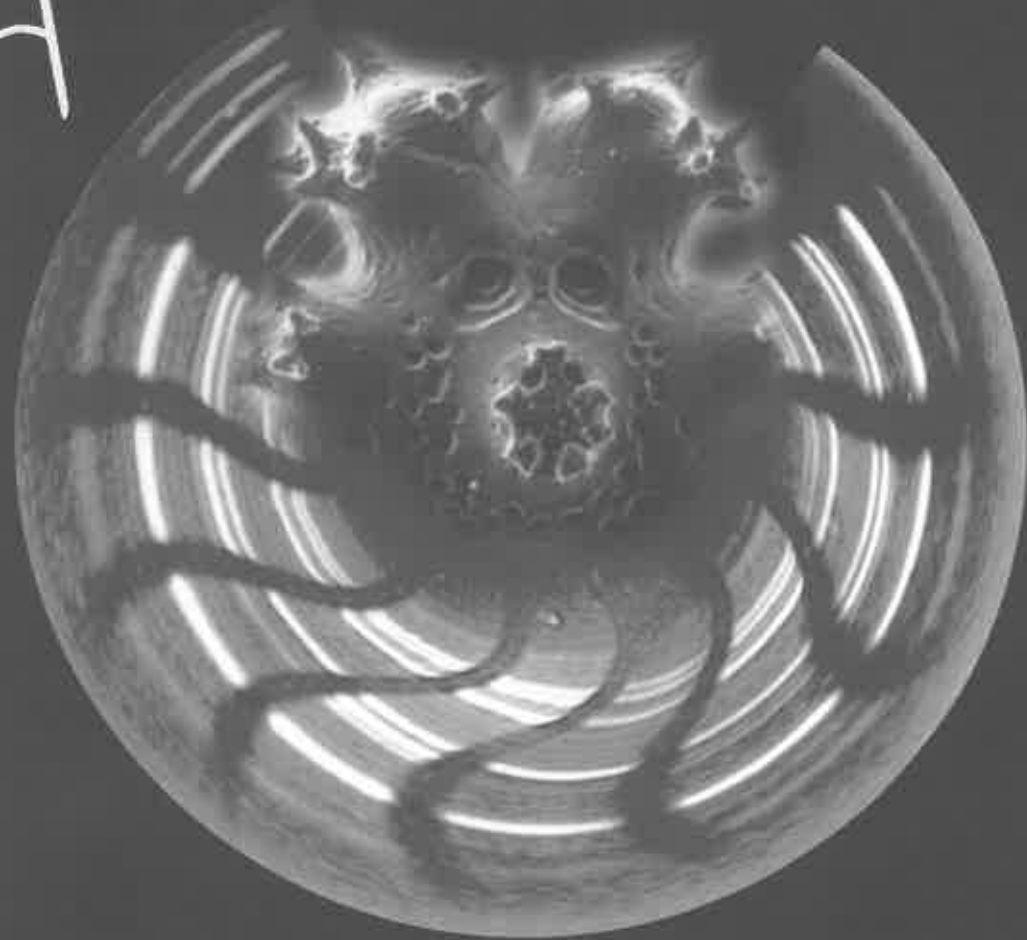

FOTO: Kamila Trojánková

20 Kč - 2002

Milí čtenáři,

tak držíte v ruce čerstvou Desítku – potězkáte ji, kouknete se na její obálku, strávíte s jejím obsahem pár hodin, pobavíte se (doufejme) a možná se rozhodnete přispět svým příběhem či kresbičkou do Jedenáctky. No a pak ji postavíte k předchozí Devítici do své knihovničky.

Pro redaktory a přispěvatele práce tímto nekončí. Objevilo se pár nových, pravidelných pisatelů, chystáme pro vás rozhovory se zajímavými lidmi nejen z fakultního prostředí, chceme věnovat větší prostor „názorovým přestřelkám“, vynést schovávající se problémy na světlo a dát slovo osobám, které k nim mají co říci, nakouknout za hranice naší fakulty a zjistit, s čím studenti zápasí jinde...

Spousta plánů, které s výroční Desítkou přicházejí – uvidíme, kolik se jich podaří dotáhnout až do konečné podoby textu a obrázků na stránkách příštích Pavučin. To výsledné skóre záleží i na vás a na vaší chuťi sednout k počítači a napsat o věcech, o kterých se domníváte, že za to stojí. Jste hybnou součástí fakultního života, děláte jej takový, jakým je. To nejsou vzletná slova, to je realita, před kterou někteří alibisticky zavírají oči a poté káravě zvedají prst a vysílají do éteru nejrůznější stížnosti a fňukání. Ale dost už! Toto je skorojarní optimistická Pavučina provoněná články ze vzdálených krajů, dobrodružstvím fakultního života a okořeněná povídkám zajímavých osobností. Užijte si plnými doušky!

Věra Cihlářová

Škola	* Katedra genetiky	2
	* Tradiční fotografická výstava na BF	5
	* Výroky preveliké, jež zaslouží býti zachovány	6
Rozhovory	* Rozhovor s panem děkanem Zdeňkem Brandlem	7
	* Jak užívat pavilon B	12
	* Studentské hodnocení přednášek	13
Rozhovory	* Příšerně nudné texty: O naší budoucnosti	15
	* Rozhovor s prof. Pavlem Blažkou	17
	* Zprávičky z Baklažánové fakulty	21
	* FotoOko	23
Počítače	* Sladko-kyselý koutek: Co se děje na ZF	24
	* Putování jihočeských studentů Krivoklátskem	25
	* Tvorba www stránek potřeťi	26
	* 38 pomocníků	27
	* Pozor! Pozor! Pozor!	28
Věda	* Cesta do Vídně aneb Jak se nedělá konference	29
	* Chcete se stát opravdovými muži?	32
	* Recenze: Viry – hrozba našeho času	33
Střepy z vědy	* Ogranicené supravodiče	34
	* Nanotploměr	34
	* Nejstarší minerál na Zemi	35
	* Kvantovaná gravitace?	35
	* Ze severu	36
	* Dvojkokos	38
Společnost	* Natura 2000	39
	* Soutěž Kompasu	40
	* Kompas plus: Jak sehnat počítačovou hru	41
	* Nejen o dálnici D3	41
	* Z mého notesu – Chabibulin	43
	* Celý národ sportuje...	44
Rozhovory	* Friedo Zölzer – Townshend International School	45
Generace21	* K čemu jsou nám dobré vztahy s Rakušany?	48
Kultura	* Hliněné destičky	49
	* Architekt Jan Kotěra v Obecním domě	49
	* Rozhovor o kulturním životě s dr. J. Lukavským	50
	* Víte, že...?	51
	* Panská 7	51
	* Reportáž z premiéry Pána prstenů	52
	* English Discussion Club	53
	* Andy Warhol: His Art and Life	54
	* Stephen King – Král hororu a nočních múr	55
	* Princezna Mononoke	56
Vlastní tvorba	* Čtyři pruhy	58
Volný čas	* Vzpomínky na Rodopy	60
	* Výlet směrem polsko-litevským	62
	* Tip na výlet: Maškovec čili Kotek	64
Tiráž	* Odpovídáme na dotazy čtenářů	65

pro mlouvníky internetu: <http://www.bf.jcu.cz/tix/pavucina/>

Katedra genetiky

Genetika je rozporuplný vědní obor. Na jedné straně přináší další rozměr do biologie a zasahuje podstatně do všech biologických oborů, ale na druhé straně její potenciál čas od času silně irituje dosti početné skupiny lidí, kteří byli nebo jsou ochotni proti jejímu dalšímu vývoji bojovat s odhodlaností dona Quijota. To se výrazně projevilo například před více než padesáti lety vznikem směru, označovaného jako mičurinská a lysenkovská biologie a

v současnosti tažením Greenpeace a dalších antibiotechnologických aktivit proti genovému inženýrství a transgenickým rostlinám (v mediálním a legislativním jazyce geneticky modifikovaným organismům). Situace není jednoduchá, protože zatímco téměř každý umí řídit auto a zacházet s počítačem, málokdo trochu více rozumí biologii a zejména genetice a je pak ochoten brát vážně třeba Jurský park nebo se připoutat k vlaku, vezoucím transgenní kuřičici odolnou k herbicidu, aby tak zabránil jejímu pomyslnému všeobecně škodlivému působení na místě určení. Na Biologické fakultě by tomu ale mělo být jinak. Genetika je značně zajímavá a je zde mnoho lidí, kteří o ní něco vědí a jsou ochotni přijímat studenty všech tří úrovní studia ke spolupráci na svých tématech.

V současné době se v souvislosti s reakreditací studia uvažuje o spojení magisterských oborů a také doktorandských oborů Genetika a Molekulární a buněčná biologie. Je to jednak proto, že genetika nemá profesora, a dále proto, že tyto obory se od počátku částečně překrývají. Řada doktorandů přitom dává přednost oboru molekulární biologie, aby se jim termín „molekulární“ dostal i na diplom, i když jejich tématu lze stejně tak označit jako genetická. Současná genetika klade do popředí molekulární přístup a stává se součástí příbuzných experimentálních oborů. Genetická informace (čím dál tím častěji od úrovně primární sekvence DNA genu po konečnou funkci) se stává dalším rozměrem v celé biologii. Tak se postupně stírá rozdíl mezi genetikou, fyziologií a studiem morfologie. Také na přírodovědeckých fakultách – jak u nás (Praha, Brno, Olomouc), tak v zahraničí – jsou disciplíny genetika a molekulární biologie obvykle pohromadě.

Na druhé straně je třeba zachovat kontinuitu v tom, že obě katedry, na kterých tyto obory sídlí, katedra genetiky i katedra molekulární biologie, se historicky vyvíje-

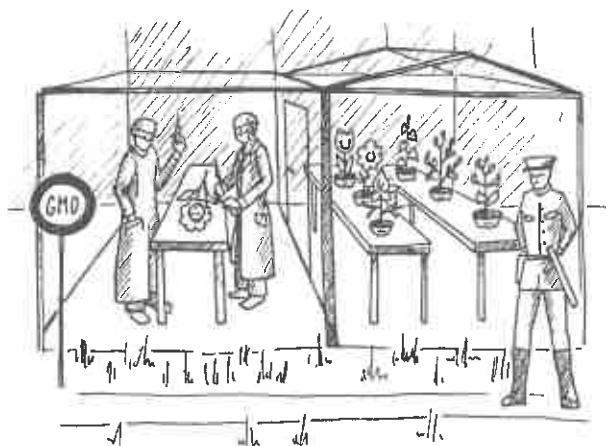
ly samostatně a mají svá zázemí na různých ústavech Akademie (ÚMBR a ENTÚ). Proto bude dobré, aby (alespoň prozatím) zůstaly samostatnými katedrami, které participují na společných programech studia. Zůstanou tak zachovány i všechny semináře a obě katedry se budou představovat studentům 1. ročníku na šetlíkovských seminářích svými tématy, která nabízejí diplomantům. Každá katedra si zachová jak svůj soubor nabízených diplomek, tak svůj soubor přednášek a cvičení, kterými bude přispívat do společných programů, a současně další přednášky a cvičení ve svých jiných programech. Domnívám se, že to povede ke krystalizaci tří poměrně dobře vyvážených možných zaměření státních zkoušek na genetiku a molekulární biologii rostlin, živočichů a člověka.

V této souvislosti je třeba uvést, že i na Zemědělské fakultě se v tomto směru uvažuje o změnách a měl by tam vzniknout nový obor studia Zemědělské biotechnologie. Bylo by všeobecným přínosem, kdyby se podařilo dosáhnout dobrého neformálního propojení mezi těmito dvěma směry.

Katedra genetiky, která vznikla v r. 1996 rozdělením tehdejšího fakultního Ústavu obecné biologie, je úzce spojena s ÚMBR, ale nejen s ním, je spojena i s Entomologickým ústavem (doc. Marec a jeho početná skupina studentů) a s oddělením lékařské genetiky Nemocnice České Budějovice (mgr. Scheinost a jeho studenti).

Na ÚMBR je nosným programem transgenóze rostlin. Ústav v Č. Budějovicích, ještě jako pracoviště Ústavu experimentální botaniky v Praze, začal pracovat na problematice ihned po příchodu prvního „výsadku“ lidí do Č. Budějovic v r. 1978. (Samostatným ústavem se stal v r. 1992). Právě v roce 1978 vyšla v USA první publikace o tom, že bakterie *Agrobacterium tumefaciens* mění geneticky rostlinné buňky tím, že vestavují konstantní část své genetické informace do rostlinných chromozómů, a v kolektivu v Č. Budějovicích se na této problematice současně začalo intenzivně pracovat. Podle mého názoru to hlavní a specifické, co může tento ústav dát studentům katedry genetiky (na rozdíl od kateder genetiky na jiných fakultách přírodovědeckého zaměření) jsou právě znalosti a metodická výbava týkající se transgenóze rostlin.

Velmi kvalitní diplomové práce pocházejí všeobecně z laboratoře dr. Macase, který pracuje na molekulární cytogenetice rostlin, je vedoucím diplomových prací i školitelem doktorských prací, ale není pracovníkem katedry. Další dobře fungující směry jsou molekulární genetika antisense RNA u rostlinných virů a viroidů, při které je hlavním přístupem opět transgenóze (oddělení dr. Matouška), mo-

lekulární genetika živočišných transgenů v rostlinách (oddělení dr. Břízy) nebo molekulární genetika rostlinných virů (dr. Petrzik).

Co se týče transgenóze rostlin, v nové budově BF je speciální zařízení: skleník pro transgenní rostliny s vysokým stupněm ochrany. Jedná se o to, že pyl, semena nebo vegetativní části nových typů transgenních rostlin by se neměly volně dostat do přírody a transgen tam šířit, dokud nebude známo, že nemohou vyvolat žádné komplikace. Skleník je unikátní v ČR.

Řada pracovníků katedry a ÚMBR spolupracuje s Ministerstvem životního prostředí. MŽP je hlavním garantem zákona o GMO (č. 153/2000 Sb.), který nabyl účinnosti 21.1.2001. MŽP také financuje výzkum hodnocení možných rizik GMO. V rámci tohoto výzkumu provádíme detekci transgenů v transgenních materiálech s ověřením možnosti přenosu transgenů pylem. Rádi bychom činnost pro MŽP ještě o něco rozšířili. Bude záslužné nově monitorovat pole, na kterých se v uplynulých letech pěstovaly transgenní obiloviny a hledat, zda se v následujícím období nevyskytují z přesevů nebo zda transgeny nebyly vneseny do příbuzných rostlin křížením. K tomu by na jaře bylo třeba (placeně) pomoci studentů a tato pomoc by mohla přerůst v diplomové práce. Mohly by to být mezní diplomové práce mezi genetikou, ekologií a geobotanikou a zvláště bychom přivítali studenty, které zajímají uvedené obory současně a ještě se pro žádný nerozhodli.

Katedra genetiky organizuje celkem tři typy seminářů a jen podle studijního programu je orientace v nich možná trochu obtížná. Především jsou to semináře katedry genetiky a ÚMBR (180) které se, podobně jako semináře dalších kateder, zaměřují na referáty studentů o postupu diplomových a doktorských prací, vystoupení pracovníků ústavu i zajímavých hostů. Dále je zde Seminář z genetiky (702). Ten se skládá z příspěvků studentů – účastníků semináře – na zajímavá témata současné genetiky, zpracovaná podle souborných článků, Internetu nebo reakcí na denní tisk, což je doplněno videoprogramy z oblasti genetiky. Seminář se těší značnému zájmu (letos 17 přihlášených účastníků). Menšímu zájmu se v důsledku neporozumění těší zajímavější seminář Pokroky v genetice (703). Měl by kompenzovat určitý handicap umístění fakulty v Č. Budějovicích, kde jsou přece jen menší možnosti získávání informací o práci v dalších genetických laboratořích, než v Praze. Na seminář jsou zváni odborníci, kteří představují špičku v genetice a molekulární biologii, aby přednášeli o aktuálních zajímavých tématech, na kterých sami pracují. Přednášela tam již řada známých osobností, např. prof. Riesner z Düsseldorfu o BSE, prof. Gótz o karcinogenezi, Dr. Šrám o skriningu mutací u člověka, prof. Zdražil o genomice a řada dalších lidí se zajímavou problematikou. Seminář pro malý zájem v letním semestru nepoběží, ale pro budoucnost jej vřele doporučuji. Je možno jej navštěvovat i opakovaně, témata jsou každým rokem jiná.

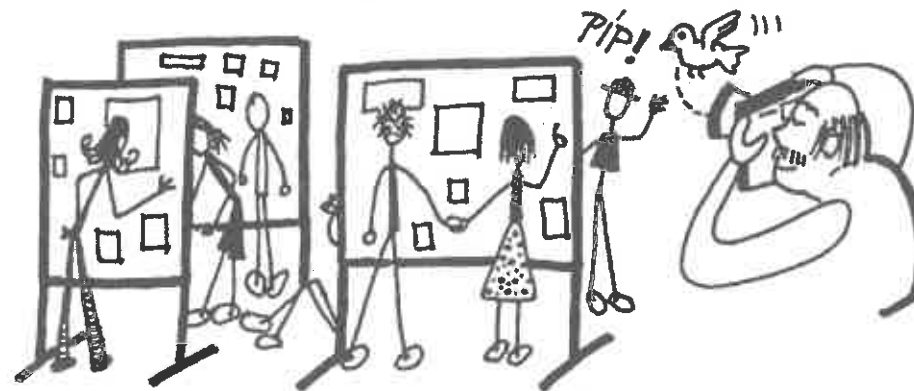
Závěrem bych chtěl pozvat studenty, zejména prvního ročníku, aby se přišli alespoň nezávazně podívat například právě na některý seminář ze série Pokroky v genetice, nebo ještě lépe přímo do některé laboratoře ÚMBR.

M. Ondřej

Tradiční fotografická výstava na Biologické fakultě

Ve dnech 4. až 16. února 2002 se konala v prostorách zvaných „U tří houslíček“ v areálu Branišovská tradiční studentská výstava fotografií. Téma bylo volné. Jednalo se již o pátý ročník této pravidelné akce, která byla původně určena jako prezentace studentů (na konci kurzu „Fotografické techniky pro biology I“). Protože studentů tohoto kurzu není tolik (navíc ne každý se odváží prezentovat svoje fotografie – není to dokonce ani povinné a student podle toho není hodnocen), aby sami vyplnili 12 panelů, které bývají k dispozici, rozšířili jsme před časem výstavu o externisty. Původně to byli studenti Biologické fakulty, ale později dostali možnost i studenti dalších fakult Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, a dokonce i další pracovníci této univerzity. V letošním roce, který byl na počet studentů kurzu „slabší“, se odvážili prezentovat své fotografie jen 3 „interní“ studenti, což je zatím v historii výstavy nejméně. Naštěstí nás doplnilo 23 externích vystavujících (navíc jsem tam měl jako pedagog kurzu 2 nesoutěžní panely), takže se výstavní prostory obstojně zaplnily. Výstava je spojena se soutěží (což ji činí atraktivnější), na jejímž konci čeká odvážné vystavující zasloužená odměna. Právě v těchto dnech vy-

hodnocují výsledky práce hodnotitelů (obvykle máme 10-15 lidí vybraných z pracovníků univerzity, spolupracujících akademických ústavů a dalších pracovišť, kteří mají k fotografii nějaký vztah a osvědčili se svým vyhraněným názorem a nestranností). Po spočtení bodů (hodnotí se jednotlivé fotografie ve dvou kategoriích – „interní“, tedy řádný student kurzu, a „externí“, tedy všichni ostatní) nastane den „D“, kdy se tradičně sejdem u pana děkana BF Brandla a teprve tam se všichni doví (včetně pana děkana), kdo jak „dopadl“ (trocha tajemství neškodí, že?). A pak se rovnou předají zajímavé ceny a diplomy a v přátelské atmosféře (fotografové bývají sdílní) při dobrotách, které nám pan děkan se spolupracovníky vždy připraví, se proberou všechna aktuální fotografická i jiná témata.

Fotografické kurzy pro biology běží na Biologické fakultě JU od roku 1993. Před pár lety ještě došlo k jejich rozdělení na podzimní první (pro začátečníky) a jarní druhou část (pro pokročilejší). Fotografická dokumentace je pro biology (a nejen pro ně) stále velmi aktuální. I když k původní dominantní klasické fotografii přistupuje se stále větší vervou fotografie digitální.

Fotografické kurzy jsem nejprve dva roky vedl s Dr. Kováčikem, který nyní pracuje v zahraničí, a pak jsem na ně zůstal sám (poslední dva roky zásluhou Zdeňky Křenové, pana Berana a dalších míváme jednou za semestr zajímavé a velmi přínosné víkendové workshopy v jejich režii). Musím říci, že práce se studenty v tomto oboru mi přináší hodně radosti. Pro pedagoga je

milé pozorovat na začátku prvního semestru skupinu studentů, kteří jsou většinou (pokud vůbec) zvyklí fotografovat kompaktními fotoaparáty a nechávat si vyvolávat filmy a fotografie ve fotolaboratoři. Nejvíce se vždycky těším na první společnou práci ve fotokomoře s černobílými filmy a fotografiemi. Tam jsem vždy svědkem malého zázraku. Mnohý student (a že už jich za ta léta bylo) je „chycen“ všem fotografům dobře známým kouzlem, které se odehrává při ponoření exponovaného fotografického papíru do vývojky. Nejdříve se neděje nic. „Je tam vůbec něco?“, říká si nevěřícně ještě nezkušený student (zkušený pedagog už má bohužel jen tu nezázivnou jistotu, že ano). Za pár sekund začíná v červeném nebo zeleném světle temné komory původně bílý papír černat. Ale ne jen tak nějak! Černá zcela programově podle políčka filmu, kterým byl exponován. Filmu, který jsme předtím se studenty nafotili někde v okolí ústavů (Každoročně je naše grupa poznat podle pobíhání s fotoaparáty a snímající na film „vše živé“, včetně náhodných kolemjdoucích – a těch už taky bylo – kde je jim všem konec?). Velké uspokojení mi pak přináší, když po letech vidím některého ze studentů, „prošlého“ mým kurzem, jak někde zaujatě fotografuje, nebo dokonce vystavuje svá fotografická díla (třeba i na významných výstavách) a dokonce i občas sbírá některou z cen.

Každoroční studentskou fotografickou výstavu „U tří houslíček“ považují za důležitou akci. A nejen já. Pracovníci okolních ústavů Akademie věd, fakult univerzity i náhodní návštěvníci se rádi na vystavené fotografie dívají. Představují studenty, kteří se tu mezi námi pohybují a které známe třeba jen od vidění, v jiném světle. Jako autory něčeho hezkého nebo zajímavého. Co nemají za povinnost něco vystavovat, a přesto vystavují. A nemusí to být jen špičkově vyhlížející fotky. Každá fotografie o něčem hovoří. Každá fotografie vtiskla svému autorovi malou pečeť a pozorného diváka může šeptem oslovit. Dobře to slyší ten, kdo chce (ať více versa, kdo nechce, neslyší nic, ostatně jako v běžném životě). Proto se už teď těším na další výstavu v roce 2003.

Dr. František Wejda, CSc., vedoucí kurzu
(podrobnosti ke kurzu můžete najít na <http://www.entu.cas.cz/labdigit>)

Výroky převeliké, jež zaslouží být zachovány

Biogeochemické cykly - prof. Blažka

„Někdy z menšího objemu deště vznikne větší povodeň - to když předchází menší srážky, které nasytí půdu vodou a kytky se pak už nemohou na vodu ani podívat...“

Rozbor složení lidského těla:

„Řekněme, že průměrné lidské tělo váží asi 70 kilo. Dobře vysušená mrtvola by vážila 17,5 kg, z toho je asi 8,5 kg uhlík jako prvek...“

Při výkladu bilance fosforu a podílu jeho přísunu v potravě: „Většina z nás se půdou nepřilíš živi...“

Zrzavý

(o eseji): „Mějte vždycky na paměti, že nezajímavá věc, která je dlouhá, je odpuzující. Budete-li mít pocit, že píšete nějakou blbost, radši to zkrátte!“

„I když se občas vyskytují mezi lidmi různé patologické jevy jako Jack Rozparovač a Matka Tereza...“

„Uvědomte si, že na začátku je obyčejná kytka, kterou něco žere, a na konci je jakási jedovatá, zubatá, páchnoucí potvora, kterou zase něco žere!“

Rozhovor s panem děkanem Zdeňkem Brandlem

Není snadné ho zastihnout v klidu pracovny, bez zvonících telefonů a přicházejících návštěv. Přesto si vyšetřil čas na dlouhé a příjemné povídání u pomalu zapadajícího slunce.

životní cesta v datech: narozen 1939 v Benešově u Prahy, 1956 – 1961 Biologická fakulta UK v Praze (obor biologie-chemie), 1961 – 1963 vojenská služba v Pardubicích, od 1963 zaměstnanec AVČR (dříve ČSAV), od roku 1985 v Českých Budějovicích, přednáší od roku 1992, od 1998 děkanem BF JU (2. volební období)

rodinní příslušníci: manželka Jarmila, dcera Štěpánka, syn Pavel, pan Kocour a kočka Micinka

nejoblíbenější kousek oblečení: zelené montérky

oblíbený materiál: dřevo, křemen („občas seberu na vycházce kámen a pak ho používám jako těžitko“)

talisman pro štěstí: „No... jo mám! Nosím ho v kapse! Je to můj vědecký talisman pro štěstí. Tu máte – a můžete přemýšlet, co to je.“ (viz obrázek).

„To je památka na můj veliký grant a na můj poslední veliký projekt na Římově. Je to součást tzv. limnocorralů – ohrazené pro-

story v přehradě o objemu asi 17 m³, velké kruhové rámy, vně ocelové prstence držící v určitém tvaru zahradnickou fólii. To, co drželo fólii na těch rámech, byl tento můj talisman a jemu podobné. Takže je to vlastně kolíček na upevnění plastické fólie na projektové nádrže. Toho jsme museli vyrobit několik stovek kusů...“

přezdívka: „Jestli jsem nějakou někdy měl, tak jsem o ní nevěděl.“

další „povolání“: editor Sborníku vlastivědných prací z Podblanicka

Jaký je běžný den děkana BF, čím vším se zabýváte?

Bohužel den není na řešení koncepčních věcí týkajících se fakulty, ty se odkládají na noc nebo na časné ráno. Den je na „údržbářskou agendu“. Navíc nyní je v ní opravdu hodně věcí na úrovni sta-

PANE DĚKANE, NA 3. PATŘE JE ZAS UCPANÝ ZÁCHOD A V B4 CHYBÍ VĚŠÁK!

vebního opravářství a souvisí s vadami, které se postupně objevují na kráse nové budovy. Dnešní dodavatelské firmy jsou bohužel stále ještě socialističtí dodavatelé. Každý den je potřeba kolem toho všeho znovu a znovu něco řešit.

To není nikdo jiný, kdo by se tímto zabýval namísto děkana?

Je. Naprostou většinu toho „odnesou“ profesor Blažka a pan Medla. Ale právě díky tvrdošijnosti dodavatelů a jejich přehlížení nedostatků zřejmých i laikovi to skončí mnohdy na mém stole.

Co je z koncepčních věcí v současné době neaktuálnější?

Provedli jsme určité úpravy studijních programů – nevíme, jak to vše dopadne

po reakreditacích a co z toho poté vyplýne pro uspořádání výuky. Těch koncepčních věcí je ale více. Například je potřeba zhodnotit postavení cvičení proti přednáškám. Obecně jsme stále daleko od toho, kdy by převládala samostatná práce studentů (cvičení, semináře, eseje, prezentace) nad frontální výukou. Na

druhé straně narážíme na problém nedostatečné připravenosti nově příchozích studentů k takovému přístupu k výuce. Další záležitostí, která se studentů dotkne velmi zásadně, je poměr počtu bakalářských studentů k počtu studentů magisterských. Pomalu, ale jistě se v téhle záležitosti musíme dostat do určitého světového stavu – více studentů bakalářských než magisterských, což je spjata s větší selekcí při přestupu do magisterského stupně studia. Systém je už připraven, zdá se, že by to mohlo fungovat bez větších problémů jak pro uchazeče z jiných fakult, tak pro naše bakaláře (pozn. redakce: týká se již letošních prváků).

Děkanujete rád? Cítíte to jako určité poslání?

Tuhle otázku jsem čekal. Ne. V životě jsem dělal moc věcí, které jsem dělat musel nebo které po mě někdo chtěl, abych je dělal. Tohle je v každém případě jedna z nich: Rozhodně v tom nevidím žádné poslání, ale spíše to, že jsem dal na názor podstatné části sboru přednášejících této fakulty, že bych se toho měl ujmout.

Co pozitivního Vám děkanování přineslo?

Mimo jiné to, že se mohu vymlouvat, že to či ono nestihám, protože musím děkanovat ☺. Hlavním přínosem je asi pocit možnosti realizovat něco dle svých představ. Tuto fakultu utvářel kolektiv

lidí, v němž jsem měl možnost také působit, na základě toho, co jsme viděli při svých zahraničních cestách.

Kromě úřadování na děkanátě také přednášíte a jste i vědec. Jak to vše jde skloubit dohromady? Mají tyto aktivity nějaký styčný bod?

Skloubit to jde obtížně. Styčné plochy jsou přítomny víc mezi přednášením a mou vlastní prací než vedením fakulty. Bohužel musím říct, že není ani moc velký prostor uplatnit zkušenosti z přednášení ve vlastním řízení fakulty. Totiž samotné řízení fakulty je stále více o něčem jiném než o koncepčních věcech jejího vývoje. Jde o vyřizování záležitostí a problémů, které by ani nemusely z velké většiny vůbec vznikat.

Jak je to u Vás s volným časem? Cítíte, že by ho víc neuškodilo?

Možná, že kdybych byl mladší a vystačil s menší délkou času pro sebe samotného (tak s pěti místo s šesti hodinami denně), tak bych nějaký volný čas měl. Takto nemám skoro žádný. Pokud ale za volný čas považuji to, že se zabývám ve své práci tím, čím bych se zrovna v danou chvíli zabývat nemusel, pak se nějaký volný čas najde. To si třeba prohlížím Web of Science a doháním, co mi kde uteklo v abstraktech prací kolegů ze zahraničí.

Umíte odpočívat?

Snad ano. Třeba na zahrádce, když je sezóna. Musím se přiznat, že i tam beru s sebou nějaké ty „písemnosti“, na které mi nezbyl čas při práci. Ale hlavně se snažím vyrazit do terénu, když je to jen trochu možné.

Jak byste si třeba rozhodně nepředstavoval dovolenou?

To vim naprosto přesně – kdyby mě někdo donutil jet k moři a sedět tam na sluníčku na pláži. To by bylo, jako by

mě na tu dobu zavřel do vězení! Totéž třeba platí i pro lázně.

Kdybych si měl vybrat ideální dovolenou v této zemi, pak bych si vybral nějaké ze spousty pěkných míst, kde jsem ještě nebyl a které stojí za to projít „po svých“.

Jak jste trávil volný čas, třeba prázdniny, když jste byl malý kluk?

Aktivitou, kterou si dnes mnoho dětí ani nedovede příliš představit. Každé léto jsme jezdili na venkov, do Podblanicka (oblast mezi Benešovem a Vlašimi), kde jsme měli známé. Tam jsem pomáhal při žních, při sklizení a sušení sena, při pracích na zahrádce a v lese... Tohle byly mé prázdniny. Podstatné na tom bylo to, že byl člověk stále venku v přírodě. To mi dnes trochu chybí.

Jako malý klučina – přál jste si být někdy velkým „dospělákem“?

To ani ne, nebo si to alespoň neuvědomuji. Ve škole se mi líbilo, nikdy jsem neměl ten pocit „už abych to měl za sebou“. Naopak si člověk někdy přeje být méně dospělým, vrátit se třeba tak o 20 let zpět a zabývat se věcmi, které jsem tehdy, v době před sametovou revolucí, udělat nestihl nebo nemohl. Dnes vim, že se k nim už nikdy nevrátím...

Měli Vaši rodiče nějakou představu o Vašem budoucím povolání?

Ne, nechali to zcela na mně. To, že asi budu mít něco společného s biologií, jsem věděl už ve školáckých letech. Pak jsem měl na gymnáziu štěstí na pana učitele, který se snažil ukazovat svým studentům cestu, směr pro jejich další studium, spíše než pouze učít. Dostal jsem klíč od gymnázia a od přírodopisného kabinetu, a tím i možnost tam kdykoli zajít – no a to stačilo. Já jsem vlastně zpočátku gymnázium studoval „na černo“. Začínal jsem v zemědělském učilišti kvůli kádrovým důvodům.

Nevím, co by se stalo, kdybych se nedostal na další studia do Prahy, tehdy to byla dokonce Biologická fakulta. Naštěstí to vyšlo.

Měl jste v dětství nějakého hrdinu, vzor?

Jestli myslíte dobrodružného hrdinu, tak asi ne. Na dobrodružství jsem já nikdy nebyl, byl jsem příliš prozaický, spíš realista. V gymnaziálních letech mne zajímala řada lidí, kteří něco znamenali v přírodních vědách.

Jaké hlavní zásady Vám předávali Vaši rodiče?

Nelhat, nekrást (to bylo dřív normální)... Bohužel už ne to, co patří k tomu masarykovskému „nekrást“, a to nebát se. Spíš bych řekl, že mi vštěpovali určitou opatrnost. „Tohle nesmíš nikde říkat“ nebo „o tomhle nesmíš nikde mluvit“ jsem od nich často slyšel za okupace. Pak následovalo období, které bylo v tomto svobodnější, ale které bylo opět vystřídáno dlouhou dobou mlčení. K tomu, že ta doba trvala tak dlouho, jsme vlastně trochu přispěli i tím, že v případech, kdy by dnes člověk zcela bezpečně křičel, naše generace mlčela. Na to budeme bohužel doplácet ještě dlouhá léta.

Kdybyste si mohl vybrat kdy a kde se narodit, jak byste volil?

© To se asi musí vzít z jiného konce. Co mi vadí na současnosti a co by mi vadilo v jiné době. Přece jen jsme se v současnosti dopracovali určitého uznání hodnoty lidské osobnosti. Čili všechny doby, ve kterých se znevažovala nebo přehlížela cena člověka, v těch bych žít nechtěl. Co mi vadí na současnosti, je to, co má původ v přelidněnosti světa – prostředí začíná být neúnosné v řadě věcí, které nejsou bezprostředně takového charakteru, že by ohrožovaly život jedince, jen mu jej značně znepríjemňují. Takže

bych se snažil najít životní cestu, která by mě zavedla někam dál od lidí.

Tak a nyní pár praktických otázek:

Jak si kupujete nové oblečení?

Jé! ☺ To bych neměl povídat, protože to je někdy přímo katastrofa. Na to mám drahou choť a ta se mnou věčně vede složitá jednání ve smyslu „nutně potřebuješ to či ono a opravdu to nejde koupit, aniž se na tom budeš fyzicky podílet“. Problém je v tom, že já miluji své staré oblečení a nerad se ho vzdávám. Mám dokonce své skříše, ve kterých ukřívám své obnošené, oblíbené svršky.

Jakým dárkem Vás druzí lidé potěší?

Třeba nějakou knihou. Nebo mě těší fungující kancelářské potřeby – buď je to důsledek toho úřadování nebo nějaká skrytá tendence k němu... Jinak mám z přijímání dáreků někdy spíše obavy.

Jakou dobrotu dokážete uvařit?

Třeba španělské ptáčky s rýží, švestkové knedlíky... Byly doby, kdy jsem v Budějovicích byl sám se synem, který tady studoval. Tak jsem nám oběma varil. Jinak, když jsem sám, tak jediný, o koho se starám, je pochopitelně pan Kocour.

Takže lovíte myši a připravujete mu je?

On myši nežere! Propána, co byste chtěla od našeho vychovaného dědečka Kocoura?! Umí myš ulovit, to ho Pavel usilovným snažením naučil, ale pak ji zase pustí.

Jaké počasí nemáte rád?

Já jsem vždy říkal, že když dělám na vodě, tak nemám rád vodu zdola i shora na jednou. Jinde mi déšť nevadí. Ale zvolna se stávám spíše stenotermním organismem, takže mi vadí teplotní extrémy.

Za jakou ženou se otočíte?

© Složitá otázka. Jde o to, jestli se ještě otočím... No, jestli to na sebe mohu prozradit, tak já jsem vždy velmi oceňoval opačné pohlaví. V prvé řadě má na mě vliv přívětivý, vldný stav obličeje. Příliš agresivně se chovající ženy mne odpuzují.

Jakou domácí práci raději přenecháte jiným rukám?

Tak to vím velmi přesně: luxování koberců, klepání koberců a stěhování nábytku. Bohužel jsou to všechno věci, které často zůstanou na mně z důvodů čistě fyzických.

Jaké dopravní prostředky volíte pro pohyb na středně velké vzdálenosti?

Podle počasí. Po městě kolo, pokud nepříší a není kluzko. Pokud to jinak nejde, tak auto.

Jaké povolání byste si rád vyzkoušel?

Bylo by to něco, co je spojené s přírodou, s lesy. Dnes je ale možná skutečná

práce lesníka dost vzdálená mým představám. Takže bych se asi brzy zbavil některých svých iluzí. Pak bych si docela rád zkusil dělat listonoše někde v horách, chodit celé dny od samoty k samotě.

Představte si, že je fakulta knížec-tvím a Vy jste nikým neomezovaný pán. Které hlavní zákony by museli dodržovat Vaši poddaní?

Tak tohle si nepředstavím. Já jsem vždy byl a budu „muž na pozici dvě“, který potřebuje toho člověka „jedna“. Z tohoto důvodu jsem se také velmi vzpíral děkanování. Chvilí mi trvalo, než jsem tady našel svého muže číslo jedna. Ten muž číslo jedna je kolegium děkana, můj poradní sbor. Jednou za čtrnáct dní se tady scházíme a já se snažím naslouchat všem těm hlasům a názorům, byť jsou často dosti protichůdné, a pak z tohoto sezení vychází řešení. Proto vám nemohu odpovědět na vaši otázku, nezáleželo by na mém osobním přání, rozhodování by bylo kolektivní.

Která z oblastí kultury je Vám nejbližší a jakým způsobem (aktivně či pasivně)?

Hudba, klasika 17., 18. století. Bohužel jen pasivně, poslechem.

A závěrem Vás poprosím o vzkaz studentům či kolegům.

Buďte k sobě slušní. I nejvíce protichůdné názory či postoje se dají navzájem konfrontovat bez napadání.

Děkuji za zajímavý rozhovor.

Věra Cihlářová

Jak užívat pavilon B

Je to stavba technicky náročná, tedy i provozně drahá. Na řadě věcí se dá bezbolestně ušetřit. Co ušetříme na provozu, to můžeme věnovat na chemikálie, exkurze, stipendia, platy...

1) Nejdražší je vytápění. Cena vytápění je přímo úměrná druhé mocnině teplotního rozdílu mezi vnějším a vnitřním. Např. při teplotním rozdílu 14°C za topení zaplatíme dvojnásobek ceny v porovnání s teplotním rozdílem 10°C, při rozdílu 12°C skoro 1,5 × více. Bohatší národy v zimě chodí ve svetrech a své příbytky vytápějí na cca 18 – 20°C. Bohatým národem se staneme, až se naučíme šetřit i na takových „drobnostech“.

2) S tím samozřejmě souvisí i zapomenutá otevřená okna – noční vítr může způsobit v laborce pěknou paseku i v létě, nehledě na bezpečnostní rizika, zejména v 1. nadzemním podlaží. A také hlídání termostatických ventilů (dodali nám lacinější typ, který nejde zablokovat – je to tedy jen na nás). Pro tepelnou izolaci (plášť budovy a zejména okna) se udělalo cenově přijatelné maximum.

3) V laboratořích jsou instalovány podokenní jednotky pro přísávání a úpravu vzduchu při chodu digestoře. V dohledné době dostanete do všech laborek návod k jejich ovládání, bude ale platit – čím méně zásahů, tím lépe – nastavení může být takové, že se o ně nebudete muset skoro vůbec starat. Pozor v mrazcích – hlídat, moc nepřepínat. Nepřetahovat topení a chlazení – nechte je běžet současně...

4) Svícení je asi druhou aktivitou, na které lze hodně ušetřit. Vedli jsme velmi vyčerpávající a skoro beznadějný boj s elektrikářskou lobby, která je bohužel chráněna řadou vyhlášek. Ty vždy obsahují nějaké racionální jádro, ale na to je nalepena řada nesmyslů, které slouží právě jen této lobby. Následkem toho není osvětlení chodeb redukovatelné na část plochy a tím méně na snížené osvětlení zejména večer a v noci. Na jednom patře je instalován na chodbách světelný příkon skoro 2kW, hodina svícení tedy stojí... Budou nainstalovány časové spínače, za postačující považují nechat rozsvícené schodiště, světlo z něj Vám pro orientaci na chodbách i v noci postačí. Pokud ovšem na chodbě na něčem nepracujete – např. úklid, rozbalování dodaného přístroje, atd.

5) Tlakové lahve. Dláždění na chodbách nemůže vydržet rutinní kutálení tlakových lahví. Na delší transporty rudlíky, kutálení jen pomalu a opatrně na krátké vzdálenosti.

6) Čistota, WC – šettky. Používejte je v případě potřeby. To snad stačí.

7) Voda na nábytek. Nábytek je splash proof, není do vodnické domácnosti, ani na něm nechte květináče bez misek, napáječky zvířecí apod.

Časem možná napíšu více. Hezky si tu žijte.

Váš Pavel Blažka

Ke studentskému hodnocení přednášek

Reaguji na výzvy k vyjadřování se k hodnocení kursů a doufám, že pár následujících postřehů nebude úplně zbytečných. Přednáším mj. kurs Geobotanika, který byl po většinu let hodnocen mezi nejlepšími. To člověka potěší a povzbudí. Dvakrát se však propadl do hlubokého průměru – to už člověka nepotěší (většina z nás má asi ambice vyšší, než být v šedém průměru). Interpretaci těchto propadů považuji snad za zajímavou a za důvod k napsání těchto řádek: Po dvou letech přednášení (kdy byl kurs hodnocen dobře) jsem si řekl: Nemusím se už na přednášky příliš připravovat, už to mám pěkně pohromadě. Zároveň pro nedostatek času v té době (dokončování rukopisu knihy) jsem ani příliš nepromyšlel každou přednášku předem. A rázem se to, jako na citlivém barometru, projeví v hodnocení. Nepotěšilo mě to, přemýšlel jsem proč a došel jsem téhdý k výše uvedenému závěru. V následujícím roce jsem se snažil každou přednášku pečlivě připravit (přesto, že kurs běžel čtvrtým rokem za sebou) a hle, rázem byl dokonce na prvním místě. Druhý propad jsem zaznamenal letos. Mrzelo mě to, začal jsem opět přemýšlet proč. K žádné interpretaci jsem nedospěl. Pak jsem se za pár dní podíval na hodnocení znovu a zjistil, že kurs hodnotilo pouhých šest lidí, z toho čtyři přiznali, že „na to kašlali“. Asi tedy nebylo možné čekat o mnoho lepší hodnocení a, možná se mýlím, jde snad o náhodnou fluktuaci. Z výše uvedených řádek si dovoluji udělat následující generalizace: **Jako přednášející bereme výsledky studentského hodnocení vážně (z diskusí s kolegy vím, že většina z nás je tak skutečně bere). Samozřejmě úspěch potěší a i relativní neúspěch nepotěší (i když si ho třeba různě omlouváme – viz výše napsané...).** Aby se však výsledky mohly brát opravdu vážně, je nutný dostatečný počet respondentů. **Proto tedy, milí studenti, vracejte dotazníky. Tato zpětná vazba určitě vede ke zkvalitnění přednášek.**

K. Prach

Výběr z výsledků SHP z letního semestru 00/01 (zatím poslední zpracované hodnocení) jsou uvedeny na této a následující straně.

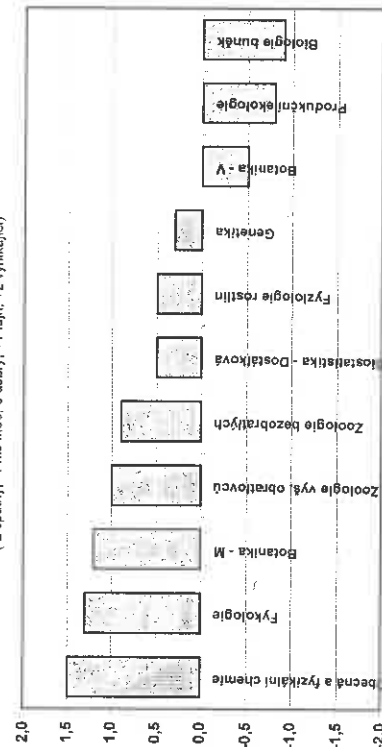
Přehled (alespoň toho nejzajímavějšího) SHP z uplynulých let zveřejníme během roku na internetu. Jak jsme již informovali na nástěnce, čekali jsme s vývojem naší internetové verze SHP na výsledky iniciativy univerzitních studentských senátorů. Zdá se však, že z ní příliš mnoho nevezde a tak se o ni pokusíme sami.

Vyplněné dotazníky SHP právě ukončeného zimního semestru odevzdalo pouhých 50 z vás.

Pro smysluplné hodnocení jich potřebujeme **3 KRÁT VÍCE!!!** Ještě máte čas s tím něco udělat.

Jaký je Tvůj celkový dojem ze cvičení ve srovnání s jinými?

(-2 špatný, -1 málo, 0 dobrý, +1 fajn, +2 vynikající)

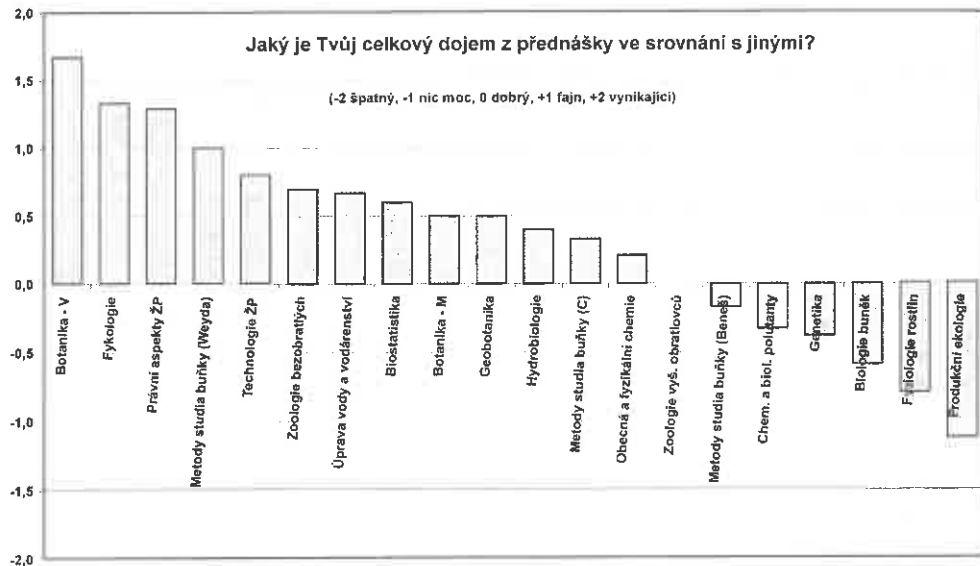

ZKSPK

letní semestr 2000/2001

Název kurzu	Přednášející	Hodnotilo	mělo zapsáno	%	průměr	S.D.	-2	-1	0	1	2	návštěvnost přednášky v %
Biologie buněk	Berger	18	46	39	-0,6	1,1	5	3	6	3	0	57
Biostatistika	Lepš	20	62	32	0,6	0,8	0	2	6	10	2	78
Botanika - M	Štech	12	38	32	0,5	0,9	0	2	3	6	1	82
Botanika - V	Hrouda	6	17	35	1,7	0,5	0	0	0	2	4	76
Fykologie	Komárek	6	19	32	1,3	0,8	0	0	1	2	3	85
Fyziologie rostlin	Šetlík	10	25	40	-0,8	0,9	2	5	2	1	0	50
Genetika	Bříza	29	75	39	-0,4	1,0	5	8	9	7	0	62
Geobotanika	Prach	6	19	32	0,5	1,3	0	2	1	1	2	77
Hydrobiologie	Brandl	5	6	83	0,4	1,2	0	2	0	2	1	89
Chem. a biol. polutanů	Štraškrabová	3	6	50	-0,3	0,5	0	1	2	0	0	38
Metody studia buňky (C)	celková	6	15	40	0,3	0,8	0	1	2	3	0	80
Metody studia buňky (Beneš)	Beneš	6	15	40	-0,2	1,0	1	1	2	2	0	78
Metody studia buňky (Weyda)	Weyda	6	15	40	1,0	1,0	0	1	0	3	2	74
Obecná a fyzikální chemie	Klementová	30	87	34	0,2	1,0	1	5	13	7	3	76
Právní aspekty ŽP	Mlčoch	7	24	29	1,3	0,5	0	0	0	5	2	81
Produkční ekologie	Květ	8	26	31	-1,1	0,8	3	3	2	0	0	61
Technologie ŽP	Tichý a kol.	5	8	63	0,8	1,0	0	1	0	3	1	77
Úprava vody a vodárenství	Koráček	3	6	50	0,7	0,5	0	0	1	2	0	68
Zoologie bezobratlých	Papáček	25	74	34	0,7	0,8	0	2	8	11	4	81
Zoologie vyš. obratlovců	Veselovský	6	10	60	0,0	1,4	1	2	0	2	1	72
Angličtina	Dorovinová	25	?	?	-1,4	0,8	15	7	2	1	0	68
Angličtina	Kim	10	?	?	-0,1	0,9	1	2	4	3	0	78
Angličtina	Kos	24	?	?	1,7	0,5	0	0	0	7	17	82
Angličtina	Novotný	6	?	?	0,8	0,4	0	0	1	4	0	80
Angličtina	Stolbenková	26	?	?	0,4	0,9	0	6	6	12	2	75
Angličtina	Tloušťan	15	?	?	0,2	1,1	1	3	5	4	2	88

Dotazník odevzdalo celkem 77 studentů bak. a mag. stupně studia (tj. cca 25,5 procenta). / Studentské hodnocení přednášek je dobrovolné. / Kurz je zařazen do přehledu studentského hodnocení přednášek, když ho hodnotí alespoň 6 studentů nebo více jak 50 procent zapsaných, nejméně však 3. / Vzhledem k relativně malé účasti studentů bylo hodnoceno asi o pětinu méně kurzů než v roce 1999/2000 a celkem necelá třetina kurzů běžících v 2000/2001.

PŘÍŠERNĚ NUDNÉ TEXTY: O NAŠÍ BUDOUCNOSTI

Motto: Chci se zabývat budoucností, protože jsem se v ní rozhodl strávit zbytek života

Všechny ty, kdo po absolutoriu školy neuvažují o profesní dráze v základním výzkumu, bych následujícím textem chtěl upozornit na něco, s čím velmi pravděpodobně přijdou do styku a nač je zatím nikdo na univerzitě či jinde nepřipravuje. Jde o systém řízení, založený na strategickém plánování. Strategické plánování se začalo používat během 40. let 20. století původně jako systém umožňující sladit spojeneckým armádám náročné logistické operace (přesuny vojska, techniky, munice, potravin) v podmínkách rozdílné nejistoty. Pochopitelně že generál nemohl plánovat své akce tak, jako si je plánuje dodavatel zboží do obchodního domu. Nikdy totiž nevěděl, kdy mu třeba jeho nákladák někdo trefí kanónem. Do jisté míry je však možné odhadnout, které akce jsou rizikovější než jiné a v souvislosti s tím připravit odlišné scénáře toho, co všechno by mohlo nastat. Tyto scénáře se dají dále provázat na jiné scénáře, atakdál atakdál.

Tento systém se více než osvědčil – vždyť také spojenci nevyhráli druhou světovou válku díky své technické a početní převaze, ale především díky podstatně efektivnějšímu využití svých zdrojů. Navrátili se vojáci z bojiště pak v poválečné době nastoupili jako manažeři v civilním sektoru a okamžitě zjistili, že metoda strategického plánování se dá velmi dobře využívat i v průmyslu a podnikání. V padesátých a šedesátých letech již každá velká či nadnárodní firma investovala nemalé úsilí do strategického plánování svého rozvoje. Od sedmdesátých let se ukázalo, že metoda je dobře použitelná i pro vytváření rozvojových koncepcí celých územních celků, měst, regionů, krajů či států. Ne ovšem u nás – my jsme měli centrální pětileté plánování, kde byly jasné úkoly sjezdu, které se plnily, neplnily, plnily, neplnily... inu, na to se zeptejte svých rodičů.

Díky centrálnímu plánování jsme však jako společnost po roce 1989 měli jistý odpor k tomu, abychom si začali znovu vymýšlet ja-

kékoliv plány. Výsledky se pochopitelně dostavily – třeba zrovna u armády. Jednou byly potřeba všechny kasárny, pak zase nebyly, pak se přezbrojovaly stáříčky (dvě z nich nám před dvěma lety málem spadly v Budějovicích na hlavu), pak se zase přezbrojovaly těžké tanky, které byly úplně k nepotřebě... asi nemusím pokračovat dál. Definitivní příklon našeho státu k tomu, aby se na nejrůznějších úrovních začal zabývat strategickým plánováním, pak způsobila Evropská unie. Ta nám sice chtěla řadu svých podpůrných a předvstupních fondů

poskytnout, ale pouze na projekty, které jsou v souladu s místní rozvojovou strategií. To byl ovšem problém, když žádné takové strategie neexistovaly!

Proto se začaly narychlo sepisovat prvotní tzv. programové dokumenty či regionální rozvojové strategie. Ještě před ustavením nových krajů se objevily krajské strategie rozvoje, na jejichž základě pak vznikla Strategie regionálního rozvoje České republiky a souběžně s ní také samostatný Národní rozvojový plán. Řada významnějších měst i mikroregionů či sdružení obcí si pořídila své strategie. Zákon o vzniku krajů rovněž založil povinnost

krajů vytvořit si ze své rozvojové strategie jiný dokument, který se jmenuje Program rozvoje kraje (důvěrně zvaný PRK), požadavek čerpání fondů Unie zase po krajích vyžadoval přetvoření strategie do tzv. Regionálního operačního programu (zvaného ROP). A teď si k tomu přidejte fakt, že pro statistickou evidenci EU musíme vytvářet shluky krajů do tzv. jednotky NUTS 2 a že na národní úrovni ještě existují další podivnosti s ještě bizarnějšími zkratkami (za všechny: Sektorový operační program je vlastně SOP).

Znalci byrokracie již teď musí přecházet oči nad tím propletencem ROPů, SOPů, PRKů či NUTSů. Opravdu, když jsem si spočítal, kolik programových dokumentů má vliv na občana Českých Budějovic, došel jsem k číslu 15 – a to jsem opomínel specifické programové věci jako je Koncepce nakládání s odpady, Bílá kniha MŠMT anebo Státní politika ochrany životního prostředí. Chcete-li se na rozvojové strategie podívat, najdete je třeba na <http://www.dhv.cz/regstrat/default.html>. Ale nečekejte, že se vám to vejde na disketu. Připravte si raději ZIPku nebo vypalovačku.

Stojí za to se na některé strategie podívat. Pakliže překonáte prvotní šok a odpor, zjistíte, že materiály mají svou logiku. Nikdy neříkají, co se kdy a jak má udělat, ale spíše vymezují priority či rámce aktivit, které jsou pro dané území klíčové. Strategie nevymýšlí žádný úředník či politik – samotnou podstatou strategického plánování je moderovaná diskuse místních expertů či těch, kterých se daná oblast či území dotýkají. Plány také procházejí sérií veřejných projednání a připomínek. Kvalita toho kterého strategického plánu závisí téměř výlučně na tom, nakolik aktivní byli členové pracovních skupin a nakolik aktivní pak byla veřejnost v procesu připomínkování.

No dobrá, můžete mi namítnout. Trebaže to tedy má logiku a je to dobře udělané, k čemu nám ten pelmel ROPů, SOPů a PRKů bude? Nejde o další byrokracii, o další plýtvání časem a penězi? Kdyby si každý hleděl svého, jako já si hledím své práce, nemusíme teď potiskávat stohy papírů. Než se však začnete rozčilovat, uvědomte si prosím, že tohle se opravdu děje – každý si hledí svého. Treba takový krajský zastupitel si bude hledět svého volebního programu (a pokud je to člověk nečestný, bude si hledět i dalších partikularit, hehe). Jenže politici a jejich programy

odcházejí a přicházejí. Existence rozvojových strategií pak napomáhá tomu, že se dlouhodobé záměry a složitější projekty nebudou koncipovat znovu a znovu po každých volbách.

Druhou výhodou je, že můžeme ovlivňovat rozvoj území přímo, aniž bychom se dali na politiku. Jak by mohla třeba Jihočeská univerzita ovlivňovat kraj či město, když s nimi organizačně nijak nesouvisí? Ono to nejde dlouhodobě dělat jen na základě toho, že se rektor osobně zná s primátorem města. Třetí, a zřejmě největší výhodou je decentralizace veřejné správy a možné přenesení rozhodování na co nejnižší organizační složky. Existence programových dokumentů s sebou totiž přináší výrazné snižování vlivu centrálních orgánů na rozvoj místa, protože rozpočty nebudou směřovány na projekty, které odsouhlasí ministrští či bruselští úředníci, ale na ty, které jsou v souladu s místní strategií. A do té nemá žádné centrum co mluvit.

Pravdou ale také je, že výše popsaný obraz je poněkud idealizovaný. Praxe ještě pokulhává – především proto, že si jen málo lidí uvědomuje, že to vůbec k něčemu je, a ještě méně rozumí tomu, jak vůbec strategicky plánovat. Možná budu trochu tvrdý, ale nemohu si pomoci: vážení, jiné cesty není. Tímto směrem se ubíráme, ať již chápeme či nechápeme PRKy. Všichni, kdo se budete živit jako experti, poradci, úředníci veřejné správy, podnikatelé, aplikovaní badatelé či neziskoví aktivisté, se zkrátka rozvojovými strategiemi budete zabývat ve svém zaměstnání velmi intenzivně. A nemějte nám za zlé, že vás to neučíme – my to totiž také neumíme.

Richard Tichý, KE

Rozhovor s prof. Pavlem Blažkou

CV v datech: narozen 1928 v Bratislavě, od roku 1931 v Praze, maturita 1947, ukončení Přírodovědecké fakulty UK 1952, 1956 obhájení kandidátské práce, 1957 svatba, 1960 přechod do ČSAV, od 1985 v Českých Budějovicích, od roku 1992 do roku 1998 děkanem BF

rodinní příslušníci: „Úzká rodina jsme už jen my dva, s Andriášem (na podzim jsme byli dle násobného koeficientu 7 stejně staří – teď už mě předbíhá ☺). Jinak mám dva dospělé syny s rodinami včetně čtyř vnoučat.“

oblíbený materiál: dřevo a kůže

chlapecké koníčky: chování motýlů (od housenek), sběr opuštěných ptačích vajec a pozorování ptáků, hraní loutkového divadla pro malé děti, sbírání známek...

hlavní resty: „Mám tři věci, které jsou experimentálně hotové, ale nejsou publikované. Jsou to tedy resty pracovní.“

Zahrivací otázka: Co jste řešil těsně předtím, než jsem zaklepala na dveře?

Dnes odpoledne jsem měl pozvaného Honzu Okrouhlika, mého bakalářského diplomanta, který by měl v létě obhajovat svou práci. Tak jsme společně probírali, co ještě ta práce chce, a pak jsme chvilku vedle uklízeli. To byl program dnešního odpoledne.

Co Vám v poslední době zabírá nejvíce času?

Řekl bych, že jsou to stále ještě hádky s dodavateli – práce na novém baráku není odváděna tak, jak by měla být.

Jak vypadá Váš hezký a příjemný den a jak naopak den špatný?

Treba dnešní den byl hezký. Ráno jsem měl přednášku, o které si myslím, že se mi povedla (pozn. red. Biogeochemické cykly). Pak jsme uváděli do provozu společný kon-

tejner na tekutý dusík – to proběhlo také hladce, a navíc se zdá, že o tuto službu bude zájem, protože přišla spousta lidí z pracovišť akademie. Odpoledne jsem už popsal. Takže dnes mám dobrý pocit.

Špatný den začíná ráno svoláním schůzky ohledně baráku, na které musí člověk vysvětlovat odborníkům věci, které by měli vidět především oni sami.

Když se ráno probudíte a otevřete oči – co bývá Vaší první myšlenkou?

To je složité. Já mám se vstáváním problémy. Asi mám trochu nižší krevní tlak, než bych měl mít. Takže moje jediná myšlenka je ta, abych vstal. Navíc rád dobře snídám, což je zvyk z doby, kdy jsem často vynechával oběd. Takže celá ta procedura od probuzení po odchod obnáší dnes dvě hodiny.

Člověk Vás často zastihne během dne, jak se čile pohybujete v areálu fakulty,

buď se psím kamarádem nebo s lejstry v ruce... Kde nebo z čeho čerpáte energii?

Je to spíše můj zaběhaný životní styl, typ temperamentu. Já takhle funguju. Odpočívám při procházce nebo výletu do přírody, koukám po ptáčích, obejdu rybník... Nemohu říct, že by mě lákalo samotné odpočívání jako takové.

Udělejme nyní krůček do minulosti. Když jste byl ještě malý kluk, co Vám rodiče nejčastěji zakazovali?

Omezovali mě v pobíhání venku, ve fyzických aktivitách, protože jsem byl relativně dost nemocné dítě. To skončilo přestěhováním do jiné části Prahy, kde se ze mě za půl roku stal největší rváč, výtržník a naprosto zdravý člověk...

V čem jste naopak omezován nebyl?

V otázkách. Rodiče si se mnou rádi povídali. Žádný z nich neměl sice vysokoškolský titul, ale byli to vzdělání lidé. Maminka byla v domácnosti, tatínek pracoval jako celní úředník na Devizové úřadovně ministerstva financí v Praze (vyřizování veškerého zahraničního obchodu ČSR). Chtěl studovat na filozofické fakultě, ale to nebylo z finančních důvodů možné. Byl to velký čtenář a moudrý člověk. Maminka byla za svobodna cizojazyčná korespondentka, byla zaměstnaná u soukromé firmy a vyřizovala korespondenci v němčině, francouzštině, slovenštině a češtině.

Co Vy? Zdědil jste jazykový talent po mamince? Kolika jazyky se domluvíte?

☺ To trochu kolísá s přibývajícím časem. Kdysi jsem uměl velmi dobře německy. To byla moje němčina taková, že mě málem koncem války zastřelili, protože si mysleli, že jsem německý zběh. Teď se nejlépe domluví anglicky. Také celkem slušně komunikuji polsky a rusky, a když jsem byl v Itálii, tak jsem začínal „lámat“ italštinu.

Kdy jste zjistil, že z Vás bude biolog?

Asi tak v tercií (8. třída ZŠ). Bylo to docela legrační. V primě jsem nějak moc nezazářil a v pololetí jsem přinesl snad trojku z biologie. A to mě „dožralo“, protože jsem si tehdy myslel, že je to pod mou úroveň. Takže jsem se biologií začal trochu víc zabývat a ono mě to po čase začalo bavit. No a nakonec jsem byl jediný, kdo u nás maturoval z biologie, protože byla tak náročná, že studenti dávali přednost jiným předmětům.

A fyziologie si získala Vaše srdce kdy?

To bylo až koncem oktávy (poslední rok gymnázia). Nebavilo mě „škatulkování“, počítání chloupků a okvětíních lístků, ale vždy jsem se zajímal o to, jak to vše funguje.

Jaké jiné povolání byste vyzkoušel?

Nedovedu si představit, že bych mohl být tou pravou kancelářskou myš. Původně jsem studoval proto, abych mohl učit – to byl hlavní způsob uplatnění absolventů. Kdybych měl volit něco principiálně jiného, pak by to byla asi nějaká manuální práce, tvorba prototypů, jednodusových věcí, ne sériová výroba u soustruhu. S tím souvisí i má práce v laboratoři – i tady si člověk musí občas vyrobit nějaké šikovné „udělatko“.

Teď z úplně jiného konce. Vzpomenete si na svou první velkou lásku?

Ano, velice dobře. Byla to kolegyně, která k nám přišla v septimě na gymnáziu. Pocházela ze Slovenska a přišla studovat do Prahy.

Za jakou ženou se dnes otočíte?

Ne že bych se po dívkách nedíval – to nechci zatloukat. To, co mě přitahuje, je spíše než v exteriéru ukryto někde uvnitř. Abych dal dohromady, v čem to „vězí“, na to bych musel mít asi mnohem víc času...

Jste brán lidmi jako otec fakulty. Jak jste spokojen s vývinem Vašeho dítěte?

Jsem trochu smutný a trochu skeptický. Velice mne mrzí stav univerzity. Myslel jsem si (dnes už vím, že to bylo asi trochu naivní), že když bude fakulta vytvářet určitý příklad a nebude to dělat příliš vlezlým a okázalým způsobem, tak se najdou na univerzitě větší skupiny lidí, které se budou snažit o totéž. Takové skupiny tady sice jsou, ale když jejich velikost vztáhneme na počet lidí na univerzitě, pak zjistíte, že je to hluboká minorita. Někdy se také objeví problémy ve vzájemném vztahu s pracovišti akademie věd...

Jaký by byl ideální stav, do kterého by se měla dle Vás fakulta dostat?

Jestliže jsem členem nějaké party, musí se to minimálně projevat určitým příspěvkem z mé strany k činnosti této skupiny. Když máte skupinu lidí, kteří si občas vyjedou někam na výlet, tak by mělo být normální, že někdo z nich zjistí, kdy jede vlak, a někdo jiný, jak je to s bydlením. Když se jedná o skupinu lidí, podílející se společně na

chodu fakulty (což už je spojeno také s notnou dávkou úřadování, jinak by to nešlo), tak by se mezi nimi měli najít takoví, kteří řeknou „tak dobře, tak já to tedy teď na dva roky vezmu“. Moje ideální představa bere v tomto za své – na fakultě je takových lidí strašně málo, pokud tu vůbec nějakí jsou. Ideální stav by nastal tehdy, když by lidé byli schopní a ochotní se v jednotlivých funkcích vystřídat.

Pár praktických otázek, stejných jako na pana děkana:

Jak si kupujete nové oblečení?

Kupuji si ho sám. Ono je to poměrně jednoduché – poslední oblek jsem si koupil krátce před přechodem do Českých Budějovic a na půdě fakulty jsem v něm byl asi jednou. Šedivý oblek, který mám pro oficiální fakultní události, už má dobrých 25 let. Chci tím říct, že nepotřebuji kupovat obleky. Co se týká běžného oblečení – když mám své džiny propálené kyseli-

nou a kapsy už nic neudrží, tak jdu a koupím si nové. Jisté vyzkoušení snesu a absolvuji, ale nerad dlouho hledám. Nic víc na tom není.

Jakým dárkem Vás druzí potěší?

Určitým typem muziky (většinou

klasika, džez), knihou, pozváním na nějakou akci (koncert, divadlo)...

Jakou dobrotu dokážete uvařit?

Pár koláčů jsem upekl, ale pravidelně nepeču. Vařím si sám, jsem schopen udělat kompletní oběd. Mé oblíbené jídlo, které si

uvařím tak jednou za měsíc, je Studentské ragú dle Ellery Qeena.

recept: na dno remosky dáte trochu slaniny nebo bůčku, na to na nudličky nakrájené hovězí, posolíte, popepříte, dále přidáte na kolečka nakrájenou mrkev, nakrájenou větší cibuli, na to nakrájené brambory, přikořeníte dle chuti a zapečete (doba v remosce: 50 min)

Kromě vaření pro sebe vařím také samozřejmě pro Andíka, ale on má svou speciální stravu.

Co se týče koření, tak moc nesolím ani nepepřím, dávám přednost paprice (ať sladké nebo ostré), mám rád česnek a všeliký rod *Thymus*.

Jaké počasí máte rád?

Já nemám žádné velmi vyhraněné preference – i když souvislé, dlouhotrvající lijáky v oblíbě moc nemám. Mám ale rád, když je po ránu chladnější, než přes den – když člověk nevstává z parné noci do parného dne.

Jakou domácí práci byste nejraději přenechal jiným rukám?

Nerad uklízím – na druhé straně je mi proti myslí, takřikajíc, nechat si posluhovat. Nikdy by to podle mě nemělo v rodině vypadat tak, aby ten mužský nedovedl udělat tu takzvanou „ženskou práci“ a naopak. Nemělo by to vést k tomu, že se dva lidé stanou na sobě zcela závislými v tom špatném slova smyslu.

Co Vám nejvíce voní?

© Já mám blbý nos, je to nejhorší z mých smyslů. Ale asi to budou květiny – kaliny, fialky, růže.

Jaké volíte dopravní prostředky pro pohyby na středně dlouhé vzdálenosti?

Je to bohužel stále auto, i když hodně dlouho jsem jezdil na kole. Auto má pro mě několik výhod – vyřešilo pár ošklivých konfliktů kvůli Andymu v dopravních prostředcích, kdy nám kupříkladu v pozdní noční hodině řidič zavřel dveře před nosem a ujel poté, co mě přinutil vystoupit a nasadit Andymu náhubek... Pak také poskytuje určitou svobodu a po omezení autobusové dopravy bylo také prostředkem, s pomocí

kterého se daly podnikat zajímavé výlety do okolí. To vše vedlo k tomu, že jsem se na autě stal bohužel trochu závislým.

Nicméně ale stále rád chodím mimo silnice, terénem, pěšky.

K jakému zvířeti byste se přirovnal?

No, já si myslím, že bych byl asi medvědem. Jakési zbytky fyzické síly mám pořád, v zimě mám větší potřebu spánku než v létě (ale to

má asi každý), jistá „hromdopolicovost“ je mi také blížká... Myslím ale, že bručoun nejsem – byl bych spíše medvěd nezáludný a dobromyslný ☺.

Dáváte si na konci roku nějaká ta předsevzetí?

Předsevzetí si nedávám. Mám ale představu, co bych chtěl za ten rok udělat. Většinou to pak ale nestíhám.

Když máte chvílku času uprostřed dne, jak s ní naložíte?

Většinou ji trávím pobytem venku, procházkou. Ale záleží na tom, kde se zrovna nacházím.

Jaké knihy tvoří většinu Vaší knihovničky?

No, je v ní hodně knih o historii, vedle věci odborných. Pak něco „k přemýšlení“, literatura faktu.

Která z oblastí kultury je Vám nejbližší?

Ale to je sakra těžká otázka! Asi ta literatura. Mohu zde ale místopřísežně prohlásit, že jsem nenapsal v životě žádnou báseň. Takže pouze pasivně, četbou knížek. Další oblastí bude asi hudba. Jako malé dítě jsem měl v rámci častého marodění pro-

blém s hlasivkami. Takže jsem šetřil hlasivky tak dlouho, až jsem se naučil řvát, ale ne už zpívat... Na žádný hudební nástroj nehraji. Kolem svého 40. roku jsem se sice pokoušel o hru na zobcovou flétnu, ale nakonec jsem zůstal pouze u toho poslechu.

A závěrem Vás poprosím o vzkaz studentům či kolegům.

Aby se lidé koukali po tom světě také kolem sebe. Aby se nestalo, že jim jednou spadne na hlavu. Nevím, jestli je to zcela srozumitelné... Člověk by se neměl zavírat jen do svého nejbližšího okolí a do svých nejbližších potřeb.

Děkuji za příjemný rozhovor.

Věra Cihlářová

Zprávičky z Baklažánové fakulty

A je zde opět naše neúplatná agentura Slídil a syn s vlastním vysvětlením často velmi těžce vysvětlitelných událostí odehrávajícími se na půdě akademické. Čtete, bádejte a zvažujte, či objasnění stávajících kauz je blíže realitě...

Víte, že v pracovně proděkana pro rozvoj Baklažánové fakulty, doc. Netřída, byl před dvěma týdny tajně nainstalován spouštěč poplachu pro budovy děkanátu BF a nového pavilonu B? Po pětiminutovém výsledku drastickou, ale účinnou metodou MASHLAP (MAZlení S HLADovým Potkanem) se nám přiznal hlavní technik fakulty, pan Džemla, že on sám, přestrojen za švarnou uklízečku, v neděli ve 23:45 nenápadně zabudoval spínač s výše uvedenou funkcí do odpadkového koše v místnosti pana proděkana. Dalším pátráním se nám podařilo odhalit několik dalších nepříjemných pravd: o celé akci věděl nejen doc. Netřid, ale dokonce i celý Nápor BF (Náčelnická porada BF = kolegium Náčelníka BF), který proděkanův nápad schválil a dokonce se podílel i na přestrojení pana Džemly! Proč to vše? Rozvojový proděkan se jal řešit problematiku špatného finančního stavu vysokého školství v ČR po svém. Když se mu nepodařilo ani napotřetí zavést nepozorovaně do rozpočtu BF v odstavci „příjmy“ položku „školné“, rozhodl se situaci řešit razantněji.

„Za každý planě spuštený poplach v prostorách BF zaplatí viník pokutu 300 Kč do fakultní pokladny. Viníkem je ten, kdo se nachází u kódujícího přístroje v době spuště-

ni poplachu nejbliže,“ přednesl na schůzi Asociace stařešinů BF (AS BF), mysl v duchu na spínač ukrytý ve svém odpadkovém koši, který měl v nadcházejícím období zajistit fakultě tučné zisky. Někteřím lidem sice připadalo trošku neobvyklé, že se poplach spouští v době, kdy jsou ještě 100 metrů vzdáleni od prázdné budovy (pozn. tehdy to ještě doc. Netříd neměl „v ruce“ a mačkal čudlík předčasně), ale teprve naše agentura podala dostatečné vysvětlení. Jak jsme ale zjistili, všem dnům není konec. Inkriminovaný odpadkový koš se spínačem zmizel před třemi dny z pracovny rozvojového proděkana a den nato „pan rozvojový“ vše popřel.

Závěrem této obsáhlé zprávy prosíme naše čtenáře, aby neváhali a okamžitě nám hlásili jakékoli podezřelé chování vedoucích funkcionářů BF (prohrabávání odpadkového koše, bránění koše před uklízečkou, vzájemné vyměňování košů apod.), které je provázáno rykem poplašné sirény. Zachraňte své peněženky!

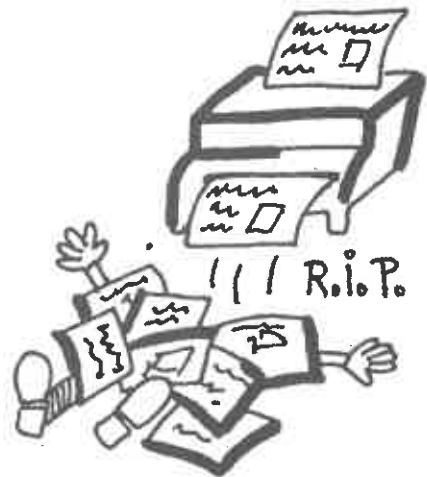
Víte, že hlavní turbínou vířící jinak poklidné (někdy až stojaté) vody BF je v posledních měsících kompetice o místa ve zbrusu novém pavilonu B (Barák)? Že je bitva dávno dobojována si mysleli nezasevěni až do doby, kdy během vánoc prof. Johnský plánovaně „zavodnil“ suterénní laboratoř kolegů biofyziků Valchy a Šimla řka „Všechny budou jenom mé!“. Poslední kapkou bylo vypuštění cvičných larev sluněček sedmiletých z 2. nadzemního podlaží osídleného zoology na pokusné rostliny s nasazenými mšicemi ve 3. nadzemním podlaží katedry Fyziologie rostlin. Co je na Baráku tak cenného, že to vědecké pracovníky transformuje na rafinované záškodníky s cílem mít celou budovu jen pro sebe? Pro odpověď jsme nemuseli chodit daleko. Po setmění se budova chvěje tajemným vrněním, vycházejícím spoza dvou desítek dveří. Pokud

nahlédnete klíčovou dírkou, spatříte vážené pány pedagogy zasypány haldami potíštěného papíru, který vyjíždí z předoucích moderních vysokozátěžových laserových tiskáren. Jo, jo – o takových se vám, milí studenti a návštěvníci počítačových učeben s párem doklepávajících laserovek, může jen zdát! V Baráku je těchto vysokovýkonných laserovek 20 – pětina z nich by plně svým výkonem pokryla fungování celé firmy komerčně se zabývající tiskem. Blažení uživatelé tiskáren si slastně tisknou a ostatní jen mohou přemítat, jak by se dalo racionálněji naložit s oněmi cca 630 000 Kč (18 tiskáren × 35 000 Kč).

Nyní je nám konečně jasný výrok prof. Johnského – nechtěl mít pro sebe budovu, ale všechny nové laserové tiskárny v ní instalované! Plánuje prý totiž předělat Barák na výrobu svých skript, které hodlá distribuovat po celém území ČR.

Tak a to bylo prozatím vše, co vám ponecháme k přemýšlení. Mějte oči otevřené a nashledanou u 11.

- Slídlil a syn -

podzimní akce organizované Repetynkou a
Attavenou, o.p.s.
hudební festival **WYKOLEJ!** 21.11.01

Vladimír Merta (nafoře)
Chessed (vlevo)
Potrubí (dole)

vystoupení skupiny
Cri Du Chat 4.12.01

beseda s básničkou
Věrou Rost 6.12.01

Sladko-kyselý koutek: Co se děje na Zemědělské fakultě?

Koncem roku 2001 proběhla mezi studenty ekonomického oboru Účetnictví a finanční řízení podniku vína vzrušení a strachu. Hrozilo jim, že nebudou moci dokončit pětileté studium, jak jim bylo slíbeno, a že budou muset po úspěšné vykonaných bakalářských zkouškách odejít na jinou vysokou školu. Jak se to mohlo stát?

Ministerstvo školství ČR má komisi, která se věnuje posuzování kvality oborů a programů nabízených českými vysokými školami. Těm, které projdou určitým kontrolním procesem, vydá akreditaci, čímž vlastně povolí navrhované obory provozovat. A ty, které před

komisi neobstojí, nemohou nově navrhované programy otevřít a stávající musí zavřít. A právě to se na podzim 2001 stalo Zemědělské fakultě, konkrétně magisterským oborům Obchodně podnikatelskému (OP), Účetnictví a finanční řízení podniku (ÚFRP) a oboru Ekonomika služeb a cestovního ruchu v Táboře (CR). Citujme si některé důvody: „Struktura oborů se zcela vymyká ekonomickým oborům obdobných specializací na ekonomických fakultách. Mezi povinnými předměty chybí některé profilové předměty oboru a naopak se vyučují předměty, které neobstojí ani jako nepovinné, část předmětů má povahu bakalářských úvodů do problematiky. Personální zajištění je převážně nedostatečné...“ S platností od nového akademického roku 2002/2003 do těchto programů nemohou být nabíráni noví studenti.

Celá věc ale měla samozřejmě jeden háček: obor ÚFRP je (kvazi)dvoustupňový, což v překladu znamená, že na tříletý bakalářský cyklus navazuje dvouletý magisterský, na který se ovšem

nedostane nikdo (!) jiný, než právě absolventi předchozího cyklu na té samé fakultě. (Pro méně chápavé: vlk se nažere – fakulta bude moci říkat, že má dvoustupňový obor – a koza zůstane celá – do druhého stupně připustí výhradně svoje studentky.) Zákaz otevřít druhý stupeň by tedy znamenal pro cca 200 studentů, z toho 80 v současném třetím ročníku, nemožnost pokračovat ve studiu na ZF. Otázka, kdo by o to za výše jmenovaných podmínek stál, je i není na místě, protože na pokračování studia měla zájem PŘEVÁŽNĚ většina studentů. Vedení fakulty bylo jasné, že musí něco udělat. Proto jezdilo, prosilo, plakalo, pravděpodobně vozilo i bedny či sudy Budvaru... Výsledkem byla výjimka, která povolila dokončit druhý stupeň dvěma posledním ročníkům, a na cestě má být i výjimka ročníku v řadě třetímu, tedy letošním prvákům.

A proč Vám to zde vyprávíme? Je zajímavé, co se stalo po rozšíření této nové relativně dobré zprávy. Pár studentů si poblahopřálo se zástupci vedení. A jinak? **NIC. VELKÉ NIC.** Po všech problémech se jakoby slehla zem. Všechny výhrady komise byly okamžikem udělení výjimky zapomenuty. Navrátila se pohoda a klid. Znamená to, že byly výjimkou všechny problémy vyřešeny, že se něco změnilo a že se něco bude měnit? Možná. Ale někde uvnitř cítíme, že asi ne.

studenti ZF

Zpráva o putování jihočeských studentů Křivoklátskem

Dva roky se sešly se dvěma lety a cílem podzimní exkurze jihočeských botaniků a entomologů se opět stalo Křivoklátsko, kraj strmých svahů, zkamenělin, mlouků a loni i záplav hub.

Sraz byl stanoven na sobotu 15. září v táboře v hlubokém údolí Zbirožského potoka nedaleko Skryjí, kde jsme měli celý následující týden nocovat. Nám, kteří jsme vyráželi z Budějovic, jel brzy ráno rychlík směr Rakovník. Málem mi ujel. Seděla jsem na nástupišti, opodál stála k odjezdu připravená jakási lokálka a můj rychlík pořád nikde. Teprve asi pět minut před plánovaným odjezdem mě napadlo jít se podívat, kam že jede ona „lokálka“. Po zjištění, že do Rakovníka, ocitla se moje krosna spolu se mnou, uvnitř vzdor ranní únavě, v rekordním čase několika vteřin.

Naše první kroky po ubytování v táboře vedly kousek nad nedaleké Skryjské jezírko, kde jsme pátrali po skalní vegetaci a bezobratlých živočích. Po návratu si někteří udělali z nasbíraných hub první večeři. Houbové pokrmy se pak na našem jídelníčku v různých obměnách objevovaly pravidelně s vysokým počtem opakování. A přibývaly počty stupňů volnosti, které bylo nutné udělit našim terénním kalhotám, aby se do nich naše břicha, přepnaná zejména smaženými bedlami a klouzky, dobře vešla.

Exkurze následujících dnů nás zavedly na mnohá pěkná místa v okolí Skryjí. Na šterkovém svahu nedaleko obce si každý z nás našel nějaké ty nezbytné trilobity – vždyť jsme v Barrandienu. O několik dní později jsme navštívili muzeum Joachima Barranda, které se nachází přímo ve Skryjích. Zavítali jsme i na Kouřimeckou rybárnu, dějiště Pavlových Zlatých úhořů a Smrti krásných srnců. Přívoz i chalupa byly na svém místě, chyběl jen pan Prošek. Místo něj jsme prohodili několik slov se starým pánem, který se o rybárnu stará dnes. Vylezli jsme na spoustu vrchů a vršků, skal a skalek, abychom na nich pojedli a zároveň se pokochali nádhernými výhledy. Pod hradem Týřovem jsme potkali korálovce, tedy ne plaža, ale poměrně vzácnou to houbu. Na jedné z luk u Berounky vypsal Šuspa pívni odměnu za nález kvetoucí *Potentilla alba*. Výherce byl abstinent. Naštěstí se ukázalo, že v témže okamžiku byl nalezen ještě jeden kvetoucí exemplář neabstinentem, a tak pivo nakonec nazmar nepřišlo. Na Pleších, Velké a Malé, na nás zase čekal botanický skvost v podobě kapradinky *Woodzia ilvensis*. Před tou mnozí z nás dokonce poklekli – aby si ji vyfotili. A kdyby neměl Perun, který na nás každodenně vyléval tu více, tu méně dešťové vody, očividně mizernou náladu, měli bychom teď rozličných fotografií mnohem více. I tak ale stálo za to.

Tvorba WWW stránek potřečí

A máme tu další část povídání o HTML – na dnes byly slíbeny tabulky a tady jsou. Než se však pustím do výčtu tagů a jejich parametrů, je tu několik poznámek k tabulkám. Setkáte se s nimi téměř na každé stránce, ač nemusí být na první pohled patrné. Používají se k sloupcování textu, pohodlnému vkládání obrázků, ... a samozřejmě na různé vícsloupcové seznamy.

Tabulka je vymezena tagy `<TABLE>` a `</TABLE>`. Vpisuje se po jednotlivých řádcích, které jsou ohraničeny tagy `<TR>` a `</TR>`. A každý řádek má samozřejmě nějaké buňky ohraničené `<TD>` a `</TD>`¹. Ukažme si malý příklad:

Semestr	zimní	letní
Kód	ZS	LS

```
<TABLE>
<TR><TD>Semestr</TD><TD>zimní</TD><TD>letní</TD></TR>
<TR><TD>Kód</TD><TD>ZS</TD><TD>LS</TD></TR>
</TABLE>
```

Snadné, že? Nějak takhle vypadá každá tabulka. Chcete-li, aby vypadala nějak nestandardně, pak musíte používat různé parametry u jednotlivých (otevřících) tagů.

tag TABLE

WIDTH="šířka tabulky" – určíte, jak vaše tabulka bude široká. Šířku můžete uvádět buď v pixelech nebo v procentech vzhledem k velikosti okna.

```
<TABLE WIDTH="400"> nebo <TABLE WIDTH="80%">2
```

ALIGN="zarovnání" – určuje, jak bude tabulka zarovnána. Přípustné hodnoty jsou left (doleva), right (doprava), center (uprostřed).

```
<TABLE ALIGN="left">
```

BORDER="hodnota" – nastaví tloušťku rámečků kolem buněk tabulky

```
<TABLE BORDER=2>
```

CELLSPACING="hodnota" – určuje šířku příčky mezi dvěma buňkami. Uvádíte v pixelech či v procentech.

```
<TABLE CELLSPACING=3>
```

CELLPADDING="hodnota" – zase říká, jak daleko bude text uvnitř buňky od její hrany. Uvádí se v pixelech či v procentech.

```
<TABLE CELLPADDING=5>
```

BGCOLOR="barva" – nastavení barvy pozadí pro tabulku. Tabulka tedy může mít vlastní barvu pozadí, odlišnou od barvy pozadí dokumentu. Uvádí se buď kódovým slovem nebo hexadecimální hodnotou zvolené barvy.

```
<TABLE BGCOLOR=green> nebo <TABLE BGCOLOR="#00FF00">3
```

BACKGROUND="cesta k obrázku" – nastaví do pozadí tabulky obrázek. Stejně jako předcházející parametr i tento překryje nastavení dané tagem `<BODY>` (pouze pro tabulku)

```
<TABLE BACKGROUND="bluewave.jpg">
```

FRAME="typ" – určuje, kde budou (a kde nebudou) vnější obrysy tabulky (vnější rámeček). Možnosti jsou: box (jsou přítomny všechny hranice), void (všechny hranice chybí), above (jen hranice nahoře), below (jen hranice dole), hsid (jen horizontální hranice), vsid (jen vertikální hranice), lhs (jen levá svislá hranice), rhs (jen pravá svislá hranice)

```
<TABLE FRAME=vsid>
```

RULES="typ" – určuje přítomnost vnitřní mřížky tabulky. Možnosti jsou: all (kompletní vnitřní mřížka), rows (jen čáry mezi řádky), cols (jen čáry mezi sloupci), none (vnitřní mřížka chybí)

```
<TABLE RULES=rows>
```

To je zatím k tabulkám vše, bližší popis `<TR>` a `<TD>` přijde příště.

-Dworkin-

¹ TR je od Table Row a TD od Table Data

² Uvozovky v tomto případě nejsou nutné, ale nic jimi nezkažte

³ Pokud vám nejde převod do hexadecimální soustavy, můžete použít zápis `<TABLE BGCOLOR="rgb(0,255,0)">` ale nejsem si jist, že bude fungovat ve všech prohlížečích

38 pomocníků

V pátek 22. února 2002 byla za účasti rektora prof. Ing. Františka Střelecka, CSc. a dalších představitelů Jihočeské univerzity slavnostně otevřena univerzitní studentská počítačová laboratoř JU „PC-Lab Bobík“. PC-Lab stál 3 066 000,- Kč (JU: 1 086 000 Kč a Fond rozvoje vysokých škol: 1 980 000 Kč).

V PC-Labu naleznete 38 počítačů (RAM 256 MB, harddisk 20 GB, 17" monitor, videokamera, sluchátka a mikrofon) a také skener, digitální střížnu a laserovou tiskárnu.

PC-Lab je určen především pro samostatnou práci studentů. Naleznete ho hned vedle kolejí a je otevřen od pondělí do pátku v době od 8:00 do 17:00 hodin. Vchod do labu je společný s vchodem do agentury Kappa, tedy směrem od rektorátu JU.

Provozovatelem PC-Lab Bobík je CIT JU (Centrum informačních technologií), kontakt na službu: 038/903 44 92, zájemci o službu 2081.

„PC-Lab Bobík“ mohou využívat studenti i zaměstnanci Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Vstup do laboratoře je řízen elektronicky a potřebujete pro něj čipové karty kolejí a menz JU.

K vlastní práci na PC je nutné použít uživatelské jméno a heslo, které je automaticky přidělováno studentům JU řádně zapsaným ke studiu v daném akademickém roce, přičemž uživatelská konta z předchozích ročníků se zachovávají. Heslo k prvnímu přihlášení, pokud jej nebude znát, získá uživatel od služby PC-Lab.

Otevírací doba PC-Lab Bobík je zatím poměrně krátká, ale časem by se měla prodloužit na non-stop provoz, včetně sobot a nedělí. Záleží pouze na vašem zájmu.

Další informace (provozní řád, nejčastější problémy, video...) je možno najít na <http://www.bobik.jcu.cz>.

Nechme se překvapit, jak smysluplně bude provoz v této obrovské počítačově fungovat (už jen ten rámus ze 40 počítačů ☺), kde vezme univerzita prostředky na její provoz (řádově statisíce ročně) a jak si služba a správci Labu poradí s nejrůznějšími problémy, které se již teď dají tušit. Nicméně přes všechny možné nedostatky jde určitě o dobrý počín, který mnohým z vás pomůže ukojit touhu po rozzářeném monitoru před očima a ergonomické myšce v ruce.

-red-

POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR!

Tak jsme opět trošku narazili... Redaktoři Pavučiny si vyzkoušeli, jak je „snadné“ dopracovat se ke kompletnímu seznamu kurzů, které mají podlimitní počet zapsaných studentů (letos jsou to 4 studenti a méně), a přesto běží.

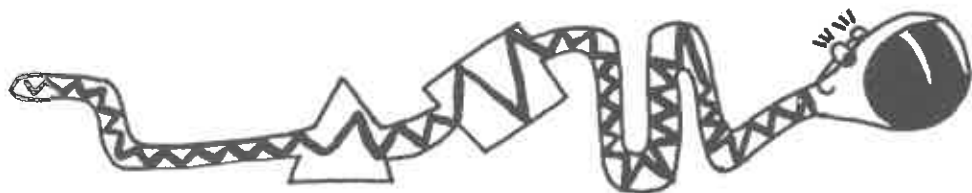
První, co nás napadlo, bylo zajít na studijní oddělení – tam by asi každý hledal nejdříve. Ač byly paní ze studijního ochotné a poskytly seznam všech zapsaných kurzů, už nemohly s jistotou informovat o tom, které běží a které ne. Také rozvrhář, Roman Fuchs, zaslal ochotně seznam tři kurzů (Fotografické techniky II, Neuroetologie a Prostorové plánování), jejichž přednášející se na něj osobně obrátili s informací, že poběží. Nic víc však netušil. Tak kdo to má vědět?!? Jakou práci by dalo přednášejícím dotyčných kurzů poslat e-mail na studijní oddělení, kde by byl na základě těchto informací komukoli k dispozici seznam zcela jistě běžících kurzů (omlouvám se tomu málu přednášejících, kteří dali vědět o svém kurzu prostřednictvím katedrových nástěnek)? Ještě že máme tu šestitýdenní škrtačí a dozapisovací lhůtu, která umožní většině jedinců se ve stávajícím „polochaosu“ zorientovat!

Dali jsme si tu práci a vytáhli ze seznamu všech kurzů ty „rizikové“ – je na vás, abyste v případě svého zájmu o daný kurz odchytili garanta a zjistili, zda kurz běžet bude nebo nebude. Dobrý lov přeje

Věra Cihlářová

stav ku 25. únoru 2002 (název kurzu – počet zapsaných)

Ekologie travinných ekosystémů	4	Technical writing	3
Algologický seminář 2	2	Mag. angličtina pro biology III.	3
Biotechnologie fototr. mikroorg.	2	Němčina 1	3
Mykologická exkurze	1	Němčina 2	4
Speciální mykologie	1	Němčina 3	1
Terénní kurz bryologie	3	Mag. ang. NS pro biology III.	3
Environmentální politika EU	1	Kvantová teorie I.	2
Praktikum z ekologie řas	2	Základy bioinformatiky	4
Hydrobiologická exkurze	1	Xenobioch., detoxik., biotransfor.	4
Základní limnologické metody	2	Obecná virologie	3
Půdní zoologie	1	Fotosyntéza	2
Rostlinné explantáty	3	Paleontologická exkurze	1
Genové inženýrství rostlin	4	Cytologie a histol. živočichů	1
Molekul. genetika rostl. virů	3	Entomologická exkurze	2
Základy biotechnologií u živoč.	1	Ekologie terestrických obratlovců	3
Molekulární biologie	1	Ornitologická exkurze	4
Pokroky v genetice	3	Praktikum ze sociobiologie	4
Molek. genetika člověka	1	Limnologie nádrží a ekotechnologie	4
Francouzština 2	2		

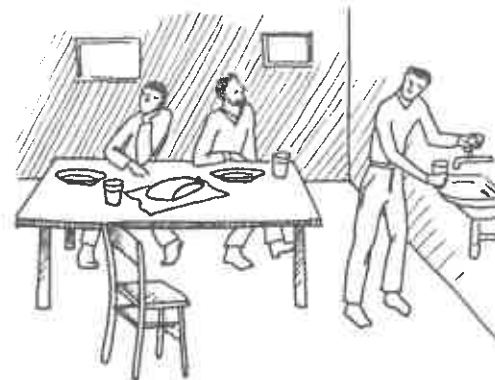

Cesta do Vídně aneb Jak se nedělá konference

Možná i k vám dorazila koncem října zpráva o konferenci věnované trvale udržitelnému rozvoji. Mělo se jednat o setkání mladých lidí z kandidátských zemí vstupu do EU ve Vídni 26.–28. listopadu. Pozoruhodné bylo, že organizátor sliboval uhrazení všech nákladů na stravu, ubytování a cestu. To znělo slibně. Rozhodl jsem se, že pár příjemně strávených dnů v metropoli našich rakouských sousedů můj unavený organismus potřebuje, a tak jsem vyplnil přihlašovací formulář a čekal jsem, co se bude dít. Bohužel se nedělo nic. Nikdo z pořadatelů se neozval ani mým přátelům, které jsem přesvědčil, aby využili této jedinečné nabídky společně se mnou. Asi čtrnáct dní před ohlášeným datem konání konference mi došla trpělivost a napsal jsem pořadatelům mírně rozhořčený dopis. Kupodivu téměř ihned odpověděli, že měli problémy s emailem, a abych poslal formulář znova, že volných míst je ještě dost. Dokonce přislíbili vypravení zvláštního autobusu z Prahy pro českou výpravu. Odjezd byl naplánován někdy na neděli s ujištěním, že přesný termín se včas dozvíme. Nevím, jak přesně si pojem včas představovala rakouská strana, ale faktem je, že ještě v pátek jsme nevěděli zhola nic. Teprve v pozdním odpolední jsme se dozvěděli, že odjezd je v neděli v 11:00 od Club hotelu Praha, který se mimochodem nenachází v Praze, ale v Průhonících.

Ranním vlakem jsme se v neděli dopravili do Prahy a v jedenáct jsme byli na stanoveném místě, společně s několika dalšími lidmi. Čas ubíhal a autobus nikde. Krátili jsme si čekání seznamováním s dalšími účastníky a asi po hodině, kdy jsme se konečně dovolali na mobilní číslo udané v e-mailu, jsme byli ujištěni, že autobus je na cestě. A skutečně, ve 13:45 se autobus objevil. Jednalo se o autobus polské výpravy a my již rádně vymrzli jsme s povděkem zabrali volná místa. Řidič byl opravdu mimořádně zodpovědný muž, a tak ručička na tachometru se na dálnici jen zřídka vyšplhala na devadesát. Cesta k hranicím se tak značně protáhla. Trávili jsme ji sledováním polsky dabovaného filmu Pár správných chlapů a popíjením nápojů, většinou plechovkového piva zakoupeného u benzinové stanice. Po několika hodinách nám sice již nevadil monotónní polský dabing, kdy všechny postavy ve filmu mluví jeden člověk, zato však narůstala naše potřeba zastavit a vyprázdnit přeplněné močové měchýře. Nejhůře jsem na tom byl bohužel já, a tak jsem se zoufalým pohledem ve tváři šel přemlouvat polského řidiče, aby zastavil dříve než bude pozdě. Můj zoufalý výraz byl zřejmě výmluvnější než má polština, protože v nouzi nejvyšší řidič opravdu zastavil u vymodlené pumpy. Polovina autobusu za nadšeného jásotu utíkala směrem k záchodkům a po půlhodině nic nebránilo dalšímu pokračování v cestě. Přes hranice jsme projeli bez problémů, ale do Vídně jsme dorazili až v půl sedmé. Všechny trochu znervózňovalo, že slavnostní večere měla začít už v šest a že na udané adrese nikdo není. Po hodině telefonování s organizátory se jeden z nich

plněné močové měchýře. Nejhůře jsem na tom byl bohužel já, a tak jsem se zoufalým pohledem ve tváři šel přemlouvat polského řidiče, aby zastavil dříve než bude pozdě. Můj zoufalý výraz byl zřejmě výmluvnější než má polština, protože v nouzi nejvyšší řidič opravdu zastavil u vymodlené pumpy. Polovina autobusu za nadšeného jásotu utíkala směrem k záchodkům a po půlhodině nic nebránilo dalšímu pokračování v cestě. Přes hranice jsme projeli bez problémů, ale do Vídně jsme dorazili až v půl sedmé. Všechny trochu znervózňovalo, že slavnostní večere měla začít už v šest a že na udané adrese nikdo není. Po hodině telefonování s organizátory se jeden z nich

ukázal a my jsme se vydali zaparkovat autobus. Poté jsme hodinu a půl se všemi věcmi klíčovali po Vídni, než jsme se konečně dostali na místo ubytování a večere. Organizátor byl šprýmař, několikrát jsme zabloudili. To se přeci může stát každému, že ©©. Většina posádky našeho autobusu tuto noční procházku po Vídni hrubými slovy odsoudila a na chudáka Alexe, jak se hlavní organizátor jmenoval, se snesla vlna kritiky. Ovšem vidina slavnostní večere zmírnila naše výčitky. Slavnostní menu se skládalo ze suchého chleba a vody z kohoutku, což kolegové z Litvy komentovali slovy, že by to nejedli ani vězni, a odešli do nedaleké hospody zapít žal. A zapíjeli opravdu rádně. Když nám bylo jasné, že večere bude z vlastních zásob, šli jsme se ubytovat. Ale co to, opět nějaké komplikace?? Snad ani ne, jen pro sto lidí bylo rezervováno 50 lůžek. Nakonec jsme byli rádi, že na pokoji pro šest nás spí jenom deset. Ještě že jsme si na rozdíl od Poláků vzali spacáky.

Ráno jsme se šli nasnídat a k našemu milému překvapení se snídaně skládala z normálního jídla typu kakao, šunka a čerstvé pečivo. Povzbuzeni a se vztyčenou hlavou jsme se vydali na místo konference, které bylo od hostelu, kde jsme bydleli, vzdáleno asi 20 minut chůze. Přednáškový sál byl téměř plný, jen přednášející a organizátoři nějak chyběli. S půlhodinovým zpožděním se objevili a konference mohla po další půlhodině usilovného shánění židlí a dalšího vybavení začít. Dopolední program byl zahájen projevy několika rakouských politiků (organizátor je označoval termínem „most visionary“). Opravdu nevím, čím si toto označení zasloužili, ale mohu vás ujistit, že byli ještě stokrát nudnější než jejich čeští kolegové. Ti alespoň mluví česky, nebo si to většinou myslí. Mezi nimi vynikal zástupce strany zelených, jehož schopnost vyjadřovat se v angličtině byla velmi nízká. Takže na otázku, co si myslí o Temelínu, jsme se dozvěděli něco ve smyslu, že obnovitelné zdroje energie by měly být prioritou každé rozumné vlády. Prostě odpověď jak od Zemana ©.

S ubíhajícím časem se začínaly ozývat naše věčně hladové žaludky. Oběd byl v místě konání konference, a tak jsme hladově naběhli do jídelny a zabrali místa u stolu. Silně kořeněná polévka, o které jsme si mysleli, že se kuchaři moc nepovedla, se ukázala být doslova lahodným nektarem ve srovnání s dalším chodem. Jídlo kašovitě konzistence, které nám bylo naservírováno, se skládalo výhradně z organické stravy, kterou většina naší výpravy nazývala šlichta. Abych nezapomněl, k pití byla opět voda z kohoutku. To, že maso bylo pro pořadatele něco jako nadávka, asi nemusím zdůrazňovat. Zbytky u stolů tvořily okolo 70% původních porcí, což bylo pro organizátory nepochopitelné. Tento typ stravy byl pro mne jako masožrouta opravdu těžká rána, ze které jsem se až do konce nevzpamatoval. Přežíval jsem jen na vlastních zásobách, později jen na suchém chlebu a vodě. Ještě že můj finanční rozpočet umožnil nákup několika třístagramových čokolád Milka, které se po zbytek konference pro nás staly téměř výhradním zdrojem energie.

V jakémsi pomatení smyslu, které nám oběd zřejmě způsobil, jsme se zapsali na workshop věnovaný obnovitelným zdrojům energie, který začal s již tradičním hodinovým zpožděním. Jeho vedoucí zastával názor, že obnovitelné zdroje energie jsou odpovědi na jakoukoli otázku, kterou jsme mu položili. Opravdu jsem byl rád, když workshop skončil.

Moje obavy z připravené večere se ukázaly jako přehnané, protože tentokrát byl organický chléb doplněn i několika druhy různobarevných vrstev, z nichž některé se daly i sníst. Víte, že organická jablka a mandarinky chutnají stejně jako normální? To mne opravdu potěšilo.

Vyčerpání celodenním programem jsme se odebrali na pokoj, kde jsme se rozhodli najít útěchu v přivezeném alkoholu. Podobný nápad měli všichni, a protože jazykové a jiné bariéry alkohol rychle odbourá, pánská část našeho pokoje se ke značné nelibosti dámského osazenstva rozhodla navázat mezinárodní družbu s polskými děvčaty, které potkala na schodech. Po krátkém seznamování jsme se odebrali do nedaleké restaurace. K dalšímu průběhu noci mohu jen říct, že ceny jsou v Rakousku pro českého studenta opravdu trvale neudržitelné, abych použil terminologii konference. Ráno někteří z nás vstali na snídani, jejíž složení našťástí nespádně do kompetence pořadatelů, tudíž se dala jíst. Protože pánská enkláva stále cítila jistou potřebu rádně se připravit na další semináře a workshopy, bylo rozhodnuto, že trochu spánku navíc neuškodí. A vskutku, ve dvanáct jsme vstávali čilí a svěží jako rybičky. Snad netřeba zdůrazňovat, že oběd jsme z bezpečnostních důvodů raději vynechali.

Když jsme dorazili do přednáškového sálu, zjistili jsme, že počet aktivních účastníků přednášek se rapidně snižuje. Odpolední program skládající se z prezentace konkrétních projektů v rámci trvale udržitelného rozvoje byl na rozdíl od minulého politického tlachání snesitelný. Večer proběhl v pokojném duchu, jelikož zásoby jídla a peněz byly minulou noc téměř vyčerpány. Společně s organizátory a ostatními účastníky jsme navštívili taneční klub Titanic, kde jsme postupně ve víru tance odhalovali naše skryté vlohy pro tuto činnost. Za některé kreace by se nemusel stydět ani Michael Jackson. Škoda jen, že naše finanční zálohy nám umožnily pouze nákup jedné třetiny piva, se kterým jsme museli vydržet po celý večer.

Poslední den konference měly probíhat týmové workshopy. Česká účast na nich byla omezena pouze na dámy, protože pánové se rozhodli, že je ten pravý čas na prohlídku Vídne. Po několika deštivých dnech se ukázalo slunce, a tak jsme našeho rozhodnutí obdivovat památky a krásy bývalé c.k. metropole nelitovali ani na okamžik. Podle předběžné domluvy jsme měli odjít až v devět večer polským autobusem. Vše bylo opět jinak. Na společné večeri se ukázalo, že polští fidiči nás do autobusu nechťejí vzít. Na náš silný nátlak jsme se s hlavním pořadatelem a polskými koordinátory vydali přesvědčovat řidiče, aby nás přeci jenom vzali do Čech. Asi po hodině přesvědčování, přemlouvání a nabízení úplatků jsme byli nuceni kapitulovat. Nemělo cenu pokračovat v konverzaci, kde se stále častěji objevovalo slůvko "fuck" ve všech možných podobách. Protože řidiči byli neústupní, obrátili jsme se na pořadatele. Nejdříve tvrdil něco ve smyslu, že máme prostě smůlu, a ať se dostaneme do Čech, jak chceme, třeba vlakem. My jsme ani neprotestovali, ačkoli nám poslední vlak právě užděl. Však ráno jel další. Několik rozhodných slov podpořených výmluvnými gesty přesvědčilo pořadatele, aby nám na místě poskytl finanční prostředky na cestu domů. Takže jsme už jen zjistili, odkud a kdy zítra jedeme, a celkem v pohodě a bez dalších problémů jsme se dostali domů.

Na závěr bych chtěl říci, že podobný způsob prezentace myšlenek trvale udržitelného rozvoje spíše lidi odradí, než aby byli získáni na stranu příznivců. Všechny organizační komplikace byly způsobeny naprostou nezkušeností pořadatelů. Nedokážu si představit, jak by se tvářili účastníci ze zemí EU, kdyby se podobně zabezpečená konference konala v České republice. Zřejmě by začali svého rozhodnutí přijmout nás do EU trpce litovat.

Studenti III

Chcete se stát opravdovými muži? Chcete být otužilí a zdraví? Chcete znát hranice svých fyziologických možností?

Odpověď na tyto otázky dává výzkum, který se provádí na katedře fyziologie živočichů Biologické fakulty ve spolupráci s Priessnitzovými léčebnými lázněmi (PLL) v Jeseníku.

Proč mají lázně o tuto problematiku zájem? Vincenc Priessnitz (1799 – 1851) byl lékař, který založil svoje léčebné procedury na studených koupelích a zábalech. Téměř před 200 lety (1822) založil první vodoléčebné lázně na světě a jeho léčebné metody dosáhly tak-

vého úspěchu, že se v polovině 19. století stal Jeseník významným místem léčení nejvyšších kruhů rakouské monarchie, včetně několika členů císařské rodiny. Léčebné metody zavedené V. Priessnitzem se používají i v současné době. V Rakousku a Německu tyto léčebné metody široce rozvinul V. Kneipp.

Přes nesporné úspěchy Priessnitzových léčebných metod nebyla jejich podstata zatím exaktně vysvětlena fyziologickým výzkumem. Proto v současné době můžete vidět v areálu university odvážlivce, kteří každodenně podstupují otužovací kúru, spočívající v 30 minutovém brouzdání po kolena ve vodě 12°C studené. Tuto poněkud drastickou proceduru provádějí nejméně 1 měsíc a potom vystaví své tělo fyziologům, kteří měří dynamiku změn jejich tělesných a kožních teplot pomocí computerizovaného systému termosenzorů a celkové

změny v kožním prokrvení pomocí infračervené termografie. Dále se monitorují změny v srdeční frekvenci a v systolickém a diastolickém tlaku a analyzují se elektrokardiografické záznamy. Tyto údaje pak ve svém celku dávají informace o dynamice změn v aktivitě sympatického nervového systému.

Získané výsledky zatím ukazují, že adaptace na chlad, vyvolaná výše zmíněnou procedurou, vede ke snížení odpovědi sympatického nervového systému a ke zlepšenému prokrvení centrálních částí těla, především mozku. To je zřejmě příčinou toho, že chladové procedury, používané v Priessnitzových léčebných lázních, vedou ke zlepšení zdravotního stavu u osob trpících neurastenii.

Pokusy prováděné na katedře fyziologie Biologické fakulty JU vyvolaly mezi studenty velký zájem. Ne-byla nouze o dobrovolníky, dokonce ani mezi studentkami. Nejčastější otázky se týkaly toho, je-li nutné používat jako adaptační proceduru brouzdání ve studené vodě, nebo stačí-li pouze ranní sprchování, jak nízké teploty vody je nutno používat, jak dlouho se má adaptační procedura provádět, jak dlouho tyto adaptační změny přetrvávají, jak ovlivňují odolnost vůči infekcím apod. Studentky chtěly mimo jiné také vědět, proč nejsou přijímány mezi pokusné osoby.

Je nutno říci, že na řadu těchto otázek zatím odpověď neznáme. Na světě je jenom málo pracovišť, která se touto problematikou zabývají. V USA, Velké Británii, Kanadě a Francii jsou to hlavně vojenské ústavy, které zajímá, jak nízké teploty vzduchu a vody jsou schopni vojáci při bojovém nasazení snášet. Jednou z příčin toho, že je tato problematika sporadicky studována je, že se jedná o dlou-

hodobé studie, vyžadující, aby dobrovolníci byli po dlouhou dobu vyřazení z normálního života a žili za nepřírodných podmínek. Vedle toho mohou být tyto pokusy i zdravotně riskantní. Představme si, že aby se dosáhlo jen minimálního stupně chladové adaptace, musely by pokusné osoby žít bez oblečení po dobu několika týdnů v teplotách kolem 15°C! Proto je vhodnější adaptovat osoby na chlad přerušovaným vystavováním studené vodě a

krok za krokem hledat nejvhodnější podmínky pro vyvolání nejvyššího stupně chladové adaptace.

Pracoviště ekologické fyziologie člověka na katedře fyziologie živočichů hodlá i nadále tyto problémy intenzivně studovat a uvítá možnost uspořádat pro případné zájemce seminář o této problematice. Spojení je možno navázat emailem na jansky@ttx.bf.jcu.cz

Ladislav Jánšků

POZVÁNKA NA ŠTUDENTSKÚ VEDECKÚ KONFERENCIU 2002

PRÍRODOVEDECKÁ FAKULTA UNIVERZITY KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Študenti a učiteľia PrF UK v Bratislave srdečne pozývajú študentov zo všetkých fakúlt s prírodovedným zameraním v SR a v ČR, ako aj doktorandských študentov z ústavov SAV a AV ČR na študentskú vedeckú konferenciu.

Spoluorganizátori: Spolok prírodovedcov SOREN, Slovenská akadémia ved, Slovenská spoločnosť priemyselovej chémie

Miesto konania ŠVK: PrF UK Mlynská dolina, 842 15 Bratislava

Dátum: 11. 4. 2002 – kategória A študenti 1.–4.ročníka – súťaž v sekciách

12.4.2002 – kategória B (diplomanti a doktorandi) – nesúťažne

Sekcie: biológia, environmentalistika, geológia, geografia, chémia, didaktika prírodov. pred.

Forma prezentácie: POSTER, PREDNÁŠKA

Ubytovanie a stravovanie: zabezpečené

Ďalšie informácie: (<http://www.fns.uniba.sk>)

Viry - hrozba našeho času

V prvé řadě bych chtěl čtenáře ubezpečit, že toto je má první recenze. Pokud by se tedy někdo z vás domníval, že skutečná recenze má vypadat úplně jinak a že ji neumím napsat, tak má úplnou a svatou pravdu. Nejde však o recenzi, ale o knihu.

Knih, kterou se zde hodlám zaobírat, se jmenuje Viry – hrozba našeho času, napsal ji Frank Ryan a vyšla v roce 1998 v Praze v nakladatelství Práh. A spadá do onoho velebeného i proklínaného žánru populárně-naučné literatury. Nutno však ještě dodat, že je to kniha velmi povedená. Její autor je lékař (alespoň doufám, že M. D. za jménem znamená něco takového) a celé téma (které se pochopitelně týká virů) zpracoval dobře a bez chyb. Je to všechno čtivé, zajímavé, logicky uspořádané a obsahuje

to i spoustu informací. Pokud se chcete snadno stravitelnou formou dovědět něco o virech (a zejména pak o virech „nových“), je tato kniha patrně to nejlepší, co v češtině kdy vyšlo. Autorovi však nejde jen o popis nových infekcí, ale také o jejich pochopení. Na základě miněních různých špičkových odborníků, popisu průběhu některých epidemií (hantavírový plicní syndrom, ebola, AIDS...) i všeobecně přístupných informací o naší připravenosti čelit novým infekcím si klade otázku, nakolik pro nás mohou být viry hrozbou. Odpověď nás příliš nepotěší.

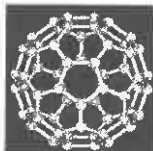
Na závěr bych snad mohl ještě dodat, že některé části knihy by mohly zaujmout (byť možná jen okrajově) i ekology či evoluční biologie. Ale víc vám už neprozradím, prostě si to přečtěte!

Ignác Pospíšil

Organické supravodiče

Výzkum na poli supravodivých materiálů pokračuje. Zatímco doposud držely rekord pouze anorganické materiály (směsné oxidy mědi, yttria, baria a dalších prvků), dnes už je dohánějí i látky organické.

Konkrétně se jedná o fullereny – molekuly ve tvaru fotbalového míče složené z 60-ti molekul uhlíku uspořádaných do pravidelně se střídajících pěti- a šestiúhelníků (viz obrázek). Už delší dobu je známo, že tyto molekuly jsou schopny být za nízkých teplot supravodivé (nekládou elektrickému proudu žádný odpor; v kruhu vytvořeném ze supravodiče mohou proudit nabitě částice nekonečně dlouho). Teď ale přicházejí vědci z Bellových laboratoří s novým zlepšením.

Mezi jednotlivé uhlíkové atomy fullerennového skeletu vmezeřili molekuly chloroformu a bromoformu. Ty způsobily nejenom „roztažení“ celé molekuly fullerenu, ale i zvýšení teploty, při které jsou fullereny ještě supravodivé. Nový rekord má hodnotu 117 kelvinů. K vychlazení na tuto teplotu již můžeme použít tekutý dusík, který je levnější než tekuté hélium, používané v případě předchozích organických supravodičů. Anorganické supravodiče sice „pracují“ za podobných teplot, jejich výroba je však (alespoň prozatím) dražší.

Případně další výrazné zvýšení teploty supravodivosti by umožnilo vznik levné elektroniky, kvantových počítačů, vlaků jezdících na magnetickém polštáři a dalších vymožeností, o kterých jsme zatím četli pouze v science-fiction.

(podle zprávy Bellových laboratoří, publikované 30.8.2001; <http://www.bell-labs.com>)

-Ole-

Nanoteploměr

Vědci z japonského Národního institutu materiálových věd přišli na zajímavou aplikaci nanotechnologií. Zjistili, že když naplní uhlíkovou nanotrubičku kapalným galiem, mohou takto měřit teploty v rozsahu od 50 do 500°C. Princip tohoto nanoteploměru je stejný, jako u klasického rtuťového teploměru. Se vzrůstající teplotou se zvyšuje i hladina kapalného galia v trubičce. Díky velikosti (nebo spíše nepatrnosti) nanoteploměru lze potenciálně měřit teplotu u velmi malých objektů.

Problém je pouze s jejím odečítáním – nanoteploměr má totiž průměr 75 nanometrů a jeho délka je něco kolem 8 mikrometrů. A tak zatím jedinou metodou, jak zjistit hladinu galia v trubičce, je použití scanovací (SEM) nebo transmisi (TEM) elektronové mikroskopie. To samozřejmě omezuje použití nanoteploměru jen na neživé objekty nebo objekty čistě technického ražení. I přes toto omezení je přínos nesporný. Lze například měřit teploty v průběhu chemických reakcí, laserové efekty nebo třeba zjistit vliv elektronového „paprsku“ na preparáty v elektronové mikroskopii.

Publikováno: *Nature*, February 6, 2002. Internetové zdroje: http://www.trnmag.com/Stories/2002/021302/Nanotubes_take_tiny_temperatures_021302.html

-Ole-

Nejstarší minerál na Zemi

Nález 4,4 miliardy let starého zirkoniového minerálu ($ZrSiO_4$) a jeho analýza, kterou provedli vědci z univerzity ve Wisconsinu, naznačuje, že již v této době byla na Zemi místa s teplotou nižší než 100°C a tedy i vhodná pro život. Doposud se předpokládalo, že v té době byla Země oceánem žhavého magmatu bombardovaným meteory.

Minerál, který našel prof. S.A.Wild z australské Curtinské technické univerzity v Perthu, tak odsouvá dosavadní nejstarší kámen (3,8 miliardy let) na druhé místo a upravuje náš pohled na tvorbu Země a vznik života. Poměr kyslíkových izotopů v minerálu totiž dokazuje, že musel vzniknout na zemském povrchu při nízkých teplotách a v přítomnosti kapalné vody. To by znamenalo podmínky vhodné pro život dříve, než se doposud myslelo – nejstarší dochované mikrofosilie jsou staré asi 3,5 miliardy let.

Pokud jsou údaje z analýz správné, budeme muset také změnit svůj pohled na vznik Měsíce. Ten měl totiž podle současných teorií vzniknout přibližně ve stejné době nárazem tělesa o velikosti Marsu do Země. Při tom mělo dojít k přetavení velké části povrchu Země, což by samozřejmě vylučovalo zachování tohoto minerálu. A aby toho nebylo málo, ve stejné lokalitě byl nalezen ještě další podobný minerál „jen“ o 100 miliónů let mladší.

publikováno: *Nature* (2001), 409: 175–178. internetové zdroje:

<http://www.news.wisc.edu/view.html?id=5677>

<http://www.geology.wisc.edu/zircon/Earliest%20Piece/Earliest.html>

-Ole-

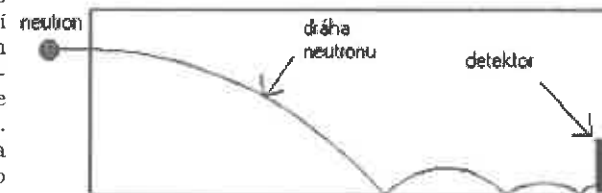
Kvantovaná gravitace?

V současném Vesmíru existují čtyři hybné síly: elektromagnetická, silná a slabá interakce a gravitace.

„Teorie všeho“ – současná představa moderní fyziky, se snaží o shrnutí popisu všech těchto sil. To mimo jiné předpokládá i kvantování gravitace, jev, kdy gravitační síla působí po určitých malých, dále nedělitelných dávkách, jejichž nositeli by měly být hypotetické gravitony. Pozorování projevů kvantování prvních tří sil by nebyl takový problém. Horší je to s gravitací, která je o několik řádů slabší, než všechny ostatní síly (má ovšem velký dosah, takže ji pocítujeme někdy až moc silně).

Fyzikové z Lau-Langevinova institutu v Grenoblu pod vedením Valerije Nesvizhevského zkoumali chování zpomalených neutronů (8 m/s). Ve speciálním zařízení na tyto neutrony působila ve vertikálním směru pouze gravitační síla, takže padaly volným pádem ke dnu. Zde se odrazily od speciální vrstvy, opět padaly, a tak stále dokola, dokud nebyly zachyceny na detektoru.

Zajímavé bylo zjištění, že tyto neutrony byly (v závislosti na svojí energii) detekovány jen v určitých výškách. To znamená, že – zjednodušeně řečeno – nepadají spojitě, ale po jakýchsi diskrétních intervalech. Z těchto údajů pak byla stanovena minimální energie předpokládaného gravitačního kvanta na $1,4 \cdot 10^{-12}$ eV.

Schematický náčrt experimentálního zařízení

Publikováno: *Nature* (2002), 415, 297–299. Internetové zdroje:

<http://www.nature.com/nsu/020114/020114-8.html>

<http://www.atp.org/enews/physnews/2002/split/573-1.html>

-Ole-

Ze severu

Finská republika čili Suomen Tasavalta (jak svoji domovinu nazývají sami Finové) – no zkrátka Finsko – je jednou ze Skandinávských zemí. Při pohledu svrchu připomíná Finsko většinou zelenou placku (skoro 70% území pokrývá les – převážně jehličnatá a březová tajga) pravidelně narušovanou záblesky hladin četných jezer a velkých řek (vodní plochy zabírají celou desetinu povrchu této severské země a na jihu v oblasti Finské jezerní plošiny tvoří voda dokonce 25% povrchu).

Finové si své přírody cení, o čemž vypovídá fakt, že je zde 33 národních parků a striktních přírodních rezervací na celkové ploše 7770 km². Kromě části jezer a tajgy jsou chráněné i některé archipelagy, rašeliníště, vodopády a peřeje, tundra, kopce, skalnatá údolí a místa s pěknými výhledy. Rezervace jsou přístupné pouze pro vědce a nebo na zvláštní povolení, nepoměrně větší rozloha parků však slouží široké veřejnosti. Součástí parků je i nabídka rekreace, všude jsou přírodní stezky, informační centra a tabule, každou chvíli narazíte na připravené místo s ohništěm (včetně dřevníku s nachystaným dřevem a sekerou) nebo místo ke kempování (kde je leckdy i nezamknutá chatka s vařičem a mapami). Pohyb je v parcích většinou povolen i mimo stezky (na vlastní nebezpečí). Díky nízké hustotě obyvatel (15 os./km²) a i nižší návštěvnosti cizinců (kteří pravděpodobně jezdí raději na jih) si může každý návštěvník vychutnat kilometrové putování krajinou a nepotkat téměř živáčka, a to i přesto, že sami Finové vyrážejí do přírody často.

Rostlinstvo Finska náleží převážně do boreálního pásma, většina je tedy tvořena jednotvárnou borovou tajgou, kde v podrostu dominují borůvky (*Vaccinium myrtillus*), brusinky (*Vaccinium vitis-idaea*), rojovník bahenní (*Ledum palustre*) a místy lišejníky a mechy různých odstínů (např. dutohlávky – *Cladonia* sp.). Z typických severských rostlin budu jmenovat jen pár zástupců, které možná budete znát jako vzácné přímo z ČR a nebo Alp. V rašeliníštích a podmáčené tajze se můžeme setkat s porosty břízy trpasličí (*Betula nana*), ostružiníku morušky (*Rubus chamaemorus* – má velice zvláště chutnající oranžové plody), suchopýrů a suchopýrků všech druhů (včetně takových, které u nás nemáme, např. růžový *Eriophorum russeolum*), samozřejmě nesmí chybět ostrice (např.: *Carex limosa* – ostrice mokřadní, *Cx. lasiocarpa* – o. plstnatoplodá, *Cx. dioica* – o. dvoudomá, *Cx. norvegica* – o. norská,...), poměrně běžné lze najít i další rašelinné druhy jako vachtu trojlistou (*Menyanthes trifoliata*), blatnici bahenní (*Scheuchzeria palustris*), dva druhy rosnatek (*Drosera rotundifolia* – r. okrouh-

lolistá, *D. anglica* – r. anglická) či bublinatky v rašelinných tůnkách (*Utricularia intermedia* – b. prostřední, *U. minor* – b. menší). Dokonale dovedou zmást hlavu četné vrby, např. laponská (*Salix lapponica*), borůvkovitá (*Sx. myrtilloides* – má listy k nerozeznání podobné vložyni), bylinná (*Sx. herbacea* – měří celé 3 cm a roste nahoře v tundře). Typické pro sever jsou dřín švédský (*Cornus suecica*) a zimozel severní (*Linnaea borealis* – tuto sympatickou kytičku po sobě pojmenoval sám velký Linné). Občas lze narazit na plavuníky (*Diphasiastrum complanatum*, *D. alpinum*) i vraneček (*Selaginella selaginelloides*). Oblíbenými a poměrně hojně zastoupenými čeleděmi jsou orchidejovité *Orchidaceae* a vřesovcovité – *Ericaceae* (tady zmíním dvě pěkné severské kytičky rostoucí v nehostinné tundře – *Phylodoce caerulea* a *Cassiope hypnoides*). Na hladině jezer se houpou četné stulíky žluté (*Nuphar lutea*) a občas i místní, o něco menší leknín (*Nymphaea tetragona*). Kde je písčité dno, tam lze díky rašelinou dohřívající zbarvené vodě nalézt již v hloubce okolo 1 m u nás velice vzácné šídlatky (*Isoetes lacustris*, *I. echinospora*). I lemy jezer a řek bývají často zrašelinělé.

Jako typická **severská zvířata** nelze opominout soby (*Rangifer tarandus*), kteří jsou na severu dosud hlavním zdrojem obživy některých laponských vesnic. Jejich predátory jsou především vlci (*Canis lupus*), medvědi (*Ursus arctos*) a také rosomáci (*Gulo gulo*) (ti jsou prý velice sveřepí, dokáží zahnat i medvěda). Mezi zajímavé savce dále patří: v několika parcích žijící poletuška (*Pteromys volans*) – šedě pruhovaná veverka s kápoitou blánou mezi končetinami; dále vysazený bobr kanadský (*Castor canadensis*), jehož stavitelské rejdy v leckterém parku způsobují zvednutí hladin jezer a zaplavení širokého okolí. Mezi zvláště chráněná finská zvířata náleží místní sladkovodní tuleň (*Phoca hispida saimensis*). Četná jezera (ačkoliv nebývají příliš bohatá na živiny) a bažinaté plochy jsou příhodným stanovištěm pro ptáky. Z široké nabídky avi-

fauny ale zmiňuji pouze několik zástupců, které se nám podařilo spatřit na vlastní oči, jsou to: potáplice (*Gaviformes*), kulík písečný (*Charadrius hiaticula*), jehož samička nám předvedla divadýlko se zlomeným křídlem, na rašeliníšti jsme pozorovali právě hnízdícího kulíka zlatého (*Pluvialis apricaria*), či tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*), ze zpěvných ptáků v tajze jsme se potkali se sojkou zlověstnou (*Perisoreus infaustus*) a nahoře v tundře se sněhulí severní (*Plectrophenax nivalis*). Plazi na sever příliš nezasahují, zato obojživelníci jsou zastoupeni spoustou žab, za všechny vybírám ropušku starostlivou (*Alytes obstetricans*). Avšak zvířata, která se každému návštěvníkovi do paměti (i do kůže) zaryjí nejvíce, jsou hejna *Simuliidae* a *Culicidae* čili muchniček a komárů, pro které jsou nedozírné podmáčené plochy severu ideálním lůžkem.

Zájemce o další informace a podrobnosti o jednotlivých parcích či přírodě a cestování ve Finsku odkazují na adresu

<http://www.metsa.fi/natural/nationalparks/index.htm>

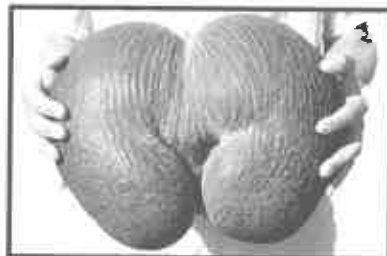
Dvojkokos

Napadlo vás někdy, jaká je vlastně největší rostlinná diaspora, nebo prostě semeno, na světě? Pokud by vás napadlo, že by to mohl být plod nějaké palmy, trefili jste se do černého. Za rekordmana v tomto směru je považován plod druhu *Lodoicea maldivica* Pers. ex H. Wendl (řád Arecales, čeleď Areaceae), který je endemitem na Seychelách v Indickém oceánu. Předpokládalo se, že pochází z Malediv, což je důvodem pro jeho latinské jméno. Triviálně se mu říká coco de mer nebo double coconut palm. Je to dvoudomá palma. Údaje o její výšce se výrazně liší podle zdroje informací a s ostatními anatomickými a fyziologickými informacemi je to podobné. Podle jedněch je vysoká kolem 20 m, podle jiných až 30 m. Samičí rostliny jsou údajně plodné až po 100 letech věku. Ani tak se hned tak nedočkáte, protože plod zraje až 10 let.

A teď to hlavní: plod má dvě dělohy, které vypadají jako dva kokosy přirostlé k sobě. A může vážit i přes 20 kg, takže takový tropický widow-maker. Narozdíl od notoricky zná-

mého plodu *Cocos nucifera* je prý jeho vnitřek podobný spíše pudinku a je sladký a chutný. Navíc se údajně jedná o afrodisiakum.

Údajů o klíčení tohoto drobečka je málo a ty jsou navíc pokládány za víceméně nespolehlivé.

Podle různých zdrojů svůj „klíček“ zapouští až do hloubky čtyř metrů, než mu vypučí první list. A to trvá podle různých zdrojů

jeden až čtyři roky. I v juvenilní fázi roste velmi pomalu.

Získání plodu i rostliny je velice obtížné. Podle jednoho zdroje je na nich založena celá ekonomika Seychel a jsou úzkostlivě střeženy aby nedocházelo k jejich vývozu nebo pašování.

Jak se zdá, spolehlivých informací o téhle rostlině je opravdu málo. Že by příležitost pro naše botaniky?

-Atreides-

Zdroje:

<http://www.pacsoa.org.au/palms/Lodoicea/maldivica.html>

<http://mgonline.com/doublecoconut.html>

<http://www.geocities.com/RainForest/Vines/7951/dblcoc.html>

(vlevo) Pohlední části palmy přirodně zdobí dveře latriny v botanické zahradě na Seychelách.

Jak se u nás připravujeme na interpretaci Nature 2000?

Naše vláda se dlouhou dobu tvářila, že se vlastně nic neděje a že času je dost. Pak zjistili, že výjimku od EU na prodloužení termínu dokončení mapování nezískáme, a tak se vše musí stihnout za tři roky – do 31.12. 2002. V přípravném roce 2000 se navíc prakticky nic ozkoušet nestihlo, a tak se celý proces testoval v roce 2001 – za pochodu.

Zoologové zjistili, že když mají tak málo času, tak není vlastně třeba do toho terénu vyjíždět, nic nového a převratného by stejně nezjistili. A tak (až na nečetné výjimky) vystrachali staré údaje, oprášili je a začali je přepisovat do dlouhých databází. Co na tom, že želva bahenni už zřejmě u nás vůbec nežije – před dvaceti lety ji na jižní Moravě udávali, a tak ji do databáze napíšeme.

Botanici přece jen začali přistupovat k datům zodpovědněji. Bylo jim ale jasné, že nemá smysl mapovat celou republiku. Území v Polabí, vyplněná z 95% sídly nebo intenzivně obhospodařovanými poli, asi na žádnou „sacku“ nevydají. Rozdělili tedy mapování na dva typy – kontextové, které by mělo primárně sloužit k výběru hodnotných lokalit (s velkou koncentrací přírodních biotopů), a podrobné. Jenže času bylo málo, a tak se hodnotné lokality zvolily ad hoc (čili od stolu) a obě tato mapování probíhala paralelně (!).

V jarních měsících se udělal velký nábor mapovatelů (v jižních Čechách z velké části právě studentů BF). Pak se mapovatelům zadaly lokality a ti to byli vypuštěni do terénu. My jsme například začínali jen se seznamem biotopů, bez metodiky. Někomu jinému zase chyběly mapy 1:10 000, do nichž se měly jednotlivé nalezené biotopy (tzv. mapovací segmenty) zakreslovat.

A všem nám chyběl Katalog biotopů – barevná, pěkná publikace, podle níž se mělo rozhodovat, která vegetace se kam zařazuje (a jestli ji máme podchylovat fytoocenologickým snímkem, neboť z místa nálezu není dosud známa). Ta místo plánovaného května vyšla až v červenci, ale i tak je vidět, že je zhotovovaná narychlo (s řadou nepřesností a chyb). Průběžně docházely mailem doplňky metodiky a upgrade programu, do něhož se vlastní segmenty měly zadávat (začínalo se obyčejným Excelem, zvláštního programu na zadávání segmentů zvaného NSD jsou pak už do dneška 4 verze). Někdy doplněk metodiky nedorazil a jindy se něco tradovalo jen slovně. To si pak mapovatel musel domyslet (nebo na to byl – zpravidla pozdě – upozorněn při terénním předávání svého díla koordinátorovi, které se vždy uskutečnilo poté, co měl mapovatel všechno už zmapováno a zakresleno do pracovní mapy).

Namátkou uvedu jen některé věci, které se v průběhu mapování změnily:

- požadavek na dělání malých segmentů v rámci co nejvyššího zachování informace a vyhýbání se mozaikám (mozaika = nahloučení více malých segmentů do jednoho s uvedením všech přítomných biotopů a jejich procentuálního zastoupení) se změnil na přesně opačný poté, co zřejmě někdo zjistil, že digitalizaci segmentů je nutno provést ručně a jednotlivě odmazávat šmouhy

- dělení kulturních lesů na jehličnaté a listnaté, původně nepovinné, se stalo povinným
- zcela se změnil systém zakreslování malých segmentů (bodových a liniových rozměrů) do mapy
- na jednu mapu mělo kreslit více mapovatelů, pokud tam více mapovatelů mapovalo (původně měl každý vlastní mapu)
- v kontextového mapování se měly speciálně oddělovat segmenty s nejhorším stavem (původně toto neplatilo a segmenty se kreslily dohromady)
- v rámci časových údobí a jednotlivých regionů se s každou další odmapovanou lokalitou posouvalo pojetí toho, co je který biotop, co lze ještě považovat za přírodní biotop a co už za biotop vytvořený člověkem; obecně se ve více poškozených oblastech (severní Čechy apod.) ustupovalo ve prospěch přírodních biotopů.

Tato poslední věc je vůbec nejhorší, neboť jednotlivé, v různém čase a různých místech odmapované lokality se tak stávají takřka nesrovnatelnými. Na Šumavě se mapují rozsáhlé plochy smrčín jakožto kyselé bučiny (co na tom, že bez buku), v severních Čechách máme zase suťové lesy s akátom ve stromovém patře a prakticky bez veškerých druhů patra bylinného a na Kokořínsku mají doubravy bez dubu (jsou tvořeny borovicí). Nikdo si netroufne mapovat větší plochy reliktních borů, protože nikdo neví, jak se vlastně takový reliktní bor pozná od kulturního (v druhovém složení často moc rozdílů není), a z minulého týdne mám poslední perličku – na závěrečném předávání lokality bylo vytýkáno, že skály zcela zarostlé kulturní smrčínou nejsou mapovány jakožto mozaika se silikátovou vegetací skal a drolin (ze které ovšem není přítomen díky zastínění jediný druh) – prý se to tak má mapovat kvůli výskytu pavouků. Takže botanická NATURA nám nakonec bude ještě „suplovat“ zoologickou...

No ale abych to jenom nehaněl. Je jasné, že v současném časovém presu se chyb nikdo vyvarovat nemůže. Je ovšem třeba chyby a hlavně jejich dopad minimalizovat, neboť jinak by se mohlo stát, že nějaká kontrola z EU vážně do ČR přijede a uprostřed šumavské smrčiny prohlásí: „Tak tohle považujete za bučinu? V tom případě vraťte vaše doktoráty.“ A pokuta, které se tak obává česká vláda (mimořadně opravdu pěkně „mastná“), nás stejně nemine.

-Lukáš-

Soutěž Kompasu

Se zpožděním jsme vyhodnotili dotazníky, které jsme zrozeslali spolu s Kompasem.

Připomínek bylo hodně, nicméně většinou jedna kompenzovala druhou (tj. co pro jednoho bylo málo, pro druhého bylo moc). Jediné, na čem se naši noví kolegové shodli, byla kritika plánu, který byl ve valné většině sledán málo podrobným. Nuže pokusíme se s tím něco udělat.

Jinak – co se soutěže týče – čokoládových dortů dosáhli dva šťastní majitelé mobilních telefonů X a Y, jeden ze ZSF, druhý z PF. Pokusíme se je předat co nejdříve.

Pro zvědavce: správná odpověď na soutěžní otázku: autorem úvodníku posledního Kompasu byl pochopitelně šéfredaktor, tj. Cinik, tj. mé nejmírnější ego v celé své krásě ☺. Z 18 odevzdaných dotazníků jich 7 odpovědělo správně, 7 špatně a 4 se zdržely hlasování.

Ignác Pospíšil

Kompas plus

Jak sehnat počítačovou hru

Čas od času se někomu z nás přihodí, že (ač pařanství dalek) zatouží po nějaké počítačové hře. I vyvstane otázka, kde ji najít.

První možnost je ta nejobyčejnější: koupíme ji v obchodě. Nejbližší prodejna, která má na skladě počítačové hry, je Autocont, který se nachází na rohu Branišovské a Husovy. Nicméně výběr je dost malý a v případě, že hra není a oni ji objednají, se vám může vaše čekání tak trochu protáhnout. Možná i trochu víc. Na

druhé straně, ceny nejsou nijak vysoké. Dalším zajímavým místem je prodejna, která se nachází v České ulici – je specializována výhradně na hry, což znamená, že zásoby jsou hojné a ceny přiměřené. Bohužel toto implikuje i další věc, a to, že starší věci zde budete shánět těžko. Třetí a čtvrtou příležitostí, jak sehnat svou oblíbenou gamesu, jsou oddělení hudebních nosičů v přízemí Prioru a oddělení elektro-všehochuti v přízemí Alberta. Jsou vcelku bohatě zásobeny, a protože se to v nich tak rychle neotáčí, najdete tam občas i starší věci. Ceny jsou mírně nadprůměrné. No a jelikož všichni navštěvujete Kaufland, nezbyváá než připomenout jeden samostatný krámk před kasami (Kaufland sám hry neprodává). Ale asi vás zklamu: ceny nadprůměrné a zásoby mizerné.

Možnost druhá: hru si můžete objednat na internetu v některém z internetových obchodů. Já mám dobrou zkušenost se specializovaným obchodem na adrese www.gamescity.cz, nicméně po zadání klíčových slov obchod a jméno hry se vám ukáže spousta dalších možností. Rozsáhlý přehled herních vývojářů, serverů, obchodů, návodů apod. k počítačovým hrám naleznete také např. na <http://www.caramba.cz/page.php?PgID=327>.

Možnost třetí: hru si stáhnete z internetu – zpravidla nelegální postup, navíc je zde ten problém, že takto získané hry jsou často všelijak zprzněné a zmrzačené.

Toť vše.

-Cinik-

Nejen o dálnici D3

Ve čtvrtek 14. února 2002 byl ve vesnici Stoklasná Lhota nedaleko Tábora položen základní kámen budoucí stavby dálnice D3. Tato zhruba 155 km dlouhá čtyřproudá komunikace by měla spojit Prahu s Českými Budějovicemi a podle názoru mnohých lidí tak konečně zajistit kvalitní dopravní spoje-

ni jižních Čech s centrem republiky, a zvýšit tak ekonomickou prosperitu regionu.

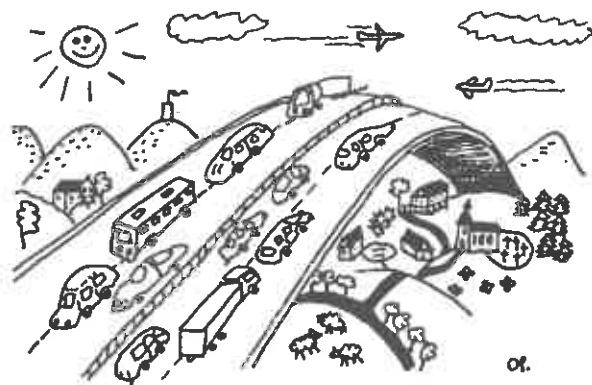
Každá věc má ale svůj háček. Zatímco na straně jedné je hejtman jihočeského kraje všemi deseti pro stavbu dálnice v největším uvažovaném profilu (tj. nejen úsek Praha – České Budějovice, ale i České

Budějovice – Dolní Dvořiště státní hranice včetně napojení na případné pokračování na Linz), většina ostatních už je zdrženlivější.

Sami Rakušáci nejsou myšlenkou výstavby 27 km dlouhého úseku mezi státní hranicí a koncem nynější dálnice z Linze na sever příliš nadšeni a zdá se, že do roku 2010, kdy by měla dálnice D3 stát, se tady stavět nebude. Navíc komunikace České Budějovice – Dolní Dvořiště nedávno ve většině délky prošla stavebními úpravami, které znamenaly její narovnání, a současnému množství vozidel zcela dostačuje. I samotné Ministerstvo dopravy a spojí tak odsunulo rozhodnutí o výstavbě úseku na jih od Budějovic na neurčito.

Jiná situace je pak na sever od Budějovic. Onen úsek, kde se začalo stavět, má totiž délku celé 4 km. (Ano, opravdu budou v létě 2004 postaveny čtyři kilometry dálnice, po které se, když budete mít dálniční známku, možná budete moci i projet. Bude vám to trvat při dodržení povolené rychlosti tak asi dvě minuty.) V současné době se jedná o dalších dvou úsecích – jeden má sedm kilometrů, jeden dokonce jen dva. A v tom je hlavní háček: Protože dálnice jako celek byla neprůchodná, rozdělil ji investor na více úseků, z nichž některé jsou z hlediska vztahu k životnímu prostředí celkem „neškodné“ (třeba ten, ve kterém se teď začalo stavět). Naopak spornými úseky jsou pak oblast Posázaví a Voticka, kde má dálnice procházet zcela jinudy, než vede stávající silnice I/3 spojující Prahu s Budějovicemi. Dálnice zde prochází relativně členitým terénem, tunely střídají vysoké mosty (ten nejvyšší přes Sázavu má mít délku 1 km a výšku 120 m!) a o výrazném zásahu do dosud relativně zachovalé krajiny tak není pochyb. Dálnice tak může v této oblasti vést paradoxně k poklesu turistické atraktivity (kdo by se jezdil rekreovat pod most s hučícími automobily).

Problém toho rozdělení dálnice na mnoho úseků vesměs do deseti kilometrů spočívá především v tom, že pokud budou některé úseky schváleny a jiné ne, bude onen problematický úsek z obou stran obklopen již rozestavěnou (či dokonce hotovou) dálnicí. Nastane pak pochopitelně větší tlak na schválení onoho zbylého úseku, protože teď už samozřejmě změna trasy možná nebude. Příkladem budiž dálnice

D8, která z obou stran dosáhla Českého středohoří, ačkoliv původně existovala alternativa stavět dálnici jako D7 z Prahy do Chomutova a odtud přes hranice do SRN, tedy zcela mimo CHKO. Tato varianta nebyla včas prosazena, neproblémové úseky D8 přes Polabí a severočeské pánve byly schváleny a nyní jsme v situaci, že příroda musí přece jen ustoupit. Podobně to hrozí i u dálnice D3.

Alternativa přitom existuje i zde. Již v současné době existuje rychlostní silnice (= čtyřproudá silnice s nižšími parametry, než je dálnice) R4 spojující Prahu s Milínem (7 km od Příbrami), u níž je schváleno prodloužení do Písku. Odtud už je do Budějovic jen 50 km, přičemž v části byl rovněž uvažován čtyřproudý obchvat vesnic. Rychlé spojení Prahy s Budějovicemi by tedy bylo na světě, s využitím už stávajících nebo výrazně méně problémových komunikací.

Navíc je provoz po stávající silnici I/3 zatím, až na výjimky (úsek u Prahy, čili Mirošovice – Benešov), snesitelný. Nebezpečnost jízdy je dána spíš řidiči, kteří zcela nedodržují dopravní předpisy.

Výstavbou dálnice D3 spolu s již zmíněnou dálnicí D8 se navíc otevře nová cesta pro dálkovou nákladní dopravu ze severu (východní část SRN) na jih (Rakousko, Itálie, Slovinsko). Tato doprava přitom zatím jezdí západně od našich hranic, a tudíž její emise, hluk a vyžděnění kolejí nás (zatím) míjejí.

Výstavba dálnice má navíc v krajině efekty, na něž se často zcela zapomíná. Zvyšuje skleníkový efekt díky snížení ploch

s vegetací, má negativní vliv na vodní režim v krajině (veškerá energie na dálnicích vede k ohřevu, nikoliv k výparu) a rozděluje nejen ekosystémy, ale i migrační cesty pro zvěř (známý je případ losů, kteří nemohou překonat dálnici D1, a jejichž jihočeské populace tak nejsou obměňovány a hrozí jim genetická degenerace).

Ale snad ještě není pozdě a před výstavbou dálnice bude napříště zahajována všeobecná diskuse s účastí odborníků z různých oblastí i veřejnosti. Bylo by to potřeba, pokud nechceme, aby byly dálnice schvalovány v „křeči“ před tím, že je nějaká „ekologická“ iniciativa zablokuje.

-Lukáš-

Z MÉHO NOTESU

Český komentátor versus Chabibulin

Tak jako spousta (a možná i většina) z vás jsem ve středu večer nevěřičně zíral na to, jak se český tým i přes urputnou snahu pomalu loučí s turnajem. To, že prohrál, mě dost zklamalo, přesto jsem se však nemohl ubránit určitému pobavení nad poučnou superrychlou evolucí, kterou před mýma očima (respektive spíše ušima) prodělávala osoba ruského brankáře Chabibulina.

Začalo to už o den dříve v Lidových novinách. Zatímco Hašek upozorňoval, že Chabibulin je skvělý gólmán, který opravdu umí chytat a že z jeho výkonu ve skupině nelze predikovat nic o tom, jak se mu bude dařit v play off, čeští komentátoři si servítky nebrali. Chabibulin byl pasován na nejslabší článek ruského týmu. Poslední zápasy v NHL mu moc nevyšly, ani ve skupině na Olympiádě to nebylo nic moc... Vypadalo to, že by snad mohlo stačit i pár střel naslepo na branku, on už něco pustí.

Je středa večer a zápas ČR – Rusko začíná. Jak se zdá, ani Pavel Zuna ruskému gólmánovi příliš nevěří. Ale to jsme pouze na počátku evolučního procesu. Chabibulin se prezentuje několika jistými zákroky, načež se mu dostává pochvaly, že dnes (zatím) chytá velmi dobře. Pak třetina končí a my se dozvídáme, že to vypadá, jako by dnes měl dobrou formu.

Druhá třetina: Rusové dávají gól a Chabibulin už nechytá dobře, ale skvěle. Na začátku třetí třetiny je nám již důrazňováno, jak neuvěřitelné je, že tohle všechno Chabibulin pochytal a pomalu se z něj stává superman. V polovině třetí třetiny si už ovšem komentátor nevystačí ani s Clarckem Kentem a přivolává na pomoc okultní jevy. Z chudáka brankáře se stává kouzelník, který ve své kleci už ani tak nechytá, jako spíš čaruje. Ovšem ani čary nejsou všemocné, a tak se kouzelník v poslední minutě z klece teleportuje a na jeho místě se objevuje samotný Dábel. Škoda, že zápas skončil. Trvat ještě tak o dvě tři minuty déle, mohl se Chabibulin dočkat povýšení na Boha. Ale co. Další zápasy má před sebou.

-Cinik-

Celý národ sportuje...

A to dokonce v noci! Nevěříte? Zkuste tedy číst dál, třeba uvěříte!

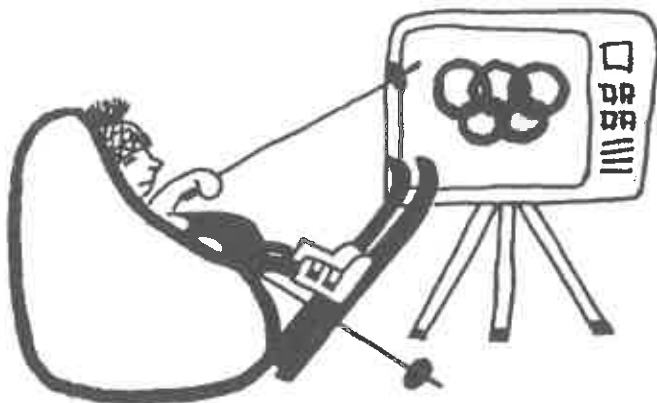
Kdybyste v týdnu od 15. února zavítali v nočních hodinách třeba do televizních místnosti na kolejích, spatřili byste nevidané scény. Několik mužů v červených dresech se snaží pomocí zahnutých holí posouvat malý černý předmět po hladké ledové ploše směrem do takové malé klece, přičemž muži v bílých dresech se jim v tom snaží všemožně zabránit, leckdy i poměrně drastickým způsobem. To vše má jistá pravidla, na jejichž dodržování dohlíží muž v černobíle pružovaném dresu (tentokrát bez hole), který má navíc ještě dva pomocníky.

To vše tam skutečně bylo k vidění, ovšem pouze na obrazovce televizoru. Že skuteční muži jezdí někde na západní polokouli v dalekém státě Utah, kde z nás byl asi opravdu málokdo, nikomu ovšem nevadí. Oči stovek tisíců a možná miliónů Čechů tam byly po několik večerů upřeny alespoň prostřednictvím televizních obrazovek. A kdybyste viděli, jak to všichni prožíváme! (Ale vy jste to vlastně asi viděli.) Bezzubí Němci, ostrřílení Švédové a drsná Kanada ve skupině a poté zápas na život a na smrt s Ruskem, při kterém asi ne jeden Čech pomyslel na 80. léta a tehdejší velkou slávu ruského hokeje. Bohužel tentokrát se na naši stranu štěstí nepřiklonilo, a ačkoliv jsme pustili jediný gól, stačilo to k prohře.

Tím se zraky stovek tisíců Čechů od obrazovek odvrátily a řada z nich si ani nevšimla, že Bělorusové, o kterých se předpokládalo, že jsou v turnaji jen do počtu, překvapivě porazili Švédsko a dostali se do semifinále. Tam jim ovšem Kanada nedala šanci. Kanadský hokej je ryze individuální, týmová spolupráce se tu moc nevede. Nicméně tvrdá hra, zdá se, slaví úspěch. V době, kdy píšu tyto řádky, ještě není znám výsledek finále, nicméně kanadskými soupeři jsou Američané, což si jistě všichni obyvatelé Nového světa přáli. Méně ovšem už jsou spokojeni Češi, a tak ne jeden z nich v duchu přísahá, že na mistrovství světa jim to nedarujeme. (Skutečně v množném čísle, vždyť přece ti brusličí muži jsou NÁRODNÍ MAJETEK!)

Ale abych nemluvil jen o hokeji (i když ten jsme sledovali asi opravdu nejvíce), Češi ponocovali dále kvůli lyžování severskému i alpskému, biatlonu, rychlobruslení, krasobruslení (tam si přišly na své i osoby „slabšího“ pohlaví), bobování a sáňkování. Nakonec jsme tedy přece jen medaile z olympiády přivezli, a to dokonce i jednu zlatou. Nebyli to sice všemi sledovaní hokejisté, ale trochu kuriózní sportovec – akrobatický lyžař Aleš Valenta.

Nicméně ponocování skončilo a český sportovní duch byl ukojen – ten hokejový tak na tři měsíce, ten obecně zimní asi tak na čtyři roky. Vždyť přece platí – co Čech, to (pasivní) sportovec ☺.

-Kotec-

Byla jednou jedna škola. A nebyla to ledajaká škola. Stála na kopci přímo naproti zámku, na který byl z jejich oken nádherný výhled. A mohli jste v ní potkat lidi ze všech světadílů, různých barev pleti, jazyků a kultur zemí, ze kterých přišli, jak spolu chodí do třídy a žijí spolu a je jim dobře. Ne, to není pokus o pohádku ani sci-fi povídku z budoucnosti. To je současná realita. Ta škola ještě stojí a funguje a snad ještě dlouho bude. Navíc v Čechách. A dokonce kousek od Českých Budějovic. V Hluboké nad Vltavou v Zámostí. Její oficiální název je **Townshend International School**.

Bylo slunečné zimní odpoledne a já jsem se vypravil za panem akademickým ředitelem Friedo Zölzerem, abych se ho zeptal, jak se taková škola buduje, řídí a jak se jí a jejím studentům u nás daří. Usadili jsme se v jeho skromně, ale vkusně zařízené pracovně a náš rozhovor začal.

Jaké je poslání této školy?

To je docela hluboká otázka. Naším konceptem je, aby se lidé z různých částí světa mohli setkat, studovat spolu a učit se věcem, které budou potřebovat v dnešním globalizujícím se světě. Myslíme si, že v tomto světě jsou třeba nejen vědomosti, informace o vědě, historii, jazyku, ale také určité hodnoty. Potřebujeme vědět, jak k věcem, se kterými přicházíme do styku, přistupovat, diskutovat o nich a řešit je.

Jak vlastně vznikl nápad založit takovou školu? A proč právě tady?

Byla to myšlenka manželů Reyhani. Ti se v roce 1992 stěhovali z Prahy do jižních Čech a snažili se najít školu pro svoji dceru, které bylo tehdy 13 let. Ale nenašli žádnou, která by jim vyhovovala. Tak je napadlo, že by tedy měli zkusit založit si svoji vlastní školu. Ale pak si řekl: „Jaká by vlastně ta škola měla být?“ Nakonec došli k tomu, co jsem již zmínil: „Chtěli bychom školu, která nejen předává vědomosti a cvičí studenty, ale také je podporuje a povzbuzuje v tom, aby si uvědomovali svoji vlastní zodpovědnost a přemýšleli o tom, co je dobré a co špatné“. Škola začala fungovat už v roce 1992.

A kde škola po založení sídlila? Dole v Hluboké?

Ano, sídlili jsme v postranním křídle budovy Základní školy. A nám se tam těch osm let líbilo. Ale jak škola rostla a počet tříd se zvyšoval, začalo nám tam být těsně. Reyhaniovi koupili tehle pozemek na kopci už v roce 1993. Nějakou dobu trvalo, než byly hotové plány a než získali stavební povolení. Stavět

Friedo Zölzer

Rodina: manželka, dcera (16) a syn (14)
Současné zaměstnání: profesor fyziky a Bahá'í studies, akademický ředitel na Townshend International School
Předchozí zaměstnání: universitní profesor v Essenu
Záliby: hra na fagot a na klavír, historie a filozofie náboženství
Oblíbená četba: spousta věcí, mimo jiné... fantasy (J.R.R. Tolkien), ale momentálně Osudy dobrého vojáka Švejka
Oblíbený pokrm: palačinky
Cizí jazyky: „Umím německy, anglicky, trochu persky a rusky, malinko česky a rozumím trochu španělsky.“

se začalo v roce 1999 a loni v létě jsme se sem mohli přesunout.

Kolik studentů měli na začátku?

Myslím, že začali se sedmnácti. Postupně jich přibývalo až k současnému počtu 125 studentů. Až budou dokončeny další dvě budovy ubytoven, měl by jejich počet stoupnout až na 320–330 během příštích čtyř let z nichž 110–120 by měli být čeští studenti z okolí.

Jaké vybavení zde máte k dispozici?

V hlavní budově je 18 tříd, školní aula, čtyři laboratoře – fyzikální, chemická, biologická a počítačová, a tři „artrooms“. Dále zde máme malou základní školu pro děti zaměstnanců.

Ta sestává ze školky, kde jsou momentálně dvě děti, a první až osmé třídy, kam chodí šest dětí. Potom dvě studentské ubytovny, každou pro 50 lidí. S dalšími dvěma by to mělo být 200–220.

Jaké věkové skupiny studentů zde jsou?

Jsme šestileté gymnázium, začínáme osmou třídou, tedy věkem 13–14 let. A posledním stupněm jsou studenti mezi 18 a 20.

Teď bych vás rád trochu vyzpovídal ohledně studentů. Odkud jsou?

Dohromady tady máme 25 národností. Jsou tu lidé z Kanady, USA, Irska, Skotska, Francie, Zimbabwe, Burundi, Izraele, Bulharska, Islandu, Běloruska, Ruska... Potom celkem dost lidí z Německa. Čeští studenti tvoří zhruba jednu třetinu.

Jak se sem vlastně všichni dostali, když jsou v podstatě z celého světa?

Někdo nás našel na Internetu. Ale dosud se informace šířily spíš ústním podáním, zejména na přičiněním první skupiny, která byla

u zrodu školy. A samozřejmě určitý počet lidí sem jde, protože vědí, že školu založili Bahá'í. Ale my nejsme bahá'í škola jako taková. Nejsme ani náboženská škola.

Mohl byste prosím zmínit aspoň základní principy Bahá'í víry?

Bahá'í je nezávislé náboženství, které vzniklo v Orientu. V současnosti je druhou nejrozšířenější věroukou hned po křesťanství, co do rozlohy. Máme tři základní ideje:

První je, že věříme v jednoho Boha. Věříme, že tento Bůh nemá lidskou podobu a je obtížné ho popsat. Avšak existuje něco, co nás stvořilo a pečuje o nás.

Za druhé, věříme, že všechna náboženství lidstva jsou v podstatě jedním. Jejich původ je podobný a jejich zá-

kladní učení jsou podobná. Samozřejmě se liší, ale tyto rozdíly vyplývají z doby a místa, kde vznikla.

A třetí, a podle nás pro současnost nejdůležitější věc, je idea světového společenství národů. Měli bychom se považovat především za občany této planety a vytvořit globální společnost, ve které je mír a blahobyt pro každého. A v Bahá'í víře je možné najít spoustu myšlenek věnovaných tomuto přístupu.

Teď bych se rád vrátil zpátky ke škole. Kolik učitelů je ze zahraničí a kolik je zde Čechů?

Přibližně tři čtvrtiny jsou ze zahraničí. Jsou zde učitelé z Kanady, USA, Německa, Bulharska, Ruska, Španělska... Ale pár českých učitelů máme taky. Jelikož jsme české gymnázium, jsme povinni zajistit našim českým studentům výuku českého jazyka a literatury, zeměpisu, dějepisu a občanské nauky. Mimo to poskytujeme zahraničním studentům lekce češtiny. A pár českých učitelů učí anglicky.

Jaký je hlavní vyučovací jazyk?

Angličtina.

Jaké jsou mimoškolní aktivity vašich studentů?

Je jich docela dost. Basketbal, volejbal, fotbal... Máme zde také sbor a taneční soubor. Náplní tohoto souboru je něco, co bychom mohli nazvat „performing arts“. Snaží se vyjádřit tancem současná sociální témata, jako drogová závislost, rasismus, rovnoprávnost žen, atd. Na tyto problémy jenom nepoukazuje, ale snaží se nalézt i směr, kterým může vést cesta k řešení. Soubor vystupoval v Budějovicích, okolních městech a loni byl dokonce na turné ve Virginii.

Myslíte si, že diváci tomu představení porozuměli?

Myslím, že ano. Ačkoli je otázkou, nakolik hluboce to ovlivní jejich praktický život. Samozřejmě doufáme, že začnou o těchto záležitostech přemýšlet. Avšak z diskusí, které následují po každém představení, víme, že to opravdu působí. Můžeme doufat, že to také zanechalo hlubší dojem.

Snažíme se říkat našim studentům, že jejich příspěvek, jakkoli zdánlivě malý, se počítá. Nikdo by neměl jen sedět a říkat: „Já nic

nedokážu.“ Snažíme se je v tomto duchu povzbuzovat. Že oceán sestává z malých jednotlivých kapek. Čímkoli přispějete, vždycky to bude mít svůj přínos.

Jaký úspěch školy je za dobu jejího fungování ten největší?

Jak jsem řekl, chceme povzbudit studenty, aby rozvíjeli svůj potenciál. Myslím, že jedna romská dívka, kterou jsme přijali před několika lety, by mohla být dobrým příkladem. Někteří rodiče se potom vyjádřili, že kdyby bývali věděli, že tady studují Romové, svoje děti by sem nebyli poslali. A dařilo se jí dobře. Potom se dostala na práva, pokud vím, a teď je úspěšná v práci pro romské komunity, kterým radí, jak se dobrat svých práv a dostat se ze své problematické situace. A takových příkladů existuje více.

Spolupracujete s jinými školami v okolí?

Ano, už asi jeden rok s gymnáziem v Českém Krumlově. Je to pro nás možnost získat více zkušeností s českým vzdělávacím systémem. A myslím, že i oni oceňují spolupráci s námi, zejména na poli výuky cizích jazyků.

Jaké jsou vaše vztahy s lidmi z Hluboké? Vycházíte s nimi dobře?

Myslím, že ano. I když si myslím, že bychom v tomto směru měli dělat více. Samozřejmě, když se škola stavěla, slyšeli jsme mnoho připomínek v duchu: „Proč stavějí takovou velkou školu přímo naproti našemu krásnému hradu?“ Ale myslím, že atmosféra se změnila po Dni otevřených dveří loni v srpnu. Přišlo asi 500 lidí z okolí a slyšeli jsme jenom chválu.

lim, že atmosféra se změnila po Dni otevřených dveří loni v srpnu. Přišlo asi 500 lidí z okolí a slyšeli jsme jenom chválu.

Co byste chtěl vzkázat našim čtenářům?

Myslím, že to, co jsem říkal předtím. Nepovažujte svoji vlastní úlohu za bezvýznamnou. Každý má něco, čím může přispět. A vy jen musíte najít TO, čím můžete přispět jen vy a nikdo jiný. A opravdu to uskutečnit. Nesedte a nečekejte na jiné, ale udělejte to sami.

Děkuji Vám za rozhovor.

Pavel Hrubý

více informací: www.townshend.cz, článek v této Pavučině „English Discussion Club“, str. 53.

Tuto stranu pro vás připravilo studentské sdružení Generace21. Více se o našich aktivitách můžete dozvědět na naší internetové adrese <http://generace21.vigard.cz>. Můžete nás také kontaktovat na emailové adrese generace21@vigard.cz.

K čemu jsou nám dobré vztahy s Rakušany?

Notorieta mnoha diskuzí poslední doby se stal vztah k našemu jižnímu sousedu. Témata jsou jako vždy dvě: Temelín a Dekrety. Situace až neuvěřitelným způsobem akceleruje a přestává být pouhou bilaterální záležitostí, ale to vlastně nebyla nikdy. Neboť sousedů máme více a se všemi nás pojí společná minulost a samozřejmě také budoucnost. Na mezinárodní úrovni jde o tvrdé vyjednávání a prosazování nejrůznějších zájmů okořeněné předvolební rétorikou (extrémem byla mediální disputace dua Zeman-Haider).

Jaké jsou pozice hlavních aktérů? Vycházet můžeme pouze z oficiálních vládních stanovisek a z projevů nejhlasitějších zájmových skupin. Z Rakouska jde o požadavek na zastavení JE-

TE a o revizi našeho právního řádu. Říkám si, proč sousedovi nevyhovět? Protože, jak se říká, každá „sranda“ něco stojí a tak je tomu i v případě těchto návrhů. Oba tyto požadavky mají svou velmi podstatnou ekonomickou rovinu. Ukončení jistě nepřilíš povedeného „temelínského“ projektu by bylo hospodářskou ztrátou pro ČEZ, tedy pro ČR. A v případě dekretů je cílem navrácení zabaveného majetku vypuzeným.

Jaké by mělo být spravedlivé řešení této situace?

Restituce je obnovení dřívějšího uspořádání a to ke konkrétnímu datu. V ČR byl zvolen únor 1948 a cokoli předtím je minulost – tečka. Nebo chceme pro

dnešní generace vyvozovat nějaké důsledky z Bílé Hory, Moravského pole apod.? Spravedlivým řešením by bylo přiznat zadostiučinění poškozeným protiprávnosti v rozporu s tehdejšími právy a k tomu třeba pozastavit běh promlčecích lhůt. Jednalo by se ovšem o právně dosti složité řešení, které by svým způsobem mohlo oživit Benešovy dekrety. Jistě by se měla vést jednání o vhodnosti jednotlivých způsobů odškodnění nebo spíše zmírnění spáchaných křivd, ze strany ČR však existují naznačené nepřekročitelné mantinely. Dekrety prostě patří minulosti.

Na druhou stranu tématem do budoucnosti asi zůstane Temelín. Rakousko požaduje jeho maximální bezpečnost. Háček je v tom, že podle vkusu silné rakouské antiatomové lobby JETE nikdy dost bezpečná nebude, i když podle českého i mezinárodního vkusu je bezpečná až až. V tomto případě mi nezbývá než konstatovat, že záliba v „bezjadernosti“ je jistě legitimní, ale na druhou stranu vlastník, v tomto případě ČEZ, má právo svobodně nakládat se svým majetkem. Ať tedy předloží ti, kdo si přejí zastavení Temelína, takovou nabídku, že ČEZ neodolá, a je po problému. Upozorňuji, že elektrárna byla postavena za téměř 100 miliard. Řešení tohoto problému tedy spatřuji v privatizaci české energetiky. Ať se stará nový vlastník, kterým může být někdo, kdo bude více nakloněn rakouskému pojetí bezpečnosti.

Pokud se tedy má dospět k nějakému řešení, Rakouská strana by měla přehodnotit své požadavky a Česká strana by se měla podílet na hledání co nejhodnotnějších alternativ. Řešení vztahu k Rakousku je testem schopnosti ČR, jak umí vycházet se svými sousedy, kterých nám se vstupem do EU jakoby přibude.

Vilém Tanzer
tanzer@vigard.cz

KLINĚNÉ DESTIČKY

Karen Blixenová: Vzpomínky na Afriku

Když se tato dánská spisovatelka vdala za barona Brora von Blixen-Fineck, o sňatku nerozhodovaly city – on chtěl její peníze, aby mohl založit farmu v Keni, ona titul a možnost úniku.

Karen se do Keni zamilovala; stejně tak i do anglického aristokrata Denyse Finch-Hattona. Výsek z afrického života zaznamenala do knihy *Vzpomínky na Afriku*, kde popisuje jak události na farmě, tak i krásnou africkou krajinu spolu s jejími domorodými obyvateli. Svůj vztah k Denysovi zde líčí jen jako přátelský.

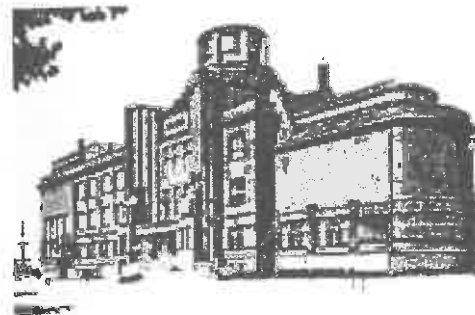
Pobyt v Africe ale nedopadl dobře – farmě se nevedlo, takže Karen byla nucena ji prodat a vrátit se do Evropy. Krátce předtím Denys tragicky zahynul při nehodě svého letadla.

Knihy *Vzpomínky na Afriku* byla i zfilmována – v hlavních rolích s Meryl Streepovou (Karen) a Robertem Redfordem (Denys).

-HV-

Architekt Jan Kotěra v Obecním domě

Hradecké Městské muzeum

Další výstavou z architektonické série připravované Obecním domem v Praze je podrobné představení Jana Kotěry, zakladatele české moderny 20. století. Tato výstava vůbec poprvé ve velkém souboru dokumentuje Kotěrovo dílo nejen jako architekta, ale i teoretika, návrháře užitého umění a pedagoga.

Jan Kotěra svým dílem výrazně ovlivnil ráz určitých lokalit a někdy i celá města, především Hradec Králové. Cílem jeho práce byla účelnost a odklon od zdobnosti, jež byla charakteristická pro historizující architekturu konce 19. století. Mezi významné stavby, které vděčí za svůj vznik právě architektu Kotěrovi, patří např. Urbánkova vila (Mozarteum) v Jungmannově ulici v Praze, vršovická vodárna, Kotěrova vila, hradecké muzeum nebo domy na Václavském náměstí. Jeho stavby ovlivněné secesí, ale už mířící k funkcionalismu, doplňoval moderní lehký nábytek a Preislerovy obrazy.

Výstava, která je pořádána u příležitosti 130. výročí architektova narození, byla zahájena 19. prosince 2001 a potrvá do 24. března 2002.

<http://www.dogalerie.cz/art.asp?id=110>

<http://neviditelnypes.cz/clanky/2001/12/18010.html>

-EZ-

Zeptali jsme se na váš kulturní život

Pro 10. číslo Pavučiny jsme přes e-mail vyzpovídali algologa

dr. Jaromíra Lukavského.

Náš rozhovor tradičně začíná literaturou. Můžete nám představit nějakou zajímavou knížku či autora, který patří mezi Vaše oblíbené?

Momentálně si čtu v *Genomu* od M. Ridleye, myslím, že takto napsaná literatura faktu je zajímavější nežli všechny sci-fi nebo romány. Vzpomínám si, jak nám dr. Jan Klein na škole ukazoval čerstvě příšlý separát práce s prvním rozluštěným tripletem genetického kódu. Dnes je lidský kód prakticky přečten.

Jinak ale mezi moje nejzamílovanější knihy patří „*Městečko u vody*“ od Hrabala a před spaním si občas čítám v některé ze „*Zvěrolékařských knížek*“ J. Herriota. Z našich klasiků si ale asi nejvíce cením Karla Čapka.

Jakou hudbu máte rád? Můžete našim čtenářům doporučit něco pěkného k poslechu při práci nebo pro chvíle klidu a odpočinku?

Jako starší generace poslouchám klasiku, mezi moje oblíbence patří Čajkovský, Dvořák, ale také mám rád písničky Semaforu, Hanu Hegerovou, Ježka, klasický jazz. Ale i např. R. Müller mě také docela zaujal. Já ale hudbu používám hlavně jako prostředí při práci, nejsem žádný odborník.

Chodíte do divadla? Jaký byl Váš poslední divadelní zážitek?

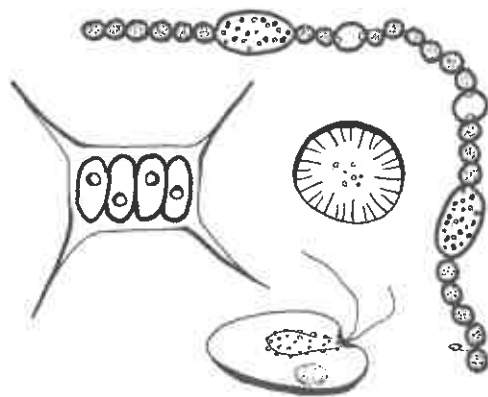
Myslím, že to byla „*Švestka*“ nebo něco od divadla Járy Cimrmana v Třeboňském divadle. Já jsem ale spíš na kino, viděl jsem „*Musíme si pomáhat*“, „*Tmavomodrý svět*“ a docela mě zaujal „*Trosečník*“.

Asi každý má v rozhlase nebo v televizi nějaké své oblíbené pořady, které si nenechá ujít. Nebo „osvědčené“ autory či interprety, kteří ho nezklamou a jejichž tvorbu má rád. Kterou rozhlasovou stanicí máte na svém rádiu naladěnu Vy? Doporučíte nám něco zajímavého z rozhlasového programu? A co televize?

Povětšinou poslouchám Vltavu, hlavně odpoledne, kdy dávají klasickou hudbu.

Můj výběr by Vás asi zklamal, já televizi sleduji minimálně, spíše TV3, mám rád cestovatelské či naučné programy např. převzaté od BBC, přírodovědné, cestopisné atd. Zrovna teď máme rozbitou televizní anténu, takže jsme už druhý týden bez televize a kupodivu jsem zjistil, že mi televize ani moc nechybí.

Děkuji Vám za rozhovor.

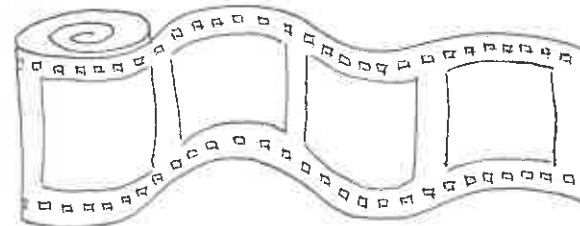

Víte, že...?

... se po deseti letech objeví na plátnech kin první nový afghánský film? Režisérem snímku *Spekulant* o nekalých obchodech v dnešním Afghánistánu je Said Farúk

Haibát a hlavní roli si zahráje Muhammad Akram Churámí, dnes osmasedmdesátiletý, který byl v 70. letech jedním z nejpopulárnějších afghánských herců. Snímek vznikl pro afghánskou televizi krátce po svržení talibánského režimu, který zakazoval kinematografii i televizní vysílání.

-EZ-

Panská 7

Redakce časopisu Týden připravuje pro své čtenáře pro rok 2002 tři nové revue. Měly by být součástí časopisu a vycházet každá jednou do měsíce.

První z těchto revue, která spatřila světlo světa, je kulturní revue nazvaná Panská 7 (vyšla 11. února 2002). Jméno dostala podle sídla redakce (Kounický palác, Panská ulice č. p. 7 v Praze). Záměrem kulturní přílohy Panská 7 je přinášet texty tak trochu nadčasové, přesahující život aktuální žurnalistiky, a nabídnout svým čtenářům mnohostranný pohled. Redaktor revue Jiří Peňás vyzval přední publicisty, esejisty a literáty, kteří mají co říci a umějí to říci způsobem oslovujícím a osobitým. Jak píše v úvodníku Panské 7, měly by být náplní přílohy věci, které jsou v kultuře živé a aktuální, ale které nepomíjejí během jedné sezony.

Jen pro ilustraci uvedme něco z obsahu Panské 7. Najdeme zde články vztahující se ke knize Jürgena Serkeho *Böhmische Dörfer* (tematika česko-německých vztahů), rozhovor se spisovatelem a překladatelem z francouzštiny Patrikem Ouředníkem, rozebrání postojů a literárního díla Karla IV. Schwarzenberga a článek o dvou přátelích básnicích, Ivanu Blatném a Jiřím Ortenovi, a jejich námluvách se smrtí. Mezi autory prvního čísla Panské 7 se objevuje například jméno básníka a spisovatele Ivana Wernische, docenta srovnávací literatury FF UK Martina C. Putny, či básníka a nakladatele Martina Reinera.

-EZ-

-EZ-

Není FotA jako LotA aneb Reportáž z premiéry Pána prstenů

Pán prstenů byl bezesporu jedním z nejočekávanějších filmů této zimy. Produkce zhalila fanoušky po celém světě stále lepšími a lepšími trailery. Tu a tam „unikla“ nějaká zprávička a snad všude se vedly diskuse o tom, jak to dopadne. V zemích Koruny české pak ještě vlivem změny distributora na poslední chvíli došlo k posunu premiéry za Silvestr (na 10.1.), ale co se mělo stát, stalo se. A jelikož mám jednoho šikovného kamaráda, jemuž se podařilo sehnat lístky, mohl jsem být na oficiální půlnoční pražské premiéře v centru Nový Anděl.

Jelikož je premiéra jedinečná věc, je nutno se na ni dobře obléci – halena se vešla do džín, pod kterými byly ukryty ještě zeleno-žluté nohavice, váček jsem přivázal k opasku, nátepníky byly zakryty dlouhými rukávy zimní bundy a plášt se vešel do igelitové tašky. Takto vystrojen jsem zamířil na autobus, kde jsem se setkal s tím svým kamarádem.

Dojeli jsme. Teda prostora to byla velká. I se samoobsluhou, kam jsme si také šli koupit nějaké to občerstvení. Lembas ani miruvor či vína Dorwinionská na skladě nebyla, tak jsme museli vzít zavděk něčím

obyčejnějším. Usadili jsme se ke stolku v baru před kinosály a zvolna sledovali houstnoucí dav. Přicházeli lidé různí – malí, velcí, mužové i ženy a někteří okostýmovaní (ti nejdrsnější v kroužkové košili). Když pak jsem zahlédl jednu svou známou v kostýmu, řekl jsem si, že je již čas se také odhalit. Několik lidí sice na mě divně koukalo, ale za tu srandu to stálo.

A pak otevřely se dveře v kinosály přerozlehlé a lid veškerý, sprostý i obrněný, v nitro jejich vstoupil by pohyblivé obrázky o Jediném prstenu shlédli...

... po třech hodinách jsme vyšli ven se zvláštním pocitem. Pocitem, že jsme viděli to, o čem jsme snili. Nutno tedy uznat, že Společenstvo prstenu se opravdu povedlo, změny nebyly tak strašné, stejně jako osoby a obsazení (z výjimkou Celeborna, ten strašný byl). Jen nechápu, proč to krátili. Klidně bych se na to vydržel dívat ještě další 3 hodiny. Osobně mi vadilo vynechání některých scén, místy přehnaná akčnost (např. na Větrově) a ta děsnoromantická scéna mezi Arwen a Aragornem. Nicméně přívalem kladných pocitů toto odnáší kamsi do pozadí.

Víte že:

- režisér filmu, Mr. Jackson, chodil celé natáčení po hobitím způsobu; tj. naboso
- a také si v něm zahrál - roličku neznámého Hůrčana s mrkvi
- různé rasy mluvily různými přízvuky angličtiny (elfové irským, trpaslíci snad skotským, Moudří, Gandalf a spol., spisovnou angličtinou...)
- pokud jste občas nerozuměli elfům, bylo to asi proto, že mluvili Tolkienovou elfštinou, žel nejsem dostatečně fundován, abych Vám řekl, nakolik dobře (snad jen, že ta elfština mohla být nějak odlišena v titulcích - třeba kurzívou)
- při hádce v Roklince zněla na pozadí originál Černá řeč
- překlad dělala tatáž osoba, co překlad

Tolkienova díla u nás - pí. Pošustová

- v Trpasličí knize v Morii byly použity pro psaní Tolkienovy trpasličí runy
- při loučení Galadriel se společenstvem jste mohli na jejím prostředníčku zahlédnout prstýnek - jednalo se o jeden ze Tří elfích prstenů (další jsou vlastněny Elrondem a také díky němu byli, alespoň v knížce, smetení černí jezdcí a třetí je ve vlastnictví Gandalfa a i díky němu Bilbo opustil Jeden)
- v Lothlórienu nebyl obdarován jen Frodo, všichni dostali alespoň ty pláště se sponou ve tvaru listu
- to divné město, kam jel na začátku Gandalf studovat dávné spisy, byla Minas Tirith, co o ní Boromir tak básnil
- DVD verze bude o 45 minut delší!

František Špoutil

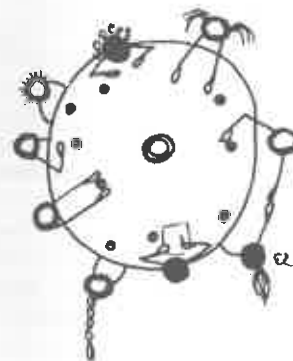
English Discussion Club

Když jsem v říjnu přijel po čtyřech měsících ze Spojených států plný dojmů a s dobrým pocitem, že se ve světě neztratím, trochu jsem se bál. Jednak jsem byl zvědavý, jak budu fungovat, jednak jsem si chtěl nějak udržet svoje konverzační schopnosti v angličtině, které se mi za tu dobu povedlo významně zlepšit. Co s tím? Jazykové kursy jsou hezká a užitečná věc, ale praxe je praxe. Hodilo by se tady potkat někoho, za kým by člověk mohl zajít a jen tak si pokecat o životě... Pak mi na přeplněné kolejni nástěnce padl do oka plakát na akci, o které jsem věděl už od minulého semestru, ale jaksi jsem se tam neodvážil jít. „English Discussion Club, každé pondělí od 19:30 na K4“, stálo tam. „Fajn“, řekl jsem si, stejně jsem chtěl zjistit, co to je vlastně zač. A šel jsem. A viděl jsem. A dobře jsem udělal.

Je to setkání, kde člověk potká zajímavé lidi jak z univerzity, tak z Townshendovy mezinárodní školy z Hluboké nad Vltavou a při šálku čaje a nějakých těch sušenkách se dozví spoustu věcí o životě, přírodě, lidech a historii zemí celého světa přímo od jejich obyvatel. Povídá se a každý se ptá na to, co ho zajímá. Samozřejmě anglicky. Zatím jsme se měli možnost dozvědět spoustu zajímavostí o Zimbabwe, USA, Irsku, Kanárských ostrovech, Tatarstánu, Namibii, Jihoafrické republice a Libanonu a další následují každý týden.

Za ty tři měsíce, co tam chodím, jsem poznal hodně zajímavých lidí a prožil s nimi dost příjemných chvil. A procvičil si angličtinu v praxi.

Jestli se chcete přesvědčit na vlastní oči a jazyk, není nic jednoduššího, než v pondělí přijít v půl osmé večer k vratnici K4. Jste srdečně zváni!

Andy Warhol: His Art and Life

Výstavu děl Andy Warhola, vůdčí osobnosti pop-artu 60. let, pro Národní galerii v Praze v prostorách Veletržního paláce připravilo Muzeum Andy Warhola v Pittsburghu. Průřez Warholovou tvorbou od počátků až k poslednímu období seznamuje návštěvníky výstavy s umělcovým stylem a osobností. Výstava byla zahájena 7. prosince 2001 a potrvá do 17. března 2002.

Andy Warhol bývá označován za tvůrce pop-artu; povýšil užitek grafiku na světybytný druh umění. Věnoval se grafice, malířství, vydávání časopisů, tvorbě filmů a dalším oborům výtvarné činnosti. Měl ve zvyku citovat jiné autory, odkazovat na ně, modifikovat jejich díla.

Na výstavě ve veletržním paláci se kromě známých sitotisků Marilyn Monroe, Maa,

autoportrétu, Campbellových polévek a dalších představuje i jedna magická instalace létajících stříbrných polštářů a méně známé kresby Warholovy matky, která pocházela z Podkarpatské Rusi.

Více o A. Warholovi se dozvíte např. na následujících internetových adresách:

<http://www.artmuseum.cz/painters/w/warhol/index.html>

<http://www.dogalerie.cz/art.asp?id=106>

<http://htdig.zcu.cz/~rskarda/Warhol.htm>

A zde si můžete prohlédnout několik ukázek z jeho obrazové tvorby:

<http://www.ssakhk.cz/home/zdenek/obr/warhol/warhol.htm>

<http://victorian.furniture.com/parkstreet/562/andy.htm>

-EZ-

Stephen King - Král hororu a nočních můr

Strachy se potíci dlaně, sucho v ústech a podivné mrazení v žaludku při noční návštěvě toalety – že je vám to nějaké povědomé? Patříte také mezi tu podivnou skupinu lidí, kteří rádi jítří svou fantazií hororovými příběhy? Pak vám nejspíš v knihovně nechybí rozsáhlá sbírka titulů jednoho z neplodnějších autorů současnosti, fenomenálního strašáka Stephena Kinga.

Díla tohoto amerického spisovatele, z jehož pera vzešel snad veškerý více či méně představitelný hnus a všechny podoby paniky, hysterie a úzkosti, stále lákají nové a nové čtenáře, kteří se tímto odsuzují k neklidnému nočnímu spánku. Slabší povahy v pokročilém stadiu (nebudu jmenovat ☺) se pak vyznačují zábrannami při otevírání lednice a přátelům dlouze vysvětlují, že procházka kolem kukuričného pole dnes ale není vůbec vhodná.

Čím nás Stephen King znovu a znovu fascinuje? A jaký je život tohoto génia?

Stephen King se narodil 21. září 1947 v Portlandu. Nebyl zázračné ani záhadné dítě, ale zázraky a záhady ho provázely celý život. Už samotné jeho narození je považováno za zázrak, protože jeho matka lékaři řekli, že nemůže mít děti. Prvního syna Davida adoptovali. Jeho rodiče Donald a Nellie Kingovi zažívali období manželské krize, a když byly Stephenovi pouhé dva roky, jeho otec, podomní prodavač Electroluxu, odešel z domu koupit si cigarety a už se nevrátil. Další podivuhodná náhoda provázela jeho sňatek. King dodnes nechápe, čím on, rozržitý, brejlatý, nevzhledný kluk přesvědčil nejkrásnější a nejchytřejší dívku z meinské univerzity, aby mu řekla své „ano“. Ale stalo se a manželka Tabisha Spruceová se stala jeho největší výhrou. King odmaturoval na střední

škole v roce 1966 a pokračoval na univerzitě v Oronu ve státě Maine. V roce 1970 získal titul bakaláře z angličtiny a v roce 1971 si vzal Tabishu.

Začal pracovat v závodní prádelně, pak se stal vrátným a na podzim roku 1971 učitelem angličtiny na Hemdenské veřejné škole v Maine. Psal kdykoli zrovna nepracoval. Už od dětství se věnoval strašidelným příběhům, ale nikdo o něm neměl zájem. Jako chudý, neúspěšný a neznámý autor často propadal depresím. V návalu zoufalství vyhodil do koše rozepsaný rukopis románu o záhadné dívce Carrie. Tam ho při úklidu našla manželka a zachránila jeho budoucnost. Opět se stal zázrak. Román o Carrie se stal hitem sezóny, prodalo se ho přes milion kusů. Stephenova matka se tisku Carrie však už nedožila. Zemřela na rakovinu. Od té doby jde King od úspěchu k úspěchu. Jeho romány jdou na dračku, světoví režiséři se perou o práva k jejich natočení a filmové hvězdy si kladou za čest hrát jeho postavy.

V roce 2000 podepsal smlouvu na tři knihy, za které inkasoval 45 milionů dolarů. Je považován za největšího spisovatele všech dob. Jeho majetek se odhaduje na 350 milionů dolarů, což je víc, než si kterýkoliv spisovatel v historii dokázal představit. Za pětadvacet let své literární kariéry vydal více než čtyřicet knih, kterých se prodalo na celém světě přes dvě stě milionů výtisků. Podle těchto knih se natočilo skoro čtyřicet filmů. Teoreticky bychom jeho knihy měli najít v každé druhé domácnosti na světě. V jeho fanklubu je téměř milion obyvatel.

Z knih: Carrie (Carrie), The Shining (Osvícení), Night Shift (Noční směna), Firestarter (Žhářka), Skeleton Crew (Hodina děsu), Misery (Misery), The Green Mile 1-6 (Zelená míle), Bag of the Bones (Pytel kostí)...

Milan a Jane

Princezna Mononoke

Jdi a pohleď na věci očima nezastíněnýmá nenávisť

Jsou lidé, kteří na zázraky nevěří. Jsou lidé, kteří v zázraky doufají. Zázraky se dějí. Důkazem je nepochybně uvedení japonského animovaného filmu *Mononoke Hime* (Princezna Mononoke) na pulty českých videopůjčoven (naposledy se tak stalo se cyberpunkem *Akira*).

Čeští otaku (něco jako uctívači japonské animace) zaplesali. A právem. Vězte, že tentokrát vás nečeká nic podobného pika-dobrodružstvím pikapi-děti s čúú-příšerkami. Zde narazíte na Příběh mající svou hloubku, svou myšlenku a svou poezii.

Celé to začíná kdesi v odlehlé části Japonska, kde žije vymírající národ v poklidu stranou civilizace, dokud jejich vesnici nenapadne strašlivý kančí démon. Ačkoli je tento zabít mladým princem Ašítakou, přece jen stihl prince nakazit smrtelnou nemocí. Ani vědma neznala léku. Poradila tedy oficiálně mrtvému princí, aby šel do kraje, odkud démon přišel, aby hledal původ té zvláštní železné věci, jež sužovala jeho tělo, a snad pak dojde uzdravení.

Princ tedy osedlal svého Jaka, odcestoval a od té chvíle jej v jeho rodné vesnici nikdy nikdo neviděl. Cesta ho zavedla až do Železného města vedeného paní Eboši. Pod jejím vedením tam byly káceny zdejší lesy kvůli rozšíření těžby železa na výrobu palných zbraní. Proti ní stáli prastarí bohové přírody a s nimi mladá princezna Mononoke – adoptovaná lidská dcera bohyně-vlčice.

Mohli byste si říct, že zde máme ty hodné a ty zlé krásně rozlišené a zajisté byste měli pravdu, kdyby tomu tak bylo. Staří bohové chrání les všemi možnými prostředky – napadání karavan a zabíjení jakýchkoli lidí nevyjímaje. Přitom doufají v pomoc Ducha Lesa, podivné bytosti s tělem zvířete a lidským obličejem, která dovede život brát i dávat. Pani Eboši sice drancuje okolní přírodu, ale ve svém městě poskytuje úkryt bývalým prostitutkám a malomocným, zaměstnává je a chrání před dobytčnými a krutými samuraji.

Kdo je tedy ten špatný? A je zde vůbec nějaké absolutní Zlo?

Příběh jsem snad na následujících řádcích obhájí. Zárukou kvality je i jeho autor – Hiyo Miyazaki. Ti, kteří znají japonskou animovanou tvorbu, již hlasitě mručí blahem. Jedná se o autora takových filmových skvostů jako *Naušika z Větrného údolí* či *Lapta-zámek v nebesích*. Ostatním prozradím, že je členem studia Ghibli – animátorů i u nás uváděného *Posledního jednorožce*.

Nyní se tedy asi nemusíte bát ani zpracování. Jediná věc, která by mohla váš dojem ještě pokazit, je český dabing, ale dle mého soudu je i ten na slušné úrovni, ačkoli mohl být o kousek lepší.

Pokud vás tento článek zaujal, běžte do nejbližší videopůjčovny a hledejte. Pokud *Princeznu Mononoke* nenajdete (mezi sci-fi či pohádkami), není to dobrá videopůjčovna. *Princezna Mononoke* k nám totiž přišla bez reklamy a takový nezáměr si jeden z nejúspěšnějších filmů v Japonsku jistě nezaslouží. Troufám si říci, že tento počín jasně rozděluje české videopůjčovny na ty dobré a na ty ostatní.

František Špoutil

Čtyři pruhy

Čtyři pruhy rozdělené na dva a dva pásem křoví. Nepřerušovaná řada automobilů, motorek, autobusů. Dálnice. Stejný pohled pro tvé zarudlé oči. Již třetí den se táhneš podél této prokleté dopravní tepny, ve dne i v noci, za sucha a deště. Cedulky ti rozmočil déšť a vítr ti je roznesl po asfaltu. PHA skončila pod koly polského kamionu. Vlastně byly dva, oba ji přejely. ZL ti utekla pod rukama a roztrhala ji červená Octavia. OC byla odhazena do protisměru vzduchem od řítící se Córdoba nějakého Poláka. PM změnil déšť v rozmazanou černou skurnu. Aní CB ti nezůstala – sejmul ji bílý Transit.

A nikdo nezastavil. Nezastavuje a nezastaví. Zkoumavě se díváš na svou pravou ruku se zdviženým palcem. Ne, není neviditelná. Pro ostatní asi ano. Rezignovaně ji spouštíš k tělu. K unavenému tělu, které každou chvíli vypoví poslušnost. Dívám se na tebe. Stále jdeš, hlavu skloněnou proti větru, zahazován prachem a výfukovými plyny, oslepen, ohlušen řevem motorů, stále jdeš – a najednou vidím postavu ležící v trávě pod skalnatým svahem. Kdy jsi upadl?

Batoch je asi deset kroků za tebou. Vstaň, pokus se ještě jednou! Tvé oči mi odpovídají záporným klesnutím opuchlých víček. Nemůžeš mě jen tak opustit – po všech akcích, po všech nadějích a šancích, které jsme prohráli. Sžrá mě zárlivost a páli pýcha. Chceš toho nechat tímto způsobem. Čekala jsem na tebe, až přijedeš. Ale ty nechceš, nechceš do toho vložit víc než sebe sama – vlastně jsi měl jiný cíl, vysněnou zemi. Myšlenka na ni tě zcela pohlcovала, byl jsi ochoten jí obětovat všechno. A já se ti ještě snažila pomoci. A již tehdy mě to začínalo bolet. Proč nemůže být nějaká cesta jednoduchá?

Jsem odsouzena k sžrávému mlčení – až začnu mluvit, zničím i to, co nám ješ-

tě zůstalo. Na cestu ke mně ti již nezbyly síly. Ležíš v trávě a dýcháš prach. Kdyby šel kolem Ježíš, pravil by: "Vstaň, Lazar – vstaň a chod!" Jakou podobu bude mít, poznáš ho? Modrý favorit, nákladák s přívěsem, černý Passat, žluté Punto? Poslechl bys jeho slova? A poslechl bys má slova, kdybych je pronesla? Mluvíš k tobě v otázkách, ale ty se mnou nemluvíš v odpovědích. Byl jsi tady jenom ty a teď tu budu jenom já. Utekla nám už ta chvíle, kdy jsme byli oba? Možná ten okamžik teprve přijde, možná... Možná ne. Tak, jako tobě nezastaví žádné z ocarovaných aut, tak nám nezastaví víc než jen to, co bylo doposud.

Jen? Ach ne, promiň, nechci se tomu rouhat. Zřejmě to bylo to nejhezčí, co jsme mohli mít. Já nechci být ten, kdo to покаže. Prosím – dokonči cestu, cestu sem. Ale nesmíš přijít tak vyčerpaný, abys již nemohl zpátky. Nechci laciné štěstí, které za mě vybojuje někdo jiný, něco jiného. Únava, zklamání a zoufalství. Nechci být prostředek, zastávka, oáza v poušti, maják mezi skalisky – potřebuji se stát cílem. Opět se rozpršelo. Ford svištěcí riskantní rychlostí má barvu tvých očí. Sežehlá tráva vlhne a splývá s tvými vlasy. Tvá tři

dny neholená tvář se tiskne k zemi. Závídím tě mokré nevlídné zemi.

Mluvíš k tvé nehybnosti, mluvíš k tvé lhostejnosti, mluvíš a mluvíš. Čím víc se mi vzdaluješ, tím rychleji a nahlas mluvíš, abych ti stihla povědět úplně všechno, než si pro tebe přijedou. Tvé zklamání je mou beznadějí, tvá naděje je mým zklamáním. Můj hlas zaniká v táhlém zaječení – brzdy černého Passatu u svodidel. Udivené pohledy, vysílačka, rychlý pohyb. Zvědavé hlavy vykukují z okolujících vozidel. Deset rukou v kamionech a Avích sahá po mikrofonu. Éter je plný přerušovaných zpráv. Pozor, pojede sanitka. Dopředele, zase bude nějaká zácpa. Ne, není to bouračka, jen tam někdo ležel u cesty. Kam tě odvázejí?

Přicházím k tomu místu. Deštěm, prachem. Dotýkám se stop ve vlhké půdě. Každé zvlášť... Zastavuji u tvého batochu, který tam leží tak, jak jsi jej odhodil. Jak ti spadl z vyhublých ramen. Upřeně hledím na polehlou trávu. Slyším, jak vypráví řidičům černého Passatu o tvém dobrodružství. Nevnučím ji, nechci ji vidět. Znovu vidím tvé bezvládné tělo. Vstáváš a otáčíš se ke mně. Nemám nic, cítím se být

úplně nahá, jen má syrová, divoká podstata. Poprvé nacházím odvahu stanout před tebou prosta všech přetvárek a podob, prosta ozdob, šatu, lži. Přes clonu deště a závoj slz se tě ptám, ptám se na cestu. Vše okolo se zastavuje, zastavuje se mi dech i srdce.

Po věčnosti se tvá fialová ústa pohybují a já už vím. Dělí nás deset kroků. Nekonečných deset kroků. Jak krátce překonat nekonečnost? Pláčeš, když se stavím na krajnici, čelem k proudu barevných pohyblivých se skvrn. Jak ve zpomaleném filmu zvedám pravou ruku, palec otočený směrem k zemi. Vzdálený kamion se závratnou rychlostí zvětšuje. Spěchá domů. Také spěchám. Na zlomek vteřiny spatřím mladou tvář za volantem, nepopsatelný výraz překvapení a děsu. Výkřik hrůzy posádky černého Passatu. Pozdě brzdící kamion nekontrolovatelně klouže po mokré lesklém povrchu. Přestalo pršet, krvavé ruce zůstávají nesmyté. Stovky rukou v kamionech a Avích sahají po mikrofonech. Tady to vypadá špatně, kdo můžete, jedte jinudy. Kolona roste okamžitě. Nervózní pán bílé Mazdy vztekle udeří oběma dlaněmi do volantu. Vzduch se chvěje množstvím telefonických zpráv. Necítím bolest.

Čtyři pruhy rozdělené na dva a dva pásem křoví. Nepřerušovaná řada automobilů, motorek, autobusů. Dálnice. Nepřerušovaný proud lží, bludů a začarovaných kruhů. Bílé tělo roztrhané koly silného vozu. Temná duše roztrhaná strachem. Bloudím po dálnici, ruku v ruce s tvým prohaným stínem. Nespojitelní a neodlučitelní. Závislí a nezávislí. Odsouzení ke společně samostatné bezcílné pouti. Tak jsem to nechtěla. Půjďme hledat černý Passat s šedivou posádkou. Je třeba zaplatit pokutu, měli radar. Řídili jsme život víc než rychle. Tentokrát to bylo za papíry...

Vzpomínky na Rodopy

Bulharsko má rozlohu 106 690 km², plocha pohoří je asi 60%. K nejdůležitějším z nich patří Stará planina, Ríla, Pirin, Rodopy, Vitoša a Sredna gora. Přesto se ale najdou lidé, kteří se s údivem ptají – a Bulharsko má také hory? Kupodivu tedy ano, zdaleka to není jen jedna velká pláž. My jsme byli v létě na 14 dní v západních Rodopech, takže teď se dozvíte něco o nich:

Rodopy jsou po Staré planině druhým nejrozlehlejším pohořím v Bulharsku, leží při hranici s Řeckem. O původu jejich jména se prý dodnes vedou spory, může pocházet např. z řeckého rodon – rúže. V minulosti horami procházely římské legie (přes hřeben Černatica) do Thrácké nížiny, dodnes jsou v horách patrné zbytky římských cest. V hlubokých údolích jsou skryty kláštery, které byly centry bulharské kultury v době nadvlády Turků.

Do hor se nejlépe dostanete z Plovdivu, což je město (asi 200 000 obyvatel) přímo pod Rodopami, jihovýchodně od Sofie. Odtamtud vás vyveze rozhrkaný Čavdar či Ikarus (autobusy mají snad všechny z druhé ruky, někdy spíš z desáté) do nějaké vsi či k chatě v horách. A pak už záleží jenom na vás a turistické

značce. V Rodopech se po ní dá jít například po Beločerkevském hřebeni, Černatici a Prespanském hřebeni (jižně od Plovdivu). To, že na některých místech značka mizí, vás přeci nepřekvapí, anebo ano? Turistická mapa Rodop také existuje, prý se dá koupit v jednom obchodě v Sofii. Ale to jsme bohužel nezjistili včas, takže jsme se museli spokojit s informacemi místních lidí a s popisem zasloužilého mistra turistiky v průvodci „Za poznáním bulharských hor“.

Ríla a Pirin se podobají spíše Tatrám, Rodopy mají charakter typických karpatských pohoří s oblými vrchy. Jsou zde zalesněné plochy (smrk je ve vyšších polohách původní) i travnaté hřebeny. Flóra Rodop je velice bohatá, zahrnuje 2453 taxonů (v Bulharsku se uvádí celkový počet taxonů přibližně 4000), přičemž 61 druhů je zde endemických (např. *Haberlea rhodopensis* z čeledi Gesneriaceae, třetihorní relikv), 112 chráněných.

V západní části Rodop s vodou problém nebývá, ve východní je ovšem sucho – převažují zde vápence. Krajina západních Rodop hodně připomíná naši, jenom nevidíte moc lidí, turistů už vůbec ne. Pokud už někoho potkáte, jsou to hlavně pastevcí. Ovšem tam, kam se dá dojet

autem, je to samozřejmě jiné. Velice často se setkáte s bulharskou rodinou, která si ve stínu u pramene udělala piknik.

Často se vám stane, že vás Bulhaři budou považovat za Poláky nebo Němce. Ovšem když jim sdělíte, že jste Češi (a pokud možno ještě od Prahy, tu znají), tak vám okamžitě začnou vyprávět, jak v Československu kdysi buď studovali nebo pracovali. A kam že jdete, kde už jste byli... Pomalou slovanštinou (případně ruštinou s bulharskými slovíčky) se s nimi určitě domluvíte. Na chatách se vás budou hned ptát, jestli tam chcete

přespat, ať nikam nechodíte, že je času dost. Opravdu, pokud se člověk někde žene s batohem v poledním vedru 34 stupňů, tak to Bulharům přijde divné. Když se dostanete do města a chcete si koupit nějaké ovoce, musíte jasně říci, že ta čtyři jablka opravdu stačí, že dvě kila nechcete, i když je to hodně levné. Budou se sice divit, ale časem pochopí, že každý není normální...

A právě díky všem uvedeným věcem působí Bulharsko na své návštěvníky nezapomenutelným dojmem. Já osobně, kdybych měla tu možnost a čas, jela bych se tam podívat znova – třeba hned.

V Rodopech doporučuji navštívit několik zajímavých míst:

Cudnite mostove – dva skalní mosty, které vznikly propadem stropu jeskyně; na výšku měří přes 40 m. Z hřebene Černatica se musí slézt z 1800 m n.m. na cca 1400 m n.m. (a pak se stejnou cestou vrátíte nahoru, ale působivá scenérie za to určitě stojí – uznejte sami).

Gluchite kameni – na Černatici je asi pět zaoblených kamenů (vysokých od jednoho do tří metrů) hned u cesty, ale nedozvěděli jsme se nic o jejich původu.

Pamporovo – sídlo zimních sportů podobné Pecí pod Sněžkou, jen lidí zas potkáte méně. Je významné dobře zásobeným obchodem.

Smoljan – podle průvodce má jít o nejkrásnější město Rodop a snad i celého Bulharska, ale nám zůstala jenom vzpomínka na špinavé autobusové nádraží.

Goljam Perelik – nejvyšší hora Rodop (2191 m n. m.), poblíž hranic s Řeckem. Dřív zde bývalo vojenské pásmo, místní nám tam nedoporučovali fotit ani teď. Ale dalo se. Vojenský objekt na vrcholu kopce slouží ke sledování dění ve vzdušném prostoru nad hranicemi.

Bačkovský manastyr – poblíž Asenovgradu. Byl založen r. 1083 gregoriány, od té doby byl několikrát vypálen (např. v 15. století Turky) a obnoven. Mše ve staroslověnštině se slouží po celý den, na nádvoří mniši chovají ovce a slepice, ve třech kotlich se ohřívá voda... Úžasná atmosféra především večer za svitu zapadajícího slunce.

Asenova pevnost – byla založena v 9. století, ve 13. st. byla přestavěna Ivanem Asenovem II. Pevnost byla zničena roku 1410, zachovaný zůstal jenom kostelík.

Linda Podlenová

Vlét směrem polsko-litevským

Po vydařené akci Slovinsko 2000 (o které snad také někdo, někdy, něco napíše) vzešel nápad na cestu do litevského Pobaltí. Musím hned přiznat, že štěstěna nám nebyla zdaleka tak nakloněna jako loni, ale díky složení naší výpravy z drsníků a hlavounů jsme nakonec přežili a bílá místa na mapě a ve studentském časopise přeci jenom můžeme zaplnit.

Rozhodli jsme se cestovat vlakem a oproti minulu tak přijít o dobrodružství stopaření. Škoda, ale změna je život a **Lukášova** účast byla navíc dostatečnou zárukou, že pojedeme tím nejlevnějším způsobem a že přebíhání a dobíhání přípojů rozhodně nebude nedobrodružné.

Ke zdaru výpravy přispěli ovšem nedílně všichni její členové: **Monika** s polským původem a jazykovým arzenálem, **Helena** znalá a schopná přežít v přírodě (kdyby selhal propanbutanový vaříč, určitě by uměla rozdělat oheň několika dalšími způsoby), **Graveir** znalec geologie a jistě se pohybující v podzemních dolech v Morii, pardon ve Wielicce, a **Já**, provádějící i ve vypjatých situacích bezstarostně fotodokumentaci a snažící se přivádět ostatní do flegmatického rozpoložení ☺.

Prvním místem našeho zastavení byl polský Kraków, bývalé královské sídelní město s hradem Wawel a poutním kostelem Panny Marie. Pro mne nejexotičtější byly ovšem spletité chodby solných dolů ve Wielicce nedaleko za Krakówem. Až tady jsem pochopil, že ze soli jde udělat téměř vše a snad i proto je cennější nad zlato. Rozepsal bych se více, ale článek na toto téma přislíbil Pavel alias Graveir.

Důlní výtah nás vynáší na světlo boží a myslím, že nikdo nelituje té pátky,

co jsme utratili za vstupné. Během zpáteční cesty se setmělo a noční Kraków také stojí za pohled. Naši euforii však brzy vystřídává beznaděj. Na chvíli bezprizorně ležící Moničin baťoh je fuč a nám se živě vybavují varování v turistických pří-

ručkách... Štěstí v neštěstí je, že se to stalo právě Monice, která má ve městě příbuzné. Zůstává tedy a přemlouvá nás, abychom to nevzdávali a pokračovali bez ní. Po noci strávené před nádražní budovou tedy nastupujeme na první ranní rychlík směr Warszawa. Protože mělo být Polsko spíše tranzitní zemí, nezdržujeme se prohlídkou města a pokračujeme směrem na Białowież. Až na Helenu jsme biologové, a tak jsme největší pralesní komplex ve střední Evropě nechtěli vynechat. Hejna ovádů a komárů nám nedopřála chvilky bez ohánění a ustavičným pleskáním jsme už z dálky plašili místní populaci zubrů, které jsme samozřejmě také chtěli vidět. Neviděli. Smíšené pocity z této návštěvy mám ale i z jiných důvodů. Draze zaplacený průvodce byl ornitolog a co se týče „dřevní avifauny“, bylo opravdu co obdivovat. Na druhou stranu nedokázal odpovědět na mnohé botanické a ekologické otázky... A pak, nevíte-li

toho o pralesích mírného pásu opravdu hodně, zdají se vám všechny stejné. Alespoň u mě to tak funguje. Moc rozdílů oproti Boubínu bych asi nevyjmenoval...

Druhého dne jsme navštívili nedalekou oboru se zubry a jinou divou zvěří a Lukáš vypátral botanickou terénní stanicí Warszawské university. Tam ho podarovali geobotanickou mapou pralesa a polsky psanou učebnicí fytoecologie. Objevit jejich sídlo dřív, měli bychom prý zadarmo i botanického průvodce...

Botanické a vegetační ohlédnutí za Polskem ve mně nepůsobí velké rozčarování. Flóra našince nepřekvapí, krajina je většinou k uzoufání rovinatá. Jeden rozdíl na mě ovšem zapůsobil. Polsko je větší a méně lidnatá země než ČR a na všechno je tak nějak více místa. Rozlehlé lesní komplexy, meandrující toky velkých řek vroubené stromy a rozdělující nekonečné roviny... Ten pocit volnosti takhle blízko našim hranicím mě trochu překvapil.

Nyní se již rychle blížíme k litevským hranicím. Zdrželi jsme se v Polsku sice více, než jsme čekali, utratili většinu peněz, přišli o dva členy (Pavel si ještě před Białowieží vymkl koťník, a protože další doly už stejně nebyly v plánu ☺, odjel k domovu), ale původní cíl cesty jsme

přesto nechtěli úplně zavrhnout. Litevští celníci zavírají za projíždějícím vlakem železná vrata a ač se tomu smějeme, pocit svobody rychle opadá. Naštěstí brzy chápeme, že je to nějaká symbolika či tradice a že Litva už je politicky v pohodě. Když se s námi před nádražím dává do hovoru snědý svalnatý muž a nabízí své spediterské služby, vidíme, že drobné podnikání je také v plném rozkvětu. Nakonec v časové a finanční tísní přijímáme. Lázeňské město Druskininkai jsme sice za zlatý hřeb své cesty neplánovali, ale Helena musela být za dva dny v Čechách a Lukáše už několikátý den pronásledovala migréna. Cena 15 dolarů za všechny (3 ☺) byla na taxík taky velmi slušná. Jak se dalo čekat, po botanické stránce jsme ani tam nezažili žádný velký šok. Zajímavější to už bylo s architekturou. Kombinace lázeňských a východních prvků je opravdu působivá.

Po poslední noci strávené pod širákem na litevském území jsme nastoupili na zpáteční cestu, kterou jsme po dvaceti hodinách úspěšně dospěli až na české území. Během celé naší expedice řádily v Polsku povodně, které se po našem návratu z Litvy přesunuly i tam. Ale my jsme si na počasí neměli proč stěžovat. Kromě působivé bouřky a větrné smršti, kterou jsme přečkali v autobusu, svítilo většinou sluníčko. Kdyby ta vichřice nevyvrátila stoletý dub (pardon, lípu), kterou My, cestující autobusu, hrdinně odstranili z cesty, skoro by na nás ani nekápl.

Tak doufám, že jsem vás od cesty tímto směrem příliš neodradil. Pokud si to zorganizujete lépe a nastrádáte si více štěstí než my, je toho v Polsku a zejména (prý ☺) v Pobaltí k vidění opravdu hodně.

Tip na výlet:

Maškovec čili Kotek od Pavla Blažky

Před začátkem turistické sezóny a po zimním hnípání za pecí jen malou procházku na půl dne.

Autobusem MHD linka 7 třeba z Branišovské na konečnou k Zátkovu mlýnu. Na předposlední zastávce v Boršově nad Vltavou se z autobusu podíváme na pěkný kostel (původně gotický z konce 13. stol.). Z konečné po modré do vesnice Březí. Odtud stále po modré značce kolem chat do lesa, přes potok, střídá se les s otevřenou krajinou a po 2,5 km od konečné 7 dojdeme ke zbytkům hradu. Ten byl poprvé zaznamenán za Karla IV., později byl získán Rožmberky a opuštěn koncem 15. století, v 19. století většinou rozebrán na stavební kámen. Od zříceniny je rozhled po okolí a zejména do úzkého kaňonu řeky.

Pak pokračujeme dále po modré značce necelý kilometr k rozcestí doleva na zelenou a po ní nejprve lesem a pak přes pole, dojdeme k reklamě cestovní kanceláře Fischer u silnice, dáme se po ní doleva (na rozdíl od značky), projdeme podjezdem pod hlavní silnicí na Č. Krumlov a Kaplici na náměstí do Kamenného Újezda.

Do Č. Budějovice se můžeme vrátit autobusem z náměstí nebo vlakem z nádraží na jižním okraji obce, případně ze zastávky asi jeden km severně od náměstí. MHD je ještě něco přes km dále ve Včelné. Celková délka procházky do Kamenného Újezda je asi 5 km.

Spojení:

tam – bus 7 z Branišovské zast. J. Opletala nebo Branišovská si přečtete sami.

zpět – bus od Č. Krumlova do Č. Budějovic zastavuje v K. Újezdu:

sobota: 12.48, 13.00, 14.27, 15.05, 16.47, 18.50

neděle: 12.48, 13.00, 14.10, 16.47, 19.53 Grafikon údajně platí do června.

Vy se ptáte a... někdo odpoví ☺

Tentokrát k nám nepřišel ani jeden dotaz! Můžeme tedy jásat neboť již vše víte a my máme stránku navíc k zaplnění. Nebo je tomu jinak? Pro případ, že by někteří z vás přece jen „vyštrachali“ zapomenutou otázku vztahující se k Pavučině, redakci, lidem kolem nebo měli nějaké připomínky k obsahu či vzhledu, posečkáme s úplnou likvidací této rubriky do čísla příštího...

PAVUČINA

časopis (nejen) studentů Biologické fakulty Jihočeské univerzity ■ **vydává:** Attavena, o.p.s., Branišovská 31, 370 05 České Budějovice ■ tel.: 038/777 2357, 0603/895 312, e-mail: attavena@atlas.cz, web: <http://www.attavena.cz> ■ **redakce:** Branišovská 31, děkanát BF – pod sířechou, e-mail: pavucina@tix.bf.jcu.cz, **web:** <http://www.bf.jcu.cz/tix/pavucina/> ■ **šéfredaktor:** Věra Cihlářová ■ **redaktoři:** Simona Poláková, Ignác Pospíšil, Lukáš Šmahel, Miša Uhlířová, Eliška Zapomělová ■ **ilustrace:** Věra Cihlářová, Olga Jedličková, Petra Konvalínková, Eliška Zapomělová ■ **foto:** FotoArchív Attaveny a BF, Petr Znachor – str. 7, 17–20, 23, 27, 30, 45–47; Václav Koblenc – str. 23; Linda Podlenová – str. 60, 61; Jiří Kubásek – str. 62,63 ■ **technické zabezpečení a grafická úprava:** Zdeněk Klouda, Dana Vašková ■ **www stránky:** Petr Illek ■ **tisk:** Tiskárna Posekaný ■ **osvit:** Studio Karmášek ■ vychází pětkrát ročně ■ náklad 250 kusů ■ prodejní cena výtisku – 20 Kč ■ desáté číslo vyšlo 11. března 2002

UZÁVĚRKA 11. čísla je 1. dubna 2002, jeho předpokládané vydání pak 16. dubna Uveřejněné příspěvky se nemusí shodovat s názory redakce.

Akčník

22.4. (Fyz.živ. – mag. seminář): **Neuwirth A.**: Studium produktů průthorakálních žláz u *Locusta migratoria*

Doležal P.: Diapauza u lýkožrouta smrkového (*Ips typographus* (L.))

25.4. **Doškář J.** (PřF MU Brno): Bakteriální genom

25.4. **Husák, Š; Květ, J.**: Přehled vodní a mokřadní vegetace tropů a subtropů

25.4. Čtvrtek ve Viničné: **M. Špínka**: Rodina: Peklo či ráj?

26.4. **Termín odevzdání magisterských diplomových prací v letním semestru 2001/2002 a podání přihlášek ke státní zkoušce.**

Vysvětlivky:

Fyz.živ. – Seminář Katedry fyziologie živočichů, pondělí 17.00 v zasedací místnosti Entomologického ústavu

UMBR – Semináře Ústavu molekulární biologie rostlin a Katedry genetiky, čtvrtek 13.15. v zasedací místnosti ÚMBR.

ParU – Semináře Parazitologického ústavu a Katedry parazitologie, čtvrtek 13.00 v zasedací místnosti „parazitáku“

Zool. – Semináře katedry zoologie, středa 17.00 v posluchárně B1, program dosud bohužel neupřesněn

Poznámka: Čtvrtky ve Viničné začínají vždy v 17:10 v budově PřF UK na Viničné 7

V tomto Akčníku jsou uvedeny akce a termíny, které se dějí na fakultě a v jejím bezprostředním okolí:

**od čtvrtek 7. března 2002
do konce dubna 2002**

Informace zde uvedené jsou bez záruky a jsou aktuální k 5. březnu 2002.

Tak se rok s rokem sešel a po zkuškovém období je tu opět letní semestr. Protože toho času musím pobývat mimo České Budějovice a navíc nástěnky nějak obecně přestávají správně fungovat, informace použité v tomto Akčníku byly primárně převzaty z www stránek Biologické fakulty JU a nelze tedy úplně zajistit jejich pravdivost. Aby bylo možno uvést v Akčníku i věci na internetu neuvedené, snažím se zhotovit tento díl s různými spolupracovníky, kteří se v Budějovicích t.č. nalézají. Tímto děkuji za všechny alespoň Ladě Záhlové z 1. ročníku.

Jestliže chcete v příštím čísle Akčníku uvést nějaké akce, zašlete prosím jejich seznam na mail pavucina@tix.bf.jcu.cz nebo lukask@bf.jcu.cz.

7.3 (PaU – dokt. seminář) **Morna A. B. McNish, Thuy Le**: Introductory seminar

7.3. (UMBR – bak. seminář) **Šofrová P.**: ACCO transformace u *Dendrathera grandiflora*

Žuberová M.: Indukce kořenových vlásků a teratomů po infekci divokými kmeny *A. tumefaciens* nesoucími geny pro dsRNA.

Škanta F.: Transformace bramboru pomocí *Agrobacterium tumefaciens* s různými expresními kazetami nesoucími hybridní gen L1-E7 z lidského papillomaviru.

7.3.Čtvrtek ve Viničné: Tentokrát s **Pavlem Munclingerem** na téma speciace v hybridní zóně v přednášce **O myších a myších**. Přednáška se koná v **budově PřF UK v Praze**. Zveme srdečně všechny zájemce!

7.3. 13:00 v **B3** **Začíná kurs Toxikologie** – konat se bude vždy jednou za dva týdny po dvou hodinách.

7.3. **Š. Husák**: Vodní provoz mokřadních rostlin a jejich vztah k makroklimatu (přednáška k ekologii vodních a bažinných ekosystémů)

11.3. (Fyz.živ.) **Vybíral S.** (PřF UK): Netěsová termogeneze u lidí

11.3. **prof. Ing.Václav Klaus CSc.**: Perspektivy vstupu ČR do EU, přednáška začíná ve 13:30 v Aule JU

13.3. (Zool.) Seminář studentů bakalářského stupně studia

14.3. (PaU – mag. seminář) **Ziková A.**: Charakterizace nové podjednotky cytochrom-oxidázového komplexu u *Leishmania tarentolae*.

Kyselová I.: Analýza genu cytochrom-c-oxidázy u *Trypanosoma brucei* pomocí RNAi

14.3. (UMBR) **Vlasák J.**: Stanovení aktivity promotorů 35S a pCMV v rostlinných a živočišných buňkách

14.3. Čtvrtek ve Viničné: **Zdeněk Konopásek**: Dvoji politika vědy, přednáška

14.3. **Š. Husák:** Přehled submersních makrofyt a jejich biotopů ve vztahu k trofii, pohybu vody a dalším vlastnostem prostředí. (přednáška k ekologii vodních a bažinných ekosystémů)

15.3. Nejzazší termín vyplnění a odevzdání dotazníku hodnocení přednášek!

20.3. Jan Havlíček (PřF UK) Homo olfactoricus- chemická komunikace u člověka

21.3. (PaU) **Koudela B., Modrý D.:** *Neospora caninum* a její postavení mezi heteroxenními kokciidii

21.3. (UMBR – dokt. semináře) **Trubač J.:** Funkční analýza genomu hmyzu: studium vývojové regulace délky telomer metodami molekulární genetiky a cytogenetiky

Pavlík A.: Vektory pro expresi lidského papilomaviru v rostlinách

21.3. Čtvrtek ve Viničné: **Boris Vyskot:** Podívej, kvete růže – přednáška na téma genetických a epigenetických zákonitostí reprodukčních systémů

21.3. **Andrea Kučerová:** Ekologie rašelinných rostlin (přednáška k ekologii vodních a bažinných ekosystémů)

22.3. Nejzazší termín pro dodatečný zápis nebo škrnutí kursu.

25.3. (Fyz.živ.) **Wagner R.** (USDA, ARS, Columbia, USA), **Hodková M.** (EntÚ AV ČR): Biochemical aspects of insect diapause

28.3. (PaU – mag. seminář) **Kuchta R.:** Biologie sladkovodních zástupců tasemnic rodu *Eubothrium* (Cestoda: Pseudophyllidea) parazita ryb Evropy
Faltýnková A.: Biologie vývojových stádií motolic

28.3. Čtvrtek ve Viničné: **M. Vosátka:** Tajný život rostlin – přednáška

J. Klimešová : Sexuální a asexuální rozmnožování mokřadních rostlin (přednáška k ekologii vodních a bažinných ekosystémů)

29.3. Konec zkouškového období za zimní semestr 2001/2002.

Termín odevzdání zadávacích protokolů bakalářských a magisterských prací na studijní oddělení. Odevzdání protokolu v tomto termínu opravňuje studenta k čerpání katedrových finančních prostředků, budou-li tedy nějaké.

31.3. Odevzdání žádostí o koleje!!

1.4. Pondělí velikonoční.

2.4. Poslední termín podání žádosti na kolejní ubytování na rok 2002/2003. (Je možné, že termín bude posunut, ovšem nespolehal bych na to.)

4.4. (UMBR) **Hořin P.** (Mendelova zem. a lesn. univerzita Brno): Analýza genomu domácích zvířat

4.4 **Š. Husák:** Vztah cyperoidů a graminoidů k vodnímu režimu a trofii prostředí (přednáška k ekologii vodních a bažinných ekosystémů)

4.4. Čtvrtek ve Viničné : **Hypša, V.:** *Bestia Succumbens*

8.4. (Fyz.živ. – bakal. seminář) **Marin M.:** Příprava a účinnost nového inhibitoru proteáz

Patočková M.: Mobilizace energetických zásob adipokinetickými hormony u různých druhů hmyzu

Černá Z.: Vliv řízení vybraných xenobiotik na morfologii červených krvinek *Pyrhocoris apterus*

11.4. (PaU) **Podlipaev S.:** Trypanosomatids in insects

11.4. (UMBR – dokt. semináře) **Navrátilová A.:** Cytogenetická analýza repetitivní DNA leguminóz

Šimonovský M.: Fyzikální mapování genomu leguminóz

11.4. **H. Čížková:** Vliv min. živin v prostředí a délky zaplavení na růst a životní projevy u rákosu obecného a dalších helofyt (přednáška k ekologii vodních a bažinných ekosystémů)

11.4. Čtvrtek ve Viničné: **Z. Kratochvíl:** Co je mimo rám?

12.4. Konec kontroly indexů za zimní semestr 2001/2002.

18.4. (PaU – dokt. semináře) **Půžová G.:** „Možnosti genotypizace při studiu kryptosporidií pocházejících z vod“

Quinn P.: Introductory seminar

18.4. (UMBR – dokt. semináře) **Fousek J.:** Analýza genetické a patogenní aktivity *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* molekulárními technikami
Bystřická D.: Využití hybridizace nukleových kyselin k detekci patogenů

18.4. **Jiří Dušek:** Využití vodních a bažinných rostlin k ochraně a zlepšení kvality vody (přednáška k ekologii vodních a bažinných ekosystémů)

18.4. Čtvrtek ve Viničné: **P. Němec :** Jsme chytří, protože jsme evolučně pokročili , sociální, anebo proto , že jíme maso?

All that is gold does not glitter,
Not all those who wander are lost;
The old that is strong does not wither,
Deep roots are not reached by the frost.
From the ashes a fire shall be woken,
A light from the shadows shall spring;
Renewed shall be blade that was broken,
The crownless again shall be king.

Gandalf to Frodo

J. R. R. Tolkien